

Butlletí

núm. 26 · 2022

Societat
Micològica
Valenciana

Butlletí

núm. 26 · 2022

Societat Micològica Valenciana

Aquest Butlletí recull les activitats científiques, socials i culturals dutes a terme per la Societat a l'any 2021 i els treballs científics del 2022

Societat Micològica Valenciana

COMITÈ CIENTÍFIC

D. RAFAEL MAHIQUES SANTANDREU
President

D. FRANCISCO TEJEDOR JORDÁN
D. FERNANDO GARCÍA ALONSO
D. ANTONI CONCA FERRÚS
D. JAVIER ORMAD SEBASTIÁN
D. SANTIAGO CATALÁ GARCÍA
D. FRANCISCO MARTÍNEZ TOLOSA
D. ISAAC GARRIDO BENAVENT
D. IGNACIO TARAZONA MARTÍNEZ
D. RICARDO FOLGADO BISBAL
DÑA. VIOLETA ATIENZA TAMARIT
D. RAÚL TENA LAHOZ
DÑA. MARIA AGUT MONFERRER

COMITÈ EDITORIAL

ISAAC GARRIDO BENAVENT

EDITA

SOCIETAT MICOLÒGICA VALENCIANA
Corredores, 6 (posterior)
(entrada per C/ Juan Plaza)
46003 València
Tel. 963 920 057
Apartat de Correus 7048
Redacció igb4tonda@gmail.com
SOMIVAL socmicval@gmail.com
www.somival.org

 @SociedadMicologicaValenciana
 @SOMIVAL

PRODUCCIÓ EDITORIAL

Martín Gràfic
www.martingrafic.com
ISSN: 1135-2833
Depòsit legal: V-3252-1995

Tots els drets reservats. No es permet la reproducció total o parcial d'esta revista, per qualsevol mitjà o forma, sense el permís previ per escrit del titular dels drets. Els articles publicats en este butlletí només expressen l'opinió dels seus autors.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

IMATGE DE LA COBERTA

Lycoperdon perlatum
JOSÉ MANUEL CASTRO MARCOTE
Fotografia guanyadora del 2on Premi del
XVIII CONCURS FOTOGRÀFIC SOMIVAL 2020
© Societat Micològica Valenciana

Sumari

Introducció

XIMO HERRERO	5
--------------------	---

Treballs científics

Funga Valentina: notes 8-12

ISAAC GARRIDO-BENAVENT, MARÍA HONRUBIA-MARTÍNEZ, ELISA REQUENO-ROYO i LIDIA SÁNCHEZ-PÉREZ	9
--	---

Revisió i noves aportacions de tàxons del gènere *Mycena* (Pers.) Roussel a la Devesa de l'Albufera (València)

FRANCESC DE PAULA MARTÍNEZ TOLOSA	23
---	----

Halotthia posidoniae, un hongo ascomiceto que se desarrolla sobre rizomas de *Posidonia oceanica*, hallado en la provincia de Valencia

ITATÍ CALLATA, SANTIAGO ROSA, MARINA MARTÍN e ISAAC GARRIDO-BENAVENT	29
---	----

Cortinarius aavae: connexió del Penyagolosa (Castelló) amb Nord-Amèrica

RAFAEL MAHIQUES, ANTONI CONCA e ISAAC GARRIDO-BENAVENT	37
--	----

Una primera aproximació a l'etnomicologia de les comarques nord-occidentals del País Valencià

ANTONI CONCA i MARIA A. AGUT	47
------------------------------------	----

Projecte MICOCATÀLEGCV	75
-------------------------------------	----

Receptari

Portobello en escabetx de vinagre d'arròs i sake amb tonyina marinada	78
--	----

Múrgoles amb manetes de porc	80
---	----

<i>Pudding</i> de trompetes de la mort (versió sense trompetes de la mort)	82
---	----

Miscel·lània memòria d'activitats	85
--	----

Organigrama Societat Micològica Valenciana	113
---	-----

Normes de publicació al Butlletí	115
---	-----

Dades de contacte	122
--------------------------------	-----

Introducció

De xiquet, quan anava a fer rovellons, ja em preguntava: “com naixen els bolets?”. Així que sempre he intentat conèixer més i més d'aquests éssers meravellosos. Buscava una colla, una associació, algú, amb qui compartir les meues inquietuds per conèixer aquest món que em fascinava. Eixia a la muntanya i després buscava els exemplars trobats en els llibres (la majoria traduïts d'edicions europees). El meu preferit era “Hongos de Nuestros Campos y Bosques” de Francisco de Diego Calonge, editat per ICONA (1975). En ell, es parlava de societats micològiques que organitzaven jornades i divulgaven el seu coneixement. En eixa cerca vaig contactar amb la Societat Micològica Catalana. Em van dir que era una bogeria fer 700 km per a eixir amb ells al bosc. Em rumiaren que alguna cosa s'estava movent a València. Vaig cridar a alguns departaments de les Facultats de Farmàcia i Biologia i, per a la meua alegria, em van informar que s'acabava de fundar la Societat Micològica Valenciana. Corria l'any 1991 i em vaig fer soci. Fins a molt de temps després no hi participí de manera activa, però sí que anava a totes les activitats que podia per aprendre els noms dels bolets.

Els noms en llatí de eixos éssers enigmàtics amb formes diverses i colors eren difícils i jo els compaginava amb el noms comuns: pets de llops, trompetes, ceps, rovellons, rússules,...

A propòsit d'aquest darrer gènere, “els savis” em diguerem: “Qui coneix una, és un aficionat; qui en sap reconèixer dos, savi i qui en sap tres, mentider”. El que evidència la dificultat de la seua determinació, però no hi ha que desanimar-se, cal prendre-s'ho amb calma, són criatures efímeres, amb un cicle de fructificació tan curt i capritxós, que per a estudi-

ar-les bé cal esperar a la primavera o la tardor de l'any vinent; perseverança, amics boletaires!

Així que cada any, esperava impacient que arribaren les nostres jornades per a aprendre dels experts. Volia conèixer, com tots, quins bolets eren comestibles i quins verinosos i on buscar-los. Amb el primer "Butlletí" que es va publicar l'any 1995, vaig descobrir la Serra d'Espadà; un paisatge abrupte, de sòl silici i suredes, on vaig trobar noves espècies, molt diferents a les que coneixia de les pinedes calcàries de les serres d'Alpuente i Cedrillas.

Igual que jo vaig anar aprenent amb cursets i activitats, el propòsit de la Societat és que pugam arribar a tots el socis i incidir en el seu desig d'aprofundir en el món dels fongs, per tal d'aconseguir millorar el seu grau de coneixement. Per aquest fi pretenem oferir cursos estructurats en diferents nivells de dificultat.

És molt gratificant la part social de la Societat; eixir junts, compartir experiències i coneixements, però no hauríem de descurar el vessant científic que va motivar la seua creació. Amb eixa mateixa finalitat, hem posat al servei dels socis, una eina que els ajudarà a identificar els bolets que troben; es tracta de l'app iNaturalist de la qual teniu una ressenya en aquest butlletí i en la Web.

D'altra banda hem millorat el nostre xicotet local perquè siga més acollidor i sobretot més pràctic a l'hora d'exposar i observar les espècies que aporten els socis i no socis, per a la seua determinació.

Crec necessari reprendre les idees d'eixe primer butlletí que em va influir tant i amb el qual el president d'aleshores, Ricardo Aparici, fixava com objectius intentar editar una sèrie de llibres monogràfics de gèneres amb les espècies més freqüents de la nostra comunitat, i desenvolupar estudis comarcals sobre els noms comuns dels bolets, i incitava a col·laborar als socis a per a dur a terme aquestes i altres activitats que pogueren sorgir dins dels objectius de la Societat.

Dic tot això perquè són molts els camps de treball i tasques a desenvolupar i necessitem estimular als nostres socis i sòcies a ampliar coneixements i participar activament. També necessitem incorporar socis joves de la Universitat, amb capacitat d'investigació. És el que pretenem en els propers anys.

Tots podem aportar perquè la SOMIVAL millore. Si sentim que és el moment d'invertir temps i coneixements en la societat, fem-ho!

XIMO HERRERO
VICE-PRESIDENT SOMIVAL

Treballs científics

NORMES DE PUBLICACIÓ

Per consultar les normes amb detall i el model de presentació de manuscrit científic, visitar la pàgina web **www.somival.org**

NORMAS DE PUBLICACIÓN

Para consultar las normas con detalle y el modelo de presentación del manuscrito científico, visitar la página web **www.somival.org**

Funga Valentina: notes 8-12

GARRIDO-BENAVENT I.*, HONRUBIA-MARTÍNEZ M., REQUENO-ROYO E. i SÁNCHEZ-PÉREZ L.

Departament de Botànica i Geologia, Universitat de València, C/ Doctor Moliner 50, 46100 Burjassot, València. e-mail: Isaac.Garrido@uv.es

*Autor per la correspondència/Author for the correspondence: Isaac.Garrido@uv.es

CITA/CITATION: Garrido-Benavent, I., Honrubia-Martínez M., Requeno-Royo E. & Sánchez-Pérez L. (2022). Funga Valentina: notes 8-12. *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* 26: 9-21.

8. *Physconia grisea* (Lam.) Poelt, *Nova Hedwigia* 9: 30 (1965) [MB345635]

Taxonomia: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Pezizomycotina* > *Lecanoromycetes* > *Lecanoromycetidae* > *Caliciales* > *Physciaceae* > *Physconia*

Diagnosi: Tal·lus foliacis que poden assolir 5-8 cm de diàmetre, els lòbuls dels quals són més o menys estrets i, sovint, solapats. La superfície és de color gris o brunenca, tot i que esdevé marcadament blanquinosa, sobretot cap al marge, donada l'abundància de pruïna. La cara inferior és blanquinosa i té rizines del mateix color i generalment simples. Entre les seues estratègies de reproducció cal mencionar l'asexual mitjançant soredis que es formen en soralis marginals; també forma picnidis i, més rarament, apotecis.

Material estudiat: Alacant, Quatretondeta, senda de les Agulles, 30SYH3488, 38°42'53.84" N, 0°17'52.57" O, 995 msnm, en el terç inferior d'una paret vertical de roca calcària orientada al nord, en esclatxa amb un poc de sòl, 15/03/2021, leg. I. Garrido-Benavent, IGB948, VAL-Lich 32594.

Distribució i autoecologia: Taxó epífit o saxícola, que tolera nivells d'eutrofització elevats, incidència solar també elevada, tot i que sembla preferir llocs humits i no massa tèrmics (GIRALT ET AL. 1996; NIMIS & MARTELOS 2022). Es troba amplament distribuït a Europa, principalment en indrets situats a elevades latituds, i també a Nord-Amèrica i a la Sibèria russa (GBIF 2022). Pel que fa a la Comunitat Valenciana, hi ha referències de la seua presència a les tres províncies, d'acord al BDBC (2022).

Figura 1. *Physconia grisea* (VAL-Lich 32594).

Observacions: Segons l'arbre filogenètic representat a continuació, l'espècimen alacantí se situa proper a una mostra sueca, de la qual se'n separa per unes tres diferències nucleotídiques. Altres mostres de la Península Ibèrica (espècimens amb codi de país "ES"), romanen més llunyanes a l'arbre i, per tant, en són més diferents genèticament.

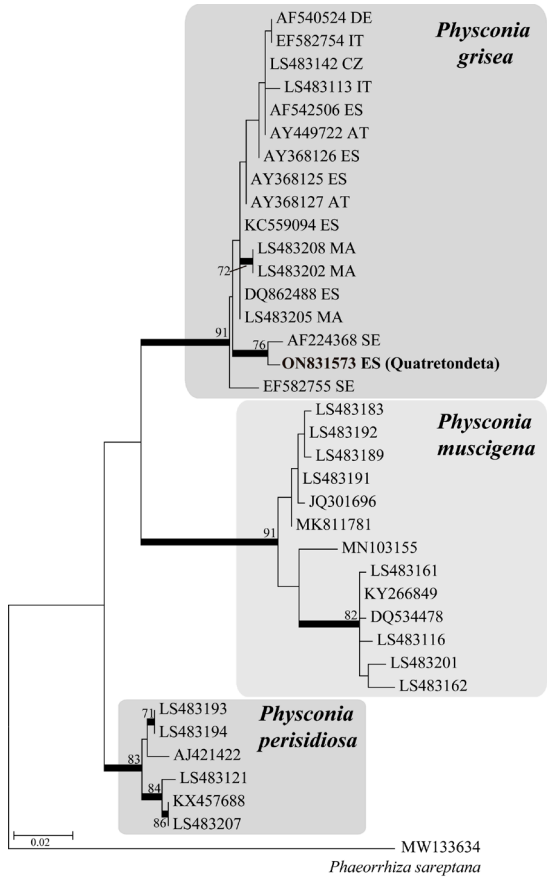

Figura 2. Filograma que representa la ubicació filogenètica de l'espècimen valencià de *Physconia grisea* (VAL-Lich 32594), recollit a Quatretondeta, que ha sigut elaborat amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Versemblança. Les dades genètiques de partida provenien de la regió ribosòmica nuclear nrITS i s'usà el model de substitució nucleotídica TN93+Γ. El recolzament estadístic nodal s'expressa només per a aquells valors percentuals de *bootstrap* superiors a 70 (branques associades més grosses). Per a cada terminal s'indica el codi de GENBANK i, si escau, el nom del tàxon i el codi del país d'origen (visitar el web <https://countrycode.org/> per més detalls).

(Nota elaborada per Isaac Garrido-Benavent i María Honrubia-Martínez)

9. *Tephromela atra* (Huds.) Hafellner, *Lichenes Neotropici* no. 297 (1983) [MB110392]

Taxonomía: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Pezizomycotina* > *Lecanoromycetes* > *Lecanoromycetidae* > *Lecanorales* > *Tephromelataceae* > *Tephromela*

Diagnosi: Tal·lus crustaci de forma orbicular, o irregular, que pot assolir 30 cm de diàmetre, fortament unit al substrat, areolat i amb nombroses escletxes. Color de la superfície del tal·lus blanquinós o grisenc. La seua reproducció és principalment sexual, mitjançant apotecis sèssils o immersos en el tal·lus, amb morfologia circular o irregular, lecanorins i amb un marge ben definit, gros i del mateix color que el tal·lus. Aquests apotecis presenten un disc més o menys pla i obscur, violaci; també solen observar-se picnidis.

Material estudiat: Alacant, Quatretondeta, senda de les Agulles, 30SYH3488, 38°42'53.84" N, 0°17'52.57" O, 995 msnm, en el terç inferior d'una paret vertical de roca calcària orientada al nord, saxícola, 15/03/2021, leg. I. Garrido-Benavent, IGB950, VAL-Lich 32595.

Distribució i autoecologia: Taxó que pot aparèixer en hàbitats diversos. És comú com a saxícola sobre substrat silici, però també el podem trobar sobre roca calcària i l'escorça d'alguns arbres. Posseeix diversos requeriments ecològics, i associats a aquests pot mostrar diferències morfològiques subtils (MUGGIA ET AL. 2014). El trobarem en indrets que tenen des d'una elevada il·luminació, fins a altres típics d'ombria, amb pH entre àcid i subneutre, i no tolera l'eutrofització (NIMIS & MARTELOS 2022). És un taxó subcosmopolita (GBIF 2022), de distribució altitudinal en pràcticament tots els pisos, amb l'excepció de les zones mediterrànies àrides. Segons el BDBCV (2022), hi ha registres a tota la Comunitat Valenciana, tant sobre substrats àcids com calcaris.

Figura 3.
Tephromela atra
(VAL-Lich 32595).

Observacions: MUGGIA ET AL. (2014) realitzaren un estudi minuciós per valorar la diversitat morfològica i genètica intraspecífica de *T. atra* amb mostres d'arreu del planeta. L'arbre filogenètic que es presenta a continuació sols conté una xicoteta fracció de totes les seqüències del nrITS presents a GenBank assignades a aquesta espècie; la mostra d'Alacant se situa propera a altres recollides a la Península Ibèrica, Itàlia i Gran Bretanya. En aquell treball es mostrà que la variació genètica i morfològica de *T. atra* no sempre va lligada de la mà, ni a l'escala geogràfica local ni a la regional. Aquest desacoblament demostra que la delimitació d'espècies, moltes d'elles críptiques, en fongs és una tasca complexa, en la qual hi jugaran un paper clau factors que encara ens són desconeguts.

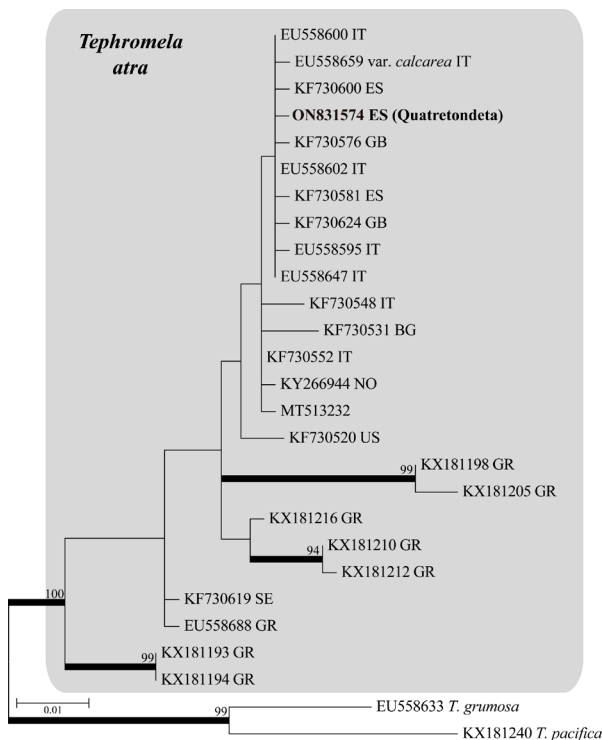

Figura 4. Filograma que representa la ubicació filogenètica de l'espècimen alacantí de *Tephromela atra* (VAL-Lich 32595), recollit a Quatretondeta, que ha sigut elaborat amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Versemblança. Les dades genètiques de partida provenien de la regió ribosòmica nuclear nrITS i s'usà el model de substitució nucleotídica $K2+\Gamma$. El recolzament estadístic nodal s'expressa només per a aquells valors percentuals de *bootstrap* superiors a 70 (branques associades més grosses). Per a cada terminal s'indica el codi de GENBANK i, si escau, el nom del tàxon i el codi del país d'origen (visitar el web <https://countrycode.org/> per més detalls).

(Nota elaborada per María Honrubia-Martínez i Isaac Garrido-Benavent)

10. *Candelaria concolor* (Dicks.) Stein, *Kryptogamen-Flora von Schlesien* 2(2): 84 (1879) [MB118877]

Taxonomía: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Pezizomycotina* > *Candelariomycetes* > *Candelariomycetidae* > *Candelariales* > *Candelariaceae* > *Candelaria*

Diagnosis: Tal·lus foliaci, moderadament unit al substrat, que pot formar rosetes aïllades de fins a 1 cm de diàmetre, o unides formant conjunts molt més amplis. Cada tal·lus està compostat per lacínies xicotetes, profundament dividides i amb els extrems ascendants, que poden mesurar entre 0.1 i 0.4 mm; la cara superior es reconeix fàcilment pel seu color groc llimona, mentre que la cara inferior és blanquinosa, amb presència de rizines simples. Reproducció principalment asexual mitjançant soresdis granuloses de formació al marge; alguns individus, però, poden presentar abundants apotecis, amb els mateixos colors cridaners de la resta del tal·lus.

Material estudiat: Alacant, La Vall de Gallinera, barranc sota Lloma de Penya Roja, 30SYJ3803, 38°50'47.51" N, 0°15'13.46" O, 678 msnm, epífit sobre branqueta de *Quercus ilex* subsp. *rotundifolia*, 2/11/2018, leg. I. Garrido-Benavent, IGB1009, VAL-Lich 32596; Cantàbria, Rames de la Victoria, 30TVN6289, 43°15'26.03" N, 3°27'46.31" O, 236 msnm, epífit sobre tronc de *Platanus x hispanica*, 15/08/2021, leg. I. Garrido-Benavent, IGB1142, VAL-Lich 32597.

Distribució i autoecologia: Taxó epífit sobre escorces riques en nutrients, de pH subneutre a lleugerament bàsic, tolera un ampli rang d'eutrofització, i creix en zones amb exposició solar marcada (NIMIS & MARTELOS 2022). Segons STRINGER & STRINGER (1974) és un dels taxons amb major tolerància a les condicions urbanes. Pel que fa a la seua distribució geogràfica global és cosmopolita i, a la Comunitat Valenciana, el trobem sobretot a València, Castelló i a les muntanyes del nord d'Alacant (BDBCV 2022).

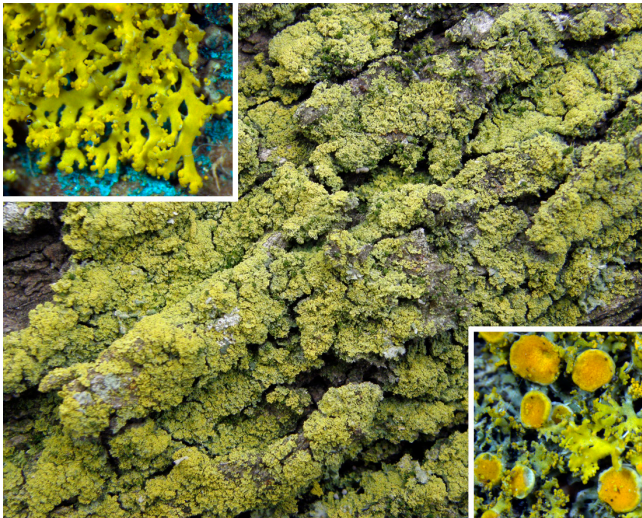

Figura 5. *Candelaria concolor* a la Vall de Gallinera (VAL-Lich 32596).

Observacions: Les dos seqüències proveïdes al present treball representen als primers exemplars seqüenciats de *C. concolor* ibèrics: un de la Vall de Gallinera i l'altre càntabre. A pesar de la distància geogràfica entre les dos localitats de mostreig, llurs nrITS són idèntics. També ho són si els comparem amb les seqüències obtingudes de col·leccions d'Itàlia, Gran Bretanya, Àustria i Noruega. Aquesta similitud genètica entre mostres geogràficament tan disperses és un tret d'aquest conjunt de dades, si més no, ben interessant.

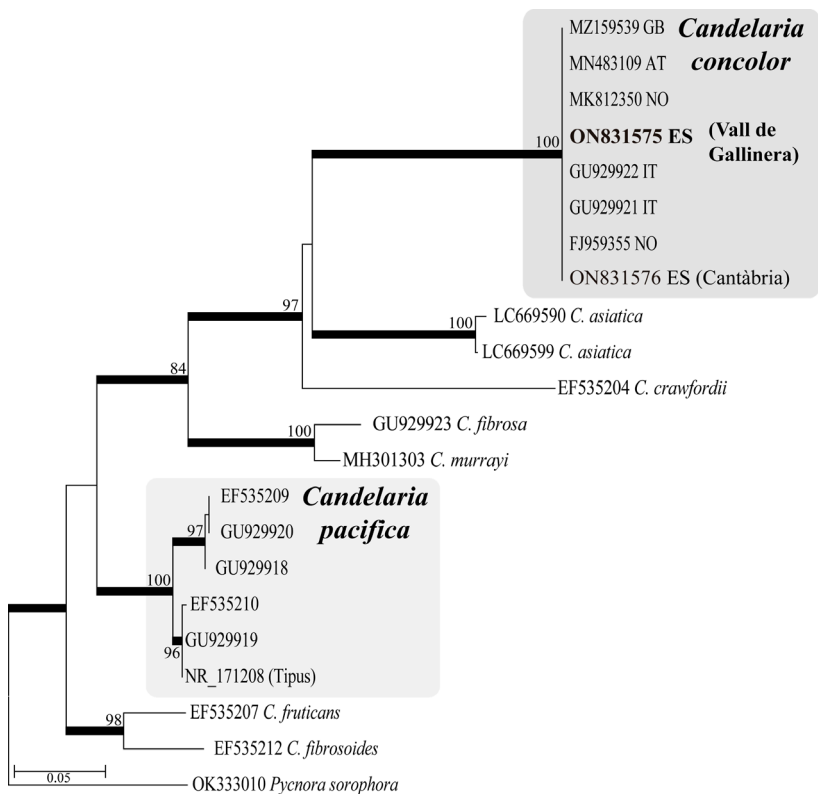

Figura 6. Filograma que representa la ubicació filogenètica dels espècimens alacantí (VAL-Lich 32596) i càntabre (VAL-Lich 32597) de *Candelaria concolor*, que ha sigut elaborat amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Versemblança. Les dades genètiques de partida provenien de la regió ribosòmica nuclear nrITS i s'usà el model de substitució nucleotídica $K2+\Gamma$. El recolzament estadístic nodal s'expressa només per a aquells valors percentuals de *bootstrap* superiors a 70 (branques associades més grosses). Per a cada terminal s'indica el codi de GENBANK i, si escau, el nom del tàxon i el codi del país d'origen (visitar el web <https://countrycode.org/> per més detalls).

(Nota elaborada per Isaac Garrido-Benavent i María Honrubia-Martínez)

11. *Porpidinia tumidula* (Sm.) Timdal, *Bibliotheca Lichenologica* 104: 334 (2010) [MB543546]

Taxonomía: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Pezizomycotina* > *Lecanoromycetes* > *Lecanoromycetidae* > *Lecanorales* > *Porpidiaceae* > *Porpidinia*

Diagnosis: Tal·lus esquamulós, amb esquames pruïnoses blanques o grisenques, contigües o disperses, que tenen una morfologia convexa i arrodonida o sublobulada, i que poden mesurar entre 6 i 8 mm de diàmetre. Còrtex inferior poc desenvolupat. Apotecis presents entre les esquames, lecidieïns, de color negre i no pruïnoses, amb un exciple amb cristalls d'oxalat càlcic. Les ascòspores són el·lipsoidals, llises, hialines i no septades, i mesuren al voltant de $13.5 \times 4.3 \mu\text{m}$. El fotobiont al qual s'associa és *Vulcanochloris guanchorum*. Aquesta informació es publica per primer cop en aquest treball.

Material estudiat: València, Xeraco, La Font del Xopet, 30SYJ3723, $39^{\circ}1'45.80'' \text{N}$, $0^{\circ}15'18.56'' \text{O}$, 202 msnm, saxícola sobre roca calcària, ambient ombrívol, 1/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent, IGB1016, VAL-Lich 32598.

Distribució i autoecologia: Taxó saxícola, que pot tolerar una elevada exposició solar creixent sobre roques calcàries poc consistents, o freqüentment entre esclatxes o fissures de roca compacta, en superfícies inclinades o planes (BDBCVC 2022; NIMIS & MARTELOS 2022). Llur distribució és principalment mediterrània, des de l'est de la Península Ibèrica, França, Alemanya, Àustria, fins a Grècia (GBIF 2022). Ha sigut citat a tota la Comunitat Valenciana sobre roques calcàries, on hi habita des del pis de vegetació termomediterrani fins al supramediterrani (BDBCVC 2022).

Figura 7. *Porpidinia tumidula* a Xeraco (VAL-Lich 32598). La imatge de detall mostra un tall transversal d'una esquama, on s'observa una capa verdosa que es correspon amb la del fotobiont (*Vulcanochloris guanchorum*).

Observacions: L'exemplar de Xeraco forma, junt amb un de l'embassament de Cúber (Mallorca) i un de Grècia, un clade monofilètic, que en conjunt representa aquesta espècie de fong liquenitzat. Les seqüències nrITS de les mostres valenciana i balear difereixen en 9 bases nucleotídiques.

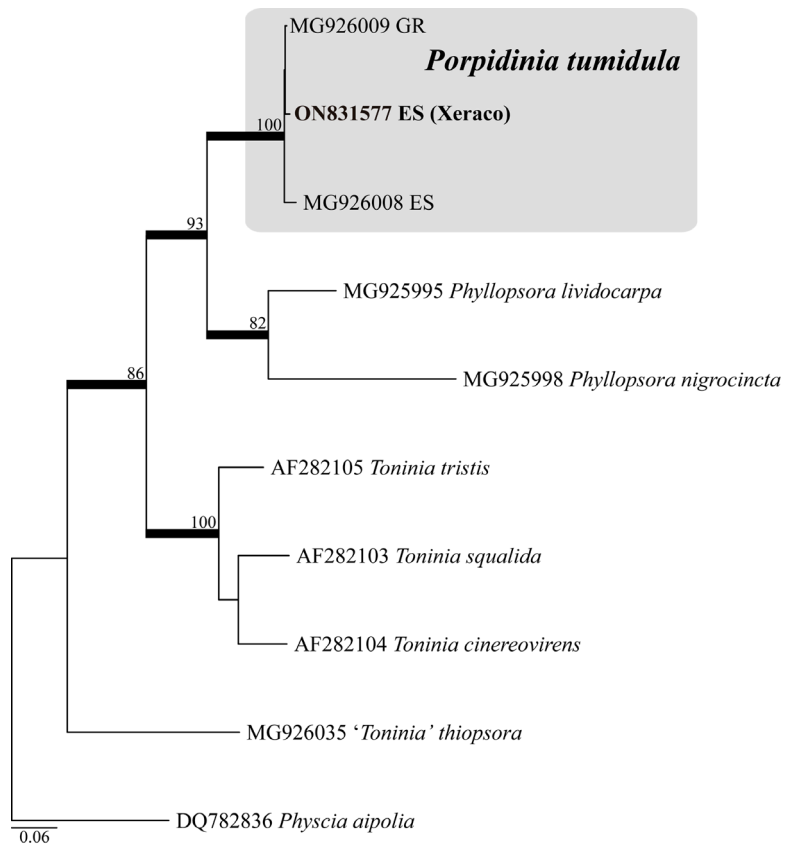

Figura 8. Filograma que representa la ubicació filogenètica de l'espècimen valencià de *Porpidinia tumidula* (VAL-Lich 32598), recollit a Xeraco, que ha sigut elaborat amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Versemblança. Les dades genètiques de partida provenien de la regió ribosòmica nuclear nrITS i s'usà el model de substitució nucleotídica *TN93+I*. El recolzament estadístic nodal s'expressa només per a aquells valors percentuals de *bootstrap* superiors a 70 (branques associades més grosses). Per a cada terminal s'indica el codi de GENBANK i, si escau, el nom del tàxon i el codi del país d'origen (visitar el web <https://countrycode.org/> per més detalls).

(Nota elaborada per María Honrubia-Martínez, Elisa Requeno-Royo i Isaac Garrido-Benavent)

12. *Phaeophyscia cernohorskyi* (Nádv.) Essl., *Mycotaxon* 7 (2): 294 (1978)
[MB343200]

Taxonomía: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Pezizomycotina* > *Lecanoromycetes* > *Lecanoromycetidae* > *Caliciales* > *Physciaceae* > *Phaeophyscia*

Diagnosis: Tal·lus foliaci, de forma orbicular i que pot assolir fins a 4 cm de diàmetre, tot i que generalment és més menut. Lòbuls de mida menuda i plans, que no solen solapar. Pel que fa a la cara superior del tal·lus, aquesta és grisa o gris brunenca, i presenta pèls vítrics corticals, a més de soralis en posició marginal. La cara inferior és negra i presenta rizines. A més de la reproducció asexual per soredis, es poden trobar apotecis, tot i que aquests darrers són molt rars.

Material estudiat: València, Xeraco, sender Piló de Don Carlos, prop casa de Don Carlos, 30SYJ3823, 39°1'35.98" N, 0°15'2.16" O, 229 msnm, saxícola sobre roca calcària nitrificada, esclatxa protegida, 1/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent, IGB1020, VAL-Lich 32599.

Distribució i autoecologia: Taxó epífit o saxícola, que pot trobar-se sobre substrats moderadament àcids o calcaris, xerofític i que tolera nivells també moderats d'eutrofització (NIMIS & MARTELOS 2022). Pel que fa a llur distribució geogràfica global, hi ha registres a Nord-Amèrica i a Europa, especialment a la Península Ibèrica i Àustria (GBIF 2022). A la Comunitat Valenciana es presenta sovint saxícola sobre roques calcàries, i ha sigut citat de manera abundosa a les tres províncies, en localitats que es corresponen sobretot als pisos termo- i meso-mediterrani (BDBC 2022).

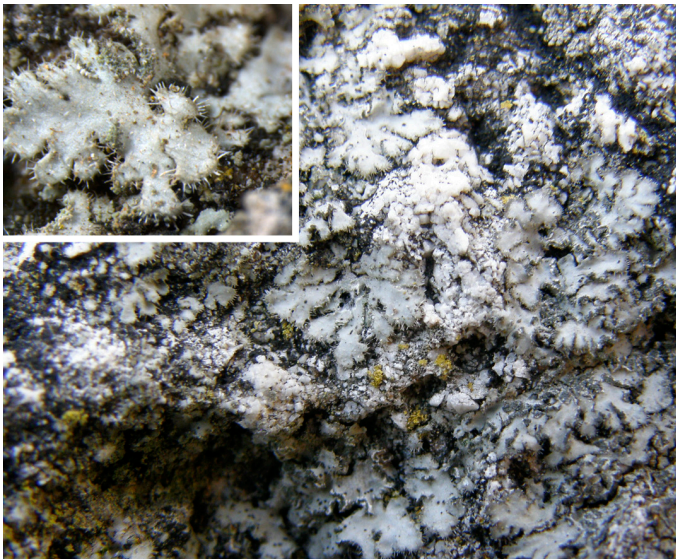

Figura 9.
Phaeophyscia cernohorskyi
a Xeraco (VAL-Lich 32599).

Observacions: La topologia reconstruïda a continuació mostra molt poca resolució. L'exemplar saforí de *Phaeophyscia cernohorskyi* forma un grup monofilètic junt amb una altra mostra ibèrica classificada com a *P. hirsuta*, de la que se'n separa 4 bases nucleotídiques (2 substitucions i un dinucleòtic indèlic). Propera a aquestes mostres se'n situa una tercera, nord-americana, classificada com *P. aff. hirsuta*. Davant els resultats filogenètics, se'n fa difícil validar o refutar la possible sinonímia entre *P. cernohorskyi* i *P. hirsuta*. Cal un mostreig més ampli, tant a nivell geogràfic com molecular, per poder-ne donar una solució.

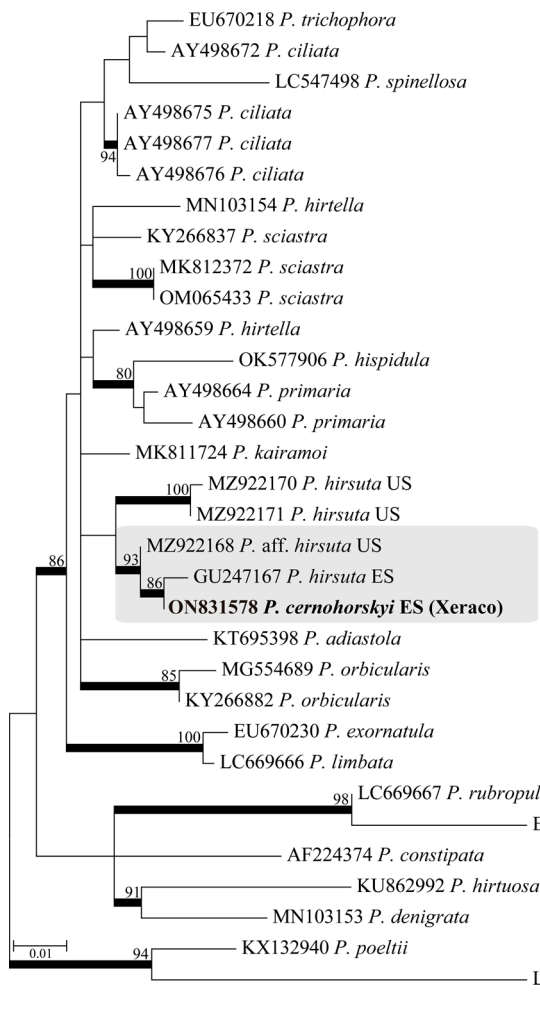

Figura 10. Filograma que representa la ubicació filogenètica de l'espècimen valencià de *Phaeophyscia cernohorskyi* (VAL-Lich 32599), recollit a Xeraco, que ha sigut elaborat amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Versemblança. Les dades genètiques de partida provenien de la regió ribosòmica nuclear nrITS i s'usà el model de substitució nucleotídica *TN93+Γ+I*. El recolzament estadístic nodal s'expressa només per a aquells valors percentuals de *bootstrap* superiors a 70 (branques associades més grosses). Per a cada terminal s'indica el codi de GENBANK i, si escau, el nom del tàxon i el codi del país d'origen (visitar el web <https://countrycode.org/> per més detalls).

(Nota elaborada per Isaac Garrido-Benavent i María Honrubia-Martínez)

Taula 1. Relació de tàxons inclosos en Funga Valentina: notes 8–12. A la taula s’indica, per a cadascun d’ells, la localitat de recol·lecció, el codi de les seqüències genètiques (nrITS) dipositades al GENBANK i els d’herbari.

TÀXON	ESPECIFICACIONS	CODI GENBANK	CODI HERBARI
<i>Physconia grisea</i>	Micobiont (fong)	ON831573	VAL-Lich 32594
<i>Tephromela atra</i>	Micobiont	ON831574	VAL-Lich 32595
<i>Candelaria concolor</i>	Micobiont (Alacant)	ON831575	VAL-Lich 32596
	Micobiont (Cantàbria)	ON831576	VAL-Lich 32597
<i>Porpidinia tumidula</i>	Micobiont	ON831577	VAL-Lich 32598
	Fotobiont (alga)	ON831579	
<i>Phaeophyscia cernohorskyi</i>	Micobiont	ON831578	VAL-Lich 32599

AGRAÏMENTS

Volem agrair a la Dra. Eva Barreno Rodríguez (Universitat de València) la facilitació dels recursos de laboratori que han sigut necessaris per obtenir les seqüències genètiques. Així mateix, agraiem a Àlex Bautista Galiana el seu ajut en el dipòsit de mostres a la col·lecció VAL_Lich (Universitat de València, Departament de Botànica i Geologia).

BIBLIOGRAFIA

- BDBC [Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana] (2022). *Banc de dades de biodiversitat de la Comunitat Valenciana: Fongs. Conselleria d’Infraestructures, Territori i Medi Ambient. Generalitat Valenciana*. Disponible a <http://bdb.cma.gva.es>. Data de consulta: 30 de juny de 2022.
- GBIF (2022). *Physconia grisea* (Lam.) Poelt; *Tephromela atra* (Huds.) Hafellner; *Candelaria concolor* (Dicks.) Stein; *Porpidinia tumidula* (Sm.) Timdal; *Phaeophyscia cernohorskyi* (Nádv.) Essl.; in GBIF Secretariat. GBIF Backbone Taxonomy. Checklist dataset: <https://doi.org/10.15468/39omei>. Disponible a GBIF.org. Data de consulta: 30 de juny de 2022.
- GIRALT M. (1996). *Líquens epífits i contaminació atmosfèrica ala Plana i les serralades litorals tarraconines*. Arxius de les Seccions de Ciències, **113**. Institut d’Estudis Catalans, Barcelona.
- MUGGIA L., PÉREZ-ORTEGA S., FRYDAY A., SPRIBILLE T. & GRUBE M. (2014). Global assessment of genetic variation and phenotypic plasticity in the lichen-forming species *Tephromela atra*. *Fungal Diversity* **64**: 233–251.
- NIMIS P.L. & MARTELOS S. (2022). ITALIC - The Information System on Italian Lichens. Version 7.0. University of Trieste, Dept. of Biology. Disponible a <http://dryades.units.it/italic>. Data de consulta: 30 de juny de 2022.

STRINGER P.W. & STRINGER M.H. (1974). Air pollution and the distribution of epiphytic lichens and bryophytes in Winnipeg, Manitoba. *Bryologist* 77: 40–426.

TAMURA K., STECHER G., PETERSON D., FILIPSKI A. & KUMAR S. (2013). MEGA6: Molecular Evolutionary Genetics Analysis version 6.0. *Molecular Biology and Evolution* 30: 2725–2729.

LLISTAT DE NOTES PUBLICADES

(en negreta, les publicades en el present número del Butlletí)

1. *Flavopunctelia flaventior* (Stirt.) Hale (Butll. no. 25)
2. *Heppia solorinoides* (Nyl.) Nyl. (Butll. no. 25)
3. *Myriolecis reuteri* (Schaer.) Śliwa, Zhao Xin & Lumbsch (Butll. no. 25)
4. *Parmotrema perlatum* (Huds.) M. Choisy (Butll. no. 25)
5. *Usnochroma carphineum* (Fr.) Søchting, Arup & Frödén (Butll. no. 25)
6. *Xanthoparmelia pulla* (Ach.) O. Blanco, A. Crespo, Elix, D. Hawksw. & Lumbsch (Butll. no. 25)
7. *Xanthoparmelia tinctina* (Maheu & A. Gillet) Hale (Butll. no. 25)
8. ***Physconia grisea* (Lam.) Poelt**
9. ***Tephromela atra* (Huds.) Hafellner**
10. ***Candelaria concolor* (Dicks.) Stein**
11. ***Porpidinia tumidula* (Sm.) Timdal**
12. ***Phaeophyscia cernohorskyi* (Nád.v.) Essl.**

Revisió i noves aportacions de tàxons del gènere *Mycena* (Pers.) Roussel a la Devesa de l'Albufera (València)

FRANCESC DE PAULA MARTÍNEZ TOLOSA

(1) C/ Xàtiva 27, E-46818 Granja de la Costera, València. E-mail: afedepekant@hotmail.com

Resum. MARTÍNEZ F. DE P. (2022). Revisió i noves aportacions de tàxons del gènere *Mycena* (Pers.) Roussel a la Devesa de l'Albufera (València). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 23-27.

S'aporten nous taxons del gènere *Mycena* per a la Devesa de l'Albufera, a la Comunitat Valenciana, així com revisions d'alguns altres tàxons ja mencionats en treballs anteriors. El text ve acompanyat de fotografies dels exemplars *in situ*.

Paraules clau: Agaricals, *Basidiomycota*, catàleg micològic, funga, *Mycenaceae*.

Resumen. MARTÍNEZ F. DE P. (2022). Revisión y nuevas aportaciones de taxones del género *Mycena* (Pers.) Roussel de la Devesa de la Albufera (Valencia). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 23-27.

Se aportan nuevos taxones del género *Mycena* para la Devesa de la Albufera, en la Comunidad Valenciana, así como revisiones de algunos taxones ya estudiados con anterioridad. El texto se acompaña de fotografías de los ejemplares *in situ*.

Palabras clave: Agaricales, *Basidiomycota*, catálogo micológico, funga, *Mycenaceae*.

Abstract. MARTÍNEZ F. DE P. (2022). A review and new contributions of taxa of the genus *Mycena* (Pers.) Roussel from the Devesa de l'Albufera (Valencia). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 23-27.

Several species of the genus *Mycena* are described as new for the fungal checklist of the Devesa de la Albufera, in the Valencian Community, and others mentioned in previous works are reviewed. The text is supplemented by some photographs of the specimens *in situ*.

Keywords: Agaricales, *Basidiomycota*, fungal checklist, funga, *Mycenaceae*.

INTRODUCCIÓ

Els darrers anys, la flora micològica, especialment del gènere *Mycena* (Pers.) Roussel, ha donat la suficient varietat a la Devesa de l'Albufera (València), com per poder revisar algunes espècies que no havien tornat a eixir des de feia un bon grapat d'anys i que no són massa freqüents de trobar. Donat que la tasca del micòleg és portar actualitzada la funga dels llocs a estudiar, es presenten bons anys per revisar i especialment la Devesa de l'Albufera. Igualment s'han trobat nous exemplars que no es tenien catalogats als indrets que estudiem en el present article. Actualment hi ha una divisió en el que venia denominant-se el gènere *Mycena* (Pers.) Roussel. Hi ha diferents propostes que suggereixen la divisió d'aquest, entre d'altres, en els gèneres *Atheniella* Redhead, Moncalvo, Vilgalys, Desjardin & B.A. Perr i *Phloeomana* Redhead. En aquest article hem inclòs totes les espècies estudiades en el gènere *Mycena* seguint a ARONSEN & LAESSOE (2016). Els treballs orientadors han estat revisats a partir dels estudis fets per MAAS GEESTERANUS (1992), ARONSEN & LAESSOE (2016) i ROBICH (2003).

MATERIAL I MÈTODE

L'examen morfològic s'ha realitzat a partir de material fresc. Les fotografies s'han realitzat amb una càmera Nikon D5300 Mod. AF-S DX18-140/3.5-5.6G ED VR i el microscopi emprat per a l'examinació anatòmica de les col·leccions ha estat un de la casa OPTIKA model B383PLi. Les exsiccata base del present treball estan dipositades a l'herbari de l'autor (FMT).

RESULTATS

Taxonomia

Fungi > *Dikarya* > *Basidiomycota* > *Agaricomycetes* > *Agaricales* > *Mycenaceae* > *Mycena*

Els tàxons que aportem per al Parc Natural de la Devesa de l'Albufera són els següents:

Mycena aetites (Fr.) Quél., *Memoires de la Société d'Emulation de Montbéliard* II,5: 242 (1872)

Codi MYCOBANK: MB 226513

Figures 1A (macroscòpia) i 1B (microscòpia)

Material estudiat: Espanya, Comunitat Valenciana, València, El Saler, Tallafocs de la Rambla, UTM 30SYJ3061, 2'5 msnm entre restes vegetals sota *Pinus halepensis*, grup de tres exemplars, 10/12/2020, FMT00162020S.

Mycena leptophylla (Peck) Sacc., *Sylogae Fungorum* 5: 304 (1887)

Codi MYCOBANK: MB 179268

Figures 1C (macroscòpia) i 1D (microscòpia)

Material estudiat: Espanya, Comunitat Valenciana, València, El Saler, Gola de Pujol, UTM 30SYJ3059, 1'5 msnm, 10/12/2020, un exemplar solitari sobre restes vegetals de *Pinus halepensis*, FMT00192020S.

Mycena pura* f. *alba (Gillet) Arnolds, *Bibliotheca Mycologica* 90: 414 (1982)

Codi MYCOBANK: MB 118031

Figura 1E

Material estudiat: Espanya, Comunitat Valenciana, València, El Saler, Tallafocs de la Rambla, UTM 30SYJ3061, 2'5 msnm, 04/12/2016, en dunes fixes amb *Pinus halepensis*, amb presència de *Pistacia lentiscus*, FMT20160002S.

Mycena purpureofusca (Peck) Sacc., *Sylogae Fungorum* 5: 255 (1887)

Codi MYCOBANK: MB 188439

Figura 1F

Material estudiat: Espanya, Comunitat Valenciana, València, El Saler, Tallafocs de la Rambla, UTM 30SYJ3061, 2'5 msnm, 04/12/2016, en grups sobre restes vegetals, FMT00012008M.

DISCUSSIÓ

Dels estudis previs que s'havien realitzat en les terres valencianes, aquest article aporta, com ja deïem a la introducció, algunes noves cites i una revisió d'espècies del gènere *Mycena* (Pers.) Roussel, que podrien ser dubtoses, confirmant-les, o que feia temps no s'havien tornat a veure pels mateixos indrets.

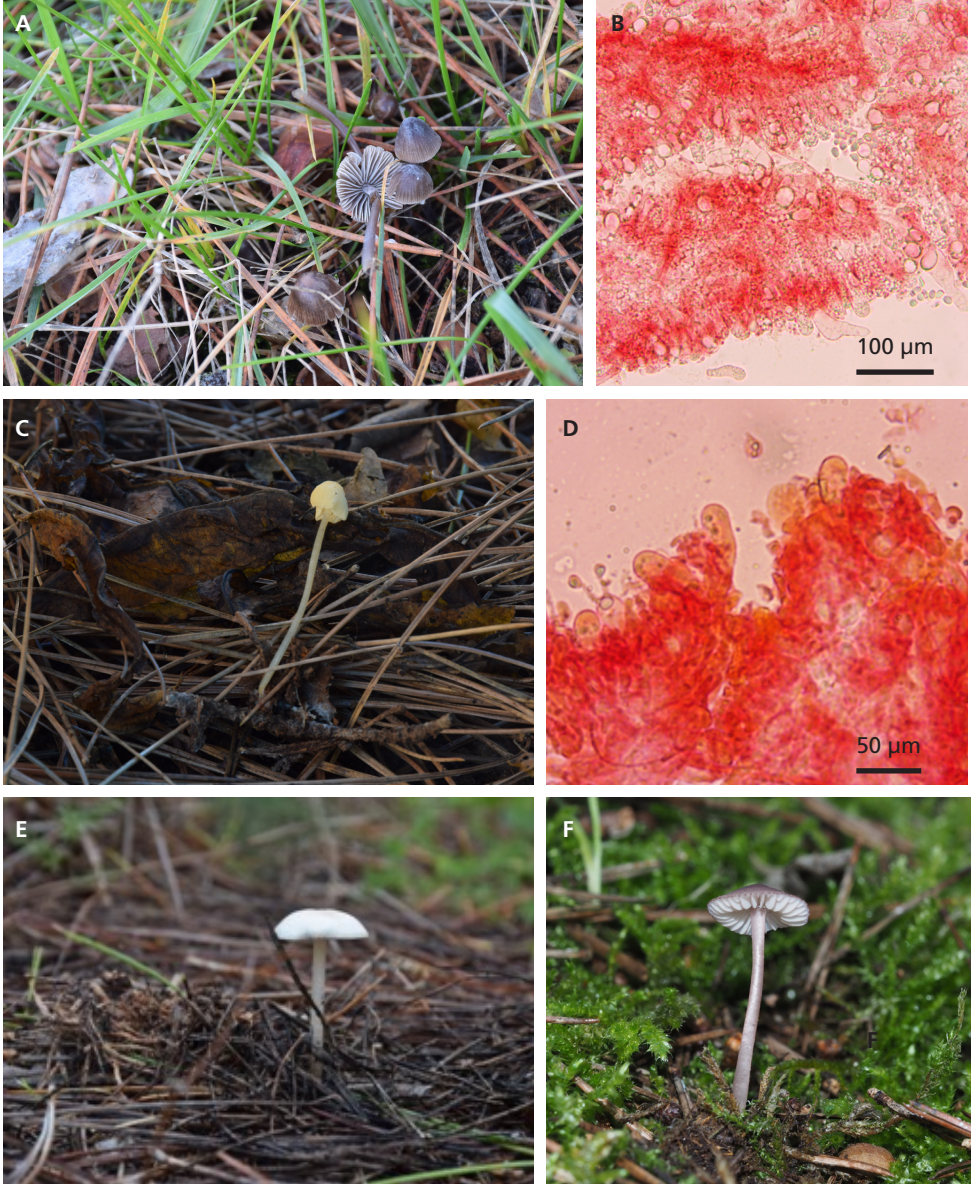

Figura 1. *Mycena aetites*. A: Carpòfors. B: Aresta de la làmina. *Mycena leptophylla*. C: Carpòfor. D: Aresta de la làmina. *Mycena pura* f. *alba* (E). *Mycena purpureofusca* (F; Foto: Fernando García).

Citem tot seguit la llista de les espècies de la Devesa de l'Albufera. Amb un asterisc (*), assenyallem la primera cita per a aquest indret. Amb aquest treball es pretén realitzar una sistematització completa i periòdica, així com catalogar el gènere *Mycena* de tots els indrets de les terres valencianes.

Mycena abramsii (Murrill) Murrill
Mycena adscendens Maas Geest.
Mycena aetites (FR.) Quél. (*)
Mycena amicta (Fr.) Quél.
Mycena bresadolana Robich & Neville
Mycena capillaripes Peck
Mycena galericulata (Scop.) Gray
Mycena leptophylla (Peck) Sacc. (*)
Mycena leptocephala (Pers.) Gillet
Mycena polyadelpa (Lasch) Kühner
Mycena pelianthina (Fr.) Quél.
Mycena pura (Pers.) P. Kumm.
Mycena pura f. *alba* (Gillet) Kühner (*)
Mycena purpureofusca (Peck) Sacc. (*)
Mycena seynii Quél.

AGRAÏMENTS

Voldria agrair, en primer lloc a Isaac Garrido, per tots aquests anys de dedicació a la investigació i a l'elaboració del butlletí i que tan bons fruits ha donat. També fer una menció de profund agraïment a Toni Conca, Fernando Garcia i Javier Ormad per les seues encertades indicacions i anotacions científiques que sempre em donen, així com per la seua companyia en les eixides micològiques a la Devesa del Saler. A tots, moltes gràcies.

BIBLIOGRAFIA

- ARONSEN, A. & LAESOE, T. (2016). *The genere Mycena s.l. Fungi of northern Europe*. Vol. 5. Norway.
- MAAS GEESTERANUS, R.A. (1992). *Conspectus of the Northern Hemisphere*. II ser. C Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Afd. Natuurkunde, Tweede Reek, deel 90.
- ROBICH, G. (2003). *Mycena d'Europa*. Associazione Micologica Bres, Fondazione Centro Studi Micologici, Trento, Vicenza, Itàlia.

Halotthia posidoniae, un hongo ascomiceto que se desarrolla sobre rizomas de *Posidonia oceanica*, hallado en la provincia de Valencia

ITATÍ CALLATA, SANTIAGO ROSA, MARINA MARTÍN e ISAAC GARRIDO-BENAVENT*

Departament de Botànica i Geologia, Facultat de Ciències Biològiques, Universitat de València, C/ Doctor Moliner 50, E-46100 Burjassot, València. E-mail: Isaac.Garrido@uv.es

*Autor para la correspondencia

Resum. CALLATA I., ROSA S., MARTÍN M. i GARRIDO-BENAVENT, I. (2022). *Halotthia posidoniae*, un fong ascomicet que es desenvolupa sobre rizomes de *Posidonia oceanica*, trobat a la província de València. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 29–36.

S'aporten cinc cites noves del fong ascomicet *Halotthia posidoniae* per a la Comunitat Valenciana; concretament, les primeres de la província de València. Per tant, el nombre total de registres d'aquest fong, que es desenvolupa als rizomes de la fanerògama marina *Posidonia oceanica*, ascendeix a 9 a tot el territori valencià, i a 15 a la Mediterrània occidental. Específicament, aquest fong ha sigut trobat a la costa dels municipis de Daimús, Guardamar de la Safor, Bellreguard i Oliva.

Paraules clau: Comunitat Valenciana, *Halotthiaceae*, *Pleosporales*, praderia de posidònia, La Safor.

Resumen. CALLATA I., ROSA S., MARTÍN M. y GARRIDO-BENAVENT, I. (2022). *Halotthia posidoniae*, un hongo ascomiceto que se desarrolla sobre rizomas de *Posidonia oceanica*, hallado en la provincia de Valencia. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 29–36.

Se aportan cinco citas nuevas del hongo ascomiceto *Halotthia posidoniae* para la Comunidad Valenciana; concretamente, las primeras de la provincia de Valencia. Por tanto, el número total de registros de dicho hongo, que se desarrolla en los rizomas de *Posidonia oceanica*, asciende a 9 en todo el territorio valenciano, y a 15 en el Mediterráneo occidental. Específicamente, este hongo ha sido hallado en los municipios de Daimuz, Guardamar de la Safor, Bellreguard y Oliva.

Palabras clave: Comunidad Valenciana, *Halotthiaceae*, *Pleosporales*, pradera de posidonia, La Safor.

Abstract. CALLATA I., ROSA S., MARTÍN M. & GARRIDO-BENAVENT, I. (2022). *Halothia posidoniae*, an ascomycete fungus that develops on *Posidonia oceanica* rhizomes, found in the province of Valencia. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* **26**: 29–36.

We provide five new records of the fungus *Halothia posidoniae* for the Valencian Community; more specifically, the first ones from the province of Valencia. Therefore, the total number of records of this fungus, which develops on rhizomes of the marine phanerogam *Posidonia oceanica*, amounts to 9 in the Valencian country, and to 15 in the western Mediterranean. In particular, this fungus has been found in the municipalities of Daimuz, Guardamar de la Safor, Bellreguard and Oliva.

Keywords: Valencian Community, *Halothiaceae*, *Pleosporales*, Neptune grass meadows, La Safor.

INTRODUCCIÓN

Se estima que existen alrededor de 10000 especies de hongos marinos (Jones 2011), de las que se conocen en torno a 1250, lo que implica que solamente se habrían descrito el 10% de las mismas (JONES ET AL. 2019). A pesar de la notable complejidad técnica en el estudio de la funga marina, que todavía es uno de los factores que limitan el conocimiento sobre la diversidad de estos hongos, algunas especies han podido ser estudiadas gracias a sus dimensiones macroscópicas y porque quedan varadas en las costas. El caso paradigmático lo representan los hongos que se hallan en los rizomas de las fanerógamas marinas, como es el caso de *Posidonia oceanica* (L.) Delile. Esta angiosperma, perteneciente al orden *Alismatales* y a la familia *Posidoniaceae*, es una planta herbácea y perenne (IZCO ET AL. 2004), cuyo papel ecológico es fundamental en los ecosistemas costeros marinos mediterráneos, ya que forma extensas praderas submarinas que sirven tanto de hábitat para otras especies como de atenuantes de las olas (MARBÀ ET AL. 2014). No obstante, se está observando una disminución de entorno al 5% de las praderas por año, a consecuencia del cambio climático y a la introducción de especies exóticas invasoras (MARBÀ ET AL. 2014), así como debido a la acción de ciertas actividades humanas, como el fondeo de las embarcaciones (FRANCOUR ET AL. 1999). Una de las características morfológicas de *P. oceanica* es su rizoma grueso y rastrero, que habitualmente queda varado en las playas mediterráneas (IZCO ET AL. 2004). Estos restos vegetales, así como sus hojas y raíces, han sido fundamentales para el estudio general de especies de hongos marinos, ya que se han llegado a encontrar decenas de especies diferentes (PANNO ET AL. 2013; VOHNÍK ET AL. 2016), algunas de las cuales han sido recientemente descritas, como es el caso de *Posidoniomyces atricolor* (*Aigialaceae*, *Pleosporales*; VOHNÍK ET

AL. 2019). Sin embargo, la especie de hongo que más destaca sobre *P. oceanica*, por formar estructuras reproductoras frecuentes y fácilmente reconocibles a nivel macroscópico, es *Halotthia posidoniae* (Durieu & Mont.) Kohlm., otro hongo ascomiceto del orden *Pleosporales* (KOHLMAYER 1963; CUOMO ET AL. 1985; ZHANG ET AL. 2013).

No obstante, pese a que *Halotthia posidoniae* es una de las especies fúngicas más evidentes en *Posidonia oceanica*, desde 1849, año en el que fue descrita por primera vez en Argelia (DURIEU & MONTAGNE 1849), ha habido sólo 4 registros de presencia en la Comunidad Valenciana. Concretamente, dos registros en 1998, uno en 2011 y otro en 2019, todos en la provincia de Alicante (GBIF 2022). Este artículo pretende añadir nuevos registros para la Comunidad Valenciana, ya que se han encontrado muestras de esta especie por primera vez en la provincia de Valencia. También busca ampliar la información disponible sobre esta especie.

MATERIAL Y MÉTODO

El estudio morfológico se realizó a partir de material recogido en las playas de diversas localidades costeras valencianas. Para la inspección de los rizomas de *Posidonia oceanica* se usó un estereomicroscopio Leica M165C y las fotografías de la superficie de mismos se tomaron con una cámara acoplada Leica DFC490. Posteriormente, se realizaron cortes transversales de los pseudotecios del hongo y se prepararon portaobjetos con la muestra y una gota de agua para la observación microscópica. El microscopio empleado fue un Leica DM2500, con el que se realizaron mediciones del tamaño de las esporas y se tomaron fotografías con el mismo modelo de cámara mencionado anteriormente. Las colecciones han sido depositadas en la Colección de Hongos de la Universitat de València (VAL_Myc), localizada en la Facultat de Ciències Biològiques (Campus de Burjassot).

RESULTADOS Y DISCUSIÓN

***Halotthia posidoniae* (Durieu & Mont.) Kohlm., *Nova Hedwigia* 6: 9 (1963)**

Código MYCOBANK: MB 331652.

Figuras 1 y 2.

Taxonomía: *Fungi* > *Dikarya* > *Ascomycota* > *Dothideomycetes* > *Pleosporales* > *Halotthiaceae* > *Halotthia*

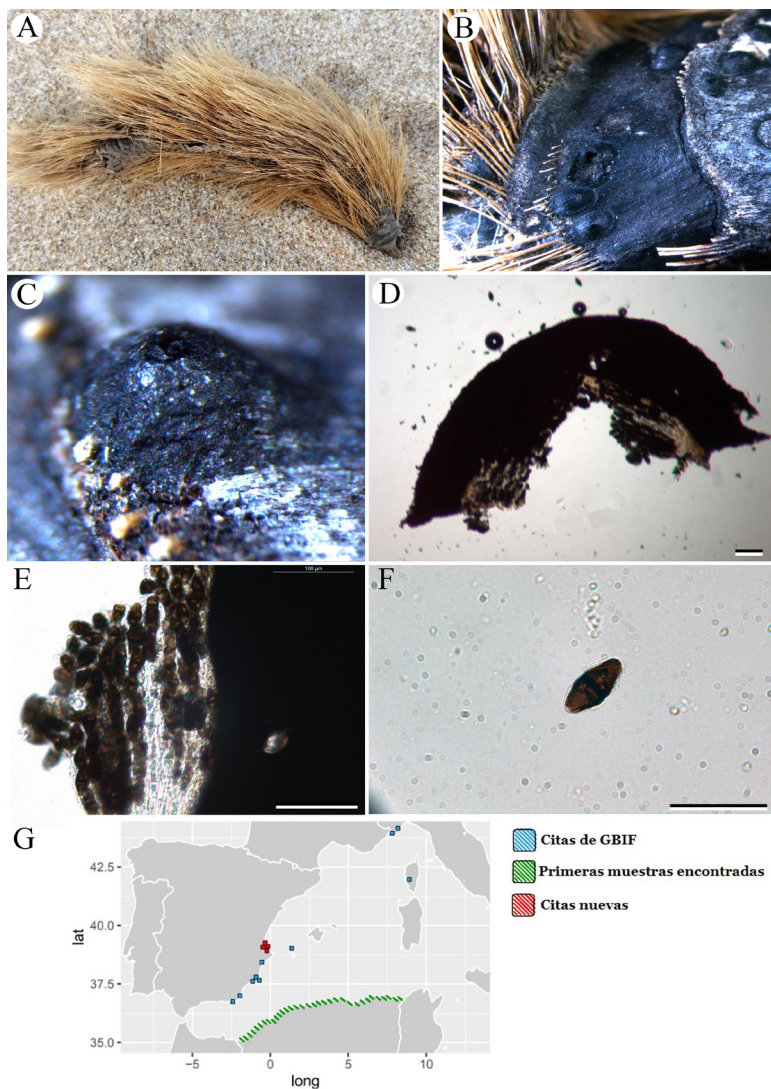

Figura 1. *Halothia posidoniae*: caracteres macroscópicos, microscópicos y distribución geográfica en el Mediterráneo occidental. **A:** Rizoma de *Posidonia oceanica* varado en la playa de Daimús (IGB1021, VAL_Myco 1661). **B:** Grupo de pseudotecios que se desarrollan sobre el rizoma; nótese las cavidades circulares abiertas que aparecen tras desprenderse los pseudotecios. **C:** Detalle de un pseudotecio y del ostiolo. **D:** Corte transversal de un pseudotecio (barra= 100 μ m). **E:** Agrupaciones de ascas y ascosporas (barra= 100 μ m). **F:** Ascospora (barra= 50 μ m). **G:** Localidades conocidas de la especie estudiada en el Mediterráneo occidental; los puntos azules se corresponden con datos presentes en GBIF (2022). Fotos y montaje: I. Callata e I. Garrido-Benavent.

Descripción macroscópica: Pseudotecios de 1 a 2 mm de diámetro, dispersos en la superficie del rizoma de *Posidonia oceanica*, aunque algunos pueden encontrarse solapados. Peridio de color negro con superficie carbonácea, parcialmente inmerso en la superficie del rizoma, con un perfil cónico-convexo, base circular y un ostiolo visible macroscópicamente, y ligeramente protuberante. Cuando se desprenden de la superficie dejan una cavidad abierta circular de poca profundidad y color negro.

Descripción microscópica: Ascosporas ovaladas agudas en los extremos, de color marrón oscuro y superficie con una textura ligeramente rugosa. Presenta un único septo en la parte central de la ascospora a lo ancho, con cierto grosor y más oscuro que el resto de la misma. El tamaño esporal ronda las (30) 32.5–37.5 (42.5) × (12.5) 15–17.5 (20) μm (n= 41) y, de estos valores, se obtienen también los siguientes: Me= 35 × 15 μm , Q= (1.714) 2.167–2.5 (3) y Qe= 2.33.

Material estudiado: España, Comunidad Valenciana, València, Daimús, playa de Daimús, un ejemplar encontrado sobre el rizoma de *Posidonia oceanica* varado en la costa, 30SYJ48041754, 38°58'18.39" N, 0° 8'12.80" O, 0 m, 11/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent IGB1021 (VAL_Myco 1661); *ibidem*, 30SYJ48051754, 38°58'19.53" N, 0° 8'12.34" O, 19/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent IGB1022 (VAL_Myco 1662); Guardamar de la Safor, playa, un ejemplar encontrado sobre el rizoma de *P. oceanica* varado en la costa, 30SYJ48461714, 38°58'05.13" N, 0° 7'55.92" O, 0 m, 19/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent IGB1023 (VAL_Myco 1663); Bellreguard, playa, un ejemplar encontrado sobre el rizoma de *P. oceanica* varado en la costa, 30SYJ48701672, 38°57'51.25" N, 0° 7'46.20" O, 0 m, 28/07/2021, leg. I. Garrido-Benavent IGB1028 (VAL_Myco 1664); Oliva, playa de Terranova, un ejemplar encontrado sobre el rizoma de *P. oceanica* varado en la costa, 30SYJ50721437, 38°56'32.85" N, 0° 6'25.54" O, 0 m, 28/08/2021, leg. I. Garrido-Benavent IGB1061 (VAL_Myco 1665).

Observaciones: *Halotthia posidoniae* es un hongo ascomiceto, endófito y lignícola que se desarrolla en los rizomas de la planta marina *Posidonia oceanica*, siendo el representante más abundante de la micoflora de esta planta, al menos a nivel macroscópico (KOHLMAYER 1963; CUOMO ET AL. 1985). Anteriormente, el género monotípico *Halotthia* Kohlm. estaba incluido en la familia *Zopfiaceae*, pero desde 2013 se agrupa (constituyendo, además, el género tipo) dentro de *Halotthiaceae* (ZHANG ET AL. 2013). Esta familia acomoda, además, a los géneros *Mauritiana* Poonyth, K.D. Hyde, Aptroot & Perally, *Phaeoseptum* Y. Zhang, J. Fourn. & K.D. Hyde, *Pontoporeia* Kohlm. y *Brunneoclavispora* Phookamsak & K.D. Hyde. Este último no fue incluido hasta 2015 y es el único de la familia con

ascosporas multi-septadas (ARIYAWANSA ET AL. 2015). Los cinco presentan una serie de características en común: ascas de tamaño mediano a grande, ascas bitunicadas, cilíndricas, pediceladas y con 8 ascosporas, además de pseudo-paráfisis celulares estrechas y ascosporas septadas de color marrón (ZHANG ET AL. 2013). Si comparamos nuestros datos sobre el tamaño de las ascosporas con otras mediciones realizadas podemos observar que nuestras colecciones presentan unas dimensiones similares a las de otras esporas de la misma especie (e. g. KOHLMAYER 1963), aunque su tamaño tiende a ser algo menor.

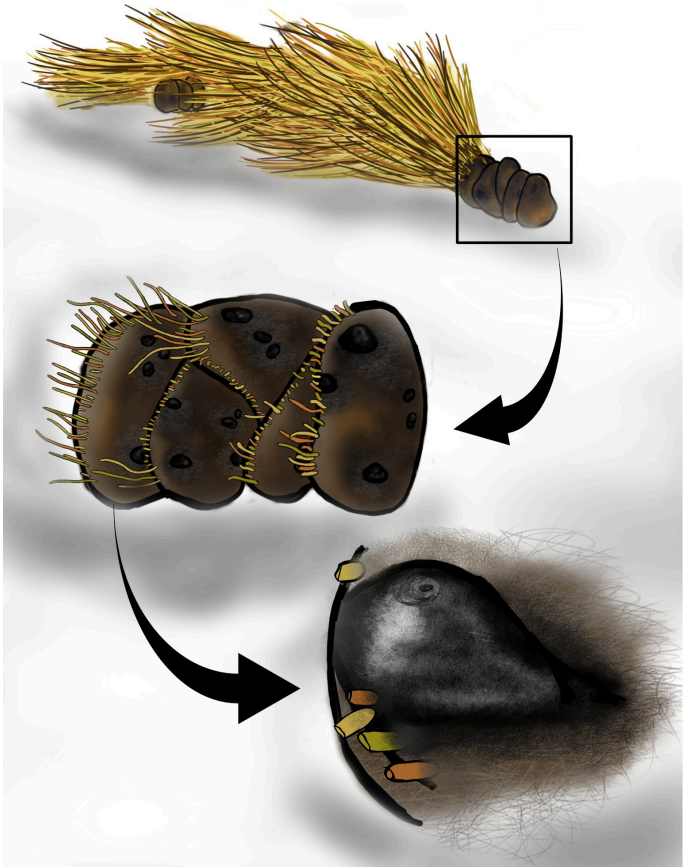

Figura 2. Representación gráfica idealizada de un rizoma de *Posidonia oceanica* sobre el que se desarrollan diversos ascas de *Halothia posidoniae*. Autora: I. Callata.

A pesar de la reducción paulatina de la extensión de las praderas de *Posidonia oceanica* en las costas del levante valenciano, es probable que la especie de hongo tratada en el presente trabajo sea mucho más común. Por ello, se tratarán de estudiar rizomas de esta fanerógama marina en localidades más al norte de las prospectadas hasta el momento. Asimismo, se espera que las técnicas de secuenciación masiva, así como nuevas estrategias de cultivo de hongos permitan, en un horizonte temporal cercano, acelerar el estudio de esta fracción importante de la diversidad fúngica valenciana.

BIBLIOGRAFÍA

- ARIYAWANSA H.A., HYDE K.D., JAYASIRI S.C., BUYCK B., THILINI CHETHANA K.W., DAI D.Q., DAI Y.C., DARANAGAMA D.A. et al. (2015). Fungal diversity notes 111–252 – taxonomic and phylogenetic contributions to fungal taxa. *Fungal Diversity* **75**: 27–274.
- CUOMO V., VANZANELLA F., FRESI E., CINELLI F. & MAZZELLA L. (1985). Fungal flora of *Posidonia oceanica* and its ecological significance. *Transactions of the British Mycological Society* **84**: 35–40.
- DURIEU DE MAISONNEUVE M.C. & MONTAGNE J.F.C. (1849). Pyrenomycetes Fr. *Exploration scientifique de l'Algérie* 443–608.
- FRANCOUR P., GANTEAUME A. & POULAIN M. (1999). Effects of boat anchoring in *Posidonia oceanica* seagrass beds in the Port-Cros National Park (north-western Mediterranean Sea). *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystem* **9**: 391–400.
- GBIF (2022). *Haloththia posidoniae* (Durieu & Mont.) Kohlm. in GBIF Secretariat. GBIF Backbone Taxonomy. Checklist dataset: <https://doi.org/10.15468/39omei>. Disponible a GBIF.org. Fecha de consulta: 14 de junio de 2022.
- IZCO J.E., BARRENO E., BRUGUÉS M., COSTA M., DEVESA, J.A., FERNÁNDEZ F., GALLARDO T., LLIMONA X. et al. (2004). Botánica. 2º edición. McGraw-Hill - Interamericana, Madrid.
- JONES E.B.G. (2011). Are there more marine fungi to be described? *Botanica Marina* **54**: 343–354.
- JONES E.B.G., PANG, K.L., ABDEL-WAHAB, M.A., SCHOLZ G., HYDE K.D., BOEKHOUT T., EBEL R., RATEB M.E. et al. (2019). An online resource for marine fungi. *Fungal Diversity* **96**: 347–433.
- KOHLMEYER J. (1963). Zweineue Ascomyceten-Gattungen auf *Posidonia* –Rhizomen. *Nova Hedwigia* **6**: 5–13.
- MARBÀ N., DÍAZ-ALMELA E. & DUARTE C.M. (2014). Mediterranean seagrass (*Posidonia oceanica*) loss between 1842 and 2009. *Biological Conservation* **176**: 183–190.

PANNO L., BRUNO M., VOYRON S., ANASTASI A., GNAVI G., MISERERE L. & VARESE G.C. (2013). Diversity, ecological role and potential biotechnological applications of marine fungi associated to the seagrass *Posidonia oceanica*. *New Biotechnology* **30**: 685–694.

VOHNÍK M., BOROVEC O. & KOLAŘÍK M. (2016). Communities of cultivable root mycobionts of the seagrass *Posidonia oceanica* in the northwest Mediterranean Sea are dominated by a hitherto undescribed pleosporalean dark septate endophyte. *Microbial Ecology* **71**: 442–451.

VOHNÍK M., BOROVEC O., KOLAŘÍKOVÁ Z., SUDOVÁ R. & RÉBLOVÁ M. (2019). Extensive sampling and high-throughput sequencing reveal *Posidoniomyces atricolor* gen. et sp. nov. (*Aigialaceae*, *Pleosporales*) as the dominant root mycobiont of the dominant Mediterranean seagrass *Posidonia oceanica*. *MycKeys* **55**: 59–86.

ZHANG Y., FOURNIER J., PHOOKAMSAK R., BAHKALI A.H. & HYDE K.D. (2013). *Halotthiaceae* fam. nov. (*Pleosporales*) accommodates the new genus *Phaeoseptum* and several other aquatic genera. *Mycologia* **105**: 603–609.

Cortinarius aavae: connexió del Penyagolosa (Castelló) amb Nord-Amèrica

RAFAEL MAHIQUES^{(1)*}, ANTONI CONCA⁽²⁾ i ISAAC GARRIDO-BENAVENT⁽³⁾

(1) C/ Doctor Climent 26, 46837 Quatretonda (València). E-mail: rmahiquessan@gmail.com

(2) P. Poeta Joan Vimbodí, 5, E-46870 Ontinyent, València. E-mail: tconca@gmail.com

(3) Departament de Botànica i Geologia, Facultat de Ciències Biològiques, Universitat de València, C/ Doctor Moliner 50, E-46100 Burjassot, València. E-mail: Isaac.Garrido@uv.es

*Autor per a la correspondència

Resum. MAHIQUES R., CONCA T. i GARRIDO-BENAVENT I. (2022). *Cortinarius aavae*, primera cita d'aquest fong a Europa, provinent del Massís de Penyagolosa (Castelló). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26: 37–45.

Es presenta la recent troballa del *Cortinarius aavae* Liimat. & Niskanen, taxó fins ara conegut només del subcontinent nord-americà, al bosc mixt de *Pinus sylvestris* i *Quercus ilex* del Massís de Penyagolosa a la tardor del 2021, del qual es fa una descripció macro i microscòpica, amb recolzament iconogràfic. A més es compara la seua seqüència nrITS de l'ADN ribosòmic amb les més properes que hi ha a la base de dades del GenBank.

Paraules clau: Catàleg fúngic, Comunitat Valenciana, *Cortinariaceae*, nova cita, Parc Natural del Penyagolosa.

Resumen. MAHIQUES R., CONCA T. y GARRIDO-BENAVENT I. (2022). *Cortinarius aavae*, primera cita de este hongo en Europa, proveniente del Macizo de Peñagolosa (Castellón). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26: 37–45.

Se presenta el *Cortinarius aavae* Liimat. & Niskanen, hasta ahora conocido únicamente del subcontinente norteamericano, recientemente descubierto en el bosque mixto de *Pinus sylvestris* y *Quercus ilex* del Macizo del Penyagolosa, durante el otoño de 2021, del cual se hace descripción macro y microscópica, con iconografía. Además, se compara su secuencia nrITS del ADN ribosómico con las más cercanas que surgen al compararla con las que hay en la base de datos del GenBank.

Palabras clave: Catálogo fúngico, Comunidad Valenciana, *Cortinariaceae*, nueva cita, Parque Natural del Peñagolosa.

Abstract. MAHIQUES R., CONCA T. & GARRIDO-BENAVENT I. (2022). *Cortinarius aavae*, the first record for Europe based on a collection from the Massís de Penyagolosa (Castelló). *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26:37–45.

We describe *Cortinarius aavae* Liimat. & Niskanen, so far known from North America, which was recently discovered in a mixed forest of *Pinus sylvestris* and *Quercus ilex* in the Penyagolosa Massif, during the autumn of 2021. Ma-

cro- and microscopic descriptions, as well as iconography are provided for the studied species. In addition, its nrITS sequence of the ribosomal DNA is compared with the closest ones found in the GenBank database.

Keywords: Fungal checklist, Valencian Community, *Cortinariaceae*, new citation, Penyagolosa Natural Park.

INTRODUCCIÓ

Amb l'aparició a principi del present segle de la nova eina d'escorcoll i diferenciació taxonòmica, consistent en la determinació de les seqüències identificadores d'espècies, mitjançant marcadors moleculars de les regions genètiques, s'ha obert una nova era on els estudis filogenètics aplicats a la taxonomia dels cortinaris intenten complementar les dades morfològiques, emprades pels investigadors anteriors a l'aparició de la biologia molecular, amb la finalitat d'aplicar una nova eina, del tot encara millorable, que contribuïska a l'objectivitat en la classificació de les espècies dintre d'aquest complex món dels gènere *Cortinarius* (Pers.) Gray i particularment del subgènere *Telamonia* (Fr.) Trog. Destaquem, dintre dels nombrosos estudis efectuats en aquest camp, els de BRANDRUD ET AL. (2018), FRØSLEV ET AL. (2005), GARNICA ET AL. (2005), HARROWER ET AL. (2011), LIIMATAINEN ET AL. (2014, 2020), PEINTNER ET AL. (2004) i SUÁREZ-SANTIAGO ET AL. (2009).

El fruit d'aquests estudis ens ha obert la possibilitat de poder identificar una espècie de telamònia en territori europeu, coincidint plenament tant morfològicament com genètica, amb l'espècie inicialment descrita en territori canadenc i, fins a la data actual, no determinada al Vell Món, tot i ser conscients que hi ha moltes espècies als herbaris públics i privats, publicades vàlidament, però encara no seqüenciades.

MATERIAL I MÈTODE

Estudi macroscòpic i microscòpic. Els exemplars d'una recol·lecció de telamònia foren examinats emprant una metodologia estàndard. Així, les descripcions macroscòpiques i microscòpiques es realitzaren a partir del material fresc. Per a l'estudi micromorfològic es va utilitzar una òptica de camp clar, amb triocular incorporat per a la captura d'imatges fotogràfiques.

L'observació i mesura de les espores es va realitzar emprant aigua destil·lada i un objectiu d'immersió. Els reactius emprats per observar les reaccions macroquímiques de les diferents estructures dels carpòfors foren els següents: KOH

Taula 1. Relació de tàxons inclosos a l'estudi filogenètic d'aquest treball. A la taula s'indica, per a cadascun d'ells, l'hàbitat i la localitat de recol·lecció i el codi de la seqüència nrITS al GENBANK. La procedència de les seqüències emprades de cada tàxon s'indica entre parèntesi (p. ex. Tipus, T). Amb N/A s'especifica que no s'ha trobat informació a la literatura i/o a les bases de dades.

TÀXON	HÀBITAT AMB INDICACIÓ, SI ESCAU, DE L'ARBRE HOSTE	LOCALITAT O PAÍS DE RECOL·LECCIÓ	CODI DE GENBANK
<i>Cortinarius aavae</i> T	Bosc mixt amb <i>Tsuga canadensis</i> i <i>Betula</i> sp.	Canadà, Quebec, Montebello	NR_120095
<i>C. aavae</i>	Sota <i>Pinus sylvestris</i> , en bosc mixt amb <i>Quercus ilex</i>	Espanya, Castelló, Massís de Penyagolosa (MES-4797)	ON982578
<i>C. aavae</i>	Probablement bosc de <i>Tsuga heterophylla</i>	Canadà, Columbia Britànica	KP889354
<i>C. aavae</i>	N/A	Canadà, Columbia Britànica	FJ717539
<i>C. aavae</i>	Sota <i>Pinus ponderosa</i>	Estats Units, Arizona	MZ017792
<i>C. leiocastaneus</i> T	Sota <i>Betula</i> sp., en bosc mixt amb <i>Pinus sylvestris</i> i <i>Picea abies</i>	Finlàndia	NR_119678
<i>C. cyprinus</i>	N/A	França	KX964474
<i>C. saturninus</i>	Sota <i>Pinus</i> sp., <i>Picea</i> sp. i <i>Salix</i> sp., en sòl arenós	Estats Units, Washington	KX964550
<i>C. stuntzii</i> T	Sota <i>Salix exigua</i> i <i>S. rigida</i>	Estats Units, Washington	NR_153098
<i>C. vinaceobrunneus</i> T	Sota <i>Quercus garryana</i>	Estats Units, Washington	NR_153060

al 20%, tintura de guaiac i fenol-anilina (FA). Els materials estudiats es troben dipositats a l'herbari personal del primer autor (RAFAEL MAHIQUES, MES). Pel que fa a les descripcions de colors es va seguir CAILLEUX (1936), que en el text s'abreua com a 'Cx'. Per a les abreviacions dels autors es va seguir Kirk et al. (1992). Les cites dels autors segueixen a MycoBank (<http://www.mycobank.org/>). Com en treballs anteriors, els autors segueixen el marc sistemàtic de *Cortinarius* establert per BRANDRUD ET AL. (1994) i KNUDSEN & VESTERHOLT (2008).

Aïllament de l'ADN, seqüenciació i anàlisi filogenètica. Els protocols emprats per extreure l'ADN i realitzar l'amplificació per PCR de la regió nrITS de l'ADN ribosòmic nuclear de l'espècimen recol·lectat a Penyagolosa segueixen BALLARÀ ET AL. (2017). El número d'accés del GenBank corresponent a la nova seqüència generada en aquest estudi es troba a la Taula 1. A continuació, la construcció d'una filogènia que inclogués la seqüència de l'exemplar estudiat es dugué a terme amb MEGA v.6 (TAMURA ET AL. 2013) mitjançant l'opció de Màxima Ver-

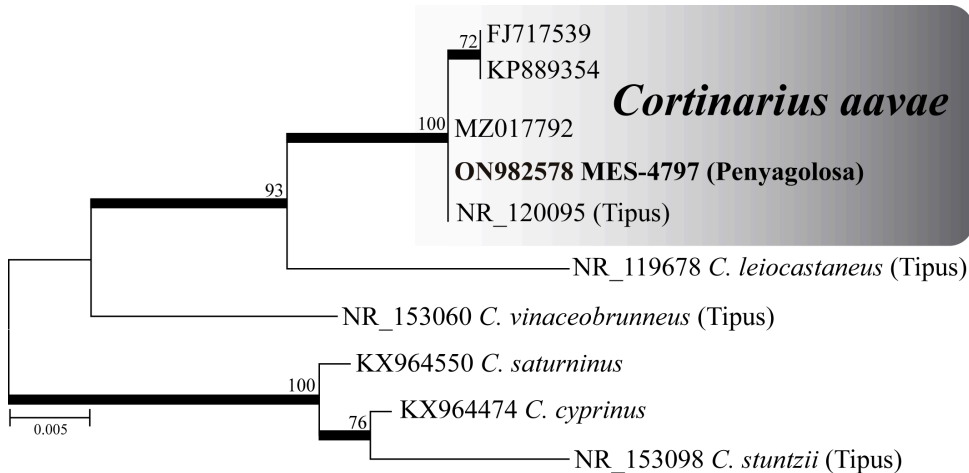

Figura 1. Filograma elaborat amb el mètode de Màxima Versemblança que representa la ubicació filogenètica de l'espècimen castellonenc de *Cortinarius aavae* (MES-4797), recollit al Massís de Penyagolosa. Les branques amb negreta representen un recolzament estadístic nodal (*bootstrap*) igual o superior al 70 %. Per a cada terminal s'indica el codi de GenBank i, si escau, el nom del tàxon.

semblança. L'alineament en què es basà aquest anàlisi fou estimat a l'entorn de Geneious v.9.0.2 emprant Mafft v.7.308 (KATOH ET AL. 2002; KATOH & STANDLEY 2013) amb els paràmetres següents: algoritme FFT-NS-I x1000, la matriu de puntuació 200PAM / k = 2, una penalització per obertura de *gaps* de 1.5, i un valor *offset* de 0.123. L'alineament resultant fou posteriorment corregit manualment, de manera que es van eliminar les regions de l'ADN ribosòmic dels flancs del nrITS corresponents al 18S i 28S. El model de substitució nucleotídica emprat per a la construcció de l'arbre fou TN92+I i el recolzament dels nodes es va avaluar mitjançant els valors de *bootstrap* calculats a partir de 100 pseudorèpliques. L'arbre resultant fou editat gràficament amb l'Adobe Illustrator CS5.

RESULTATS I DISCUSSIÓ

Estudi de la variabilitat genètica i filogènia. L'alineament de les 10 seqüències assolí una longitud de 513 parells de bases nucleotídiques, de les quals 39 foren variables mentre que 13 d'elles representaren posicions variables úniques (*singletons*). La nova seqüència obtinguda en el present treball fou idèntica a la seqüència que representa al tipus de *Cortinarius aavae* Liimat. & Niskanen. Aquest fet es traduí en l'existència d'un clade monofilètic amb alt recolzament de *boots-*

trap (100%) que inclogué aquests dos espècimens de *C. aavae*, junt amb altres tres col·leccions que també representen a aquesta espècie (Figura 1). En la topologia obtinguda, l'espècie germana fou *C. leiocastaneus* Niskanen, Liimatainen & Soop, amb un recolzament de *bootstrap* del 93%, la qual pertany a *Cortinarius* secció *Leiocastanei*. Les seqüències nrITS d'aquestes dos espècies se separen per 13 substitucions nucleotídiques i 7 posicions indèliques.

Taxonomia

Cortinarius aavae Liimat. & Niskanen, in Niskanen, Liimatainen, Kytövuori & Ammirati, *Botany* **90**(8): 750 (2012)

Codi MYCOBANK: MB 564810.

Cortinarius secció *Leiocastanei* Niskanen, Liimat. & Kytöv.

Figura 2.

Descripció original: *Basidiomata fairly small. Pileus 1.5–4 cm diam., brown, stipe 3.5–5 cm long, 0.3–0.7 cm thick at apex, 0.5–1.6 cm at base, white, universal veil white, sparse. Differs from the similar C. leiocastaneus by smaller spores (6.5–7.5 μm × 4.0–4.5 μm) and distinctly encrusted lamellar trama hyphae. In conifer-dominated forest.*

Material tipus: Canadà, Quèbec: Montebello, bosc mixt sota *Tsuga canadensis* i *Betula* sp., 27 setembre 2010, leg. Niskanen & Liimatainen 10–166, DAOM 242014 (H, holotipus; DAOM, isotipus). Codi GenBank (nrITS): NR_120095.

Etimologia: L'epítet específic deriva del nom de la filla dels autors, Aava.

Diagnosi: Petit telamònia de coníferes, amb un bulb en cibulet, espores menudes i olor indiferent o amb efluis de nou moscada.

Descripció macroscòpica: Píleu de 25–40 mm de diàmetre, pla, umbonat, amb umbó petit i agut, una o dues vegades infractat, higòfan, amb el centre bru grogós (Cx N57) i perifèria bru grisenc (Cx M55), més o menys ocraci; a penes fibril·lós. Làmines uncinades, apretades, d'aresta regular i del mateix color que la pleura, bru ocraci, que passen del Cx N60 al Cx N57. Estípit de 45–50 × 5–6 (6–15) mm, amb bulb en cibulet, blanquinós, amb escasses fibres que no apleguen a formar empremta d'anell; tomentós blanquinós a la base; fistulós. Carn crem pàl·lid (Cx L71), amb olor inapreciable en alguns exemplars o amb efluis de nou moscada en altres.

Reaccions macroquímiques: KOH, grisaci (Cx N71) sobre la carn del píleu. FA negatiu sobre la carn del píleu als 15', positiu sobre la cutícula del píleu als 30'. Tintura de guaiac, negatiu als 15'.

Descripció microscòpica: Espores molt petites, a penes ornamentades, el·lipsoïdes, de (5) 5.9–6.7–8 × 3.5–4.2–4.5 µm. Q= (1.1) 1.5–1.7–2. Aresta laminar, fèrtil. Basidis tetraspòrics. Epicutis compost per una capa fina d'hifes cilíndriques, hialines, algunes erectes i amb terminacions en forma de projectil, d'1–3 µm d'amplària; subcutis una capa gruixuda d'hifes de 7–15 µm d'amplària, progressivament mes amples a mesura que s'endinsen cap a l'interior, amb pigment de membrana de reforç, així com incrustant, tant granular com començant a formar plaquetes, de color ocrós rogenc.

Material estudiat: Espanya, Comunitat Valenciana, Castelló, l'Alcalatén, Vista-bella del Maestrat, Massís de Penyagolosa, Mas de Benages, font de la Rabassa, sota *Pinus sylvestris*, en bosc mixt amb *Quercus ilex*, 30TYK2661257571, 40°14'17" N, 0°20'10" W, 1399 m, 14/10/2021, leg. i det. T. Conca i R. Mahiques MES-4797.

Observacions: Fins el moment actual han hagut 4 cites, incloent l'original, del *Cortinarius aavae* (GBIF 2022), totes elles al Canadà i als Estats Units d'Amèrica (HARROWER ET AL. 2011; NISKANEN ET AL. 2012; veure també dades associades a les seqüències de GenBank amb codi KP889354 i MZ017792), des que es va descriure l'holòtip. No tenim constància de ninguna cita d'aquesta espècie al territori europeu ni a la resta de les regions més enllà de Nord-Amèrica. Aquest fet ens porta a plantejar-nos el per què aquest petit telamònia, tan ben caracteritzat pels tons ocracis, umbó agut, estípit amb escasses fibres, bulb en cibulet i petites espores, a penes ornamentades, ha passat desapercebut a l'intens escorcoll d'espècies que s'ha fet a Europa i apareix ara al Penyagolosa, sota espècies de coníferes ben distintes a les nord-americanes. Difícil i estrany seria, encara que mai rebutjable, que hagués estat importada aquesta espècie d'Amèrica, donat l'antiguitat del bosc autòcton castellonenc. Més bé respondria aquesta disjunció a un esdeveniment de dispersió a llarga distància de les xicotetes espores gràcies als corrents d'aire atmosfèrics. Tampoc es descarta que hi haja alguna mostra oblidada en algun herbari europeu, en espera de ser seqüenciada, cas que, d'estar ben recolzada per una publicació vàlida, podria llençar a la sinonímia aquesta espècie.

Són escassos els tàxons que podrien ser confosos amb aquest, perquè en el cas del cap de secció al qual pertany, *C. leiocastaneus* Niskanen, Liimat. & Soop, difereix morfològicament per tenir aquest l'umbó obtús, estípit cilíndric o lleugerament augmentat, però mai cibuliforme, olor lleuger a rave, espores un tant

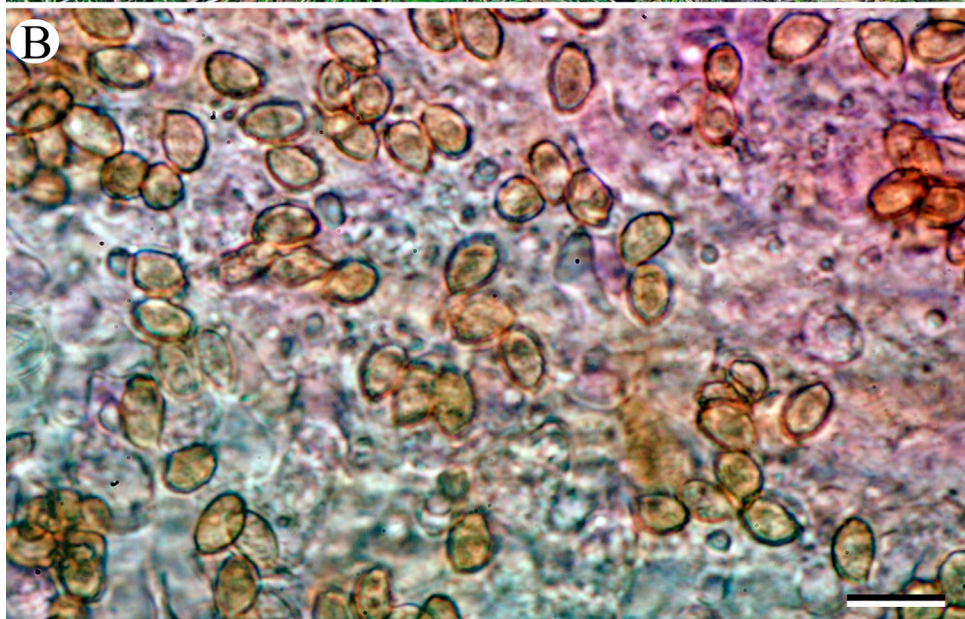

Figura 2. *Cortinarius aavae* (MES-4797, Penyagolosa): caràcters macroscòpics (A) i microscòpics (espores, B). Fotos: R. Mahiques.

majors, de 8–9×4.5–5.2 µm i hàbitat en boscos mixts amb bedolls (NISKANEN ET AL. 2008), a més de les diferències genètiques ja referides a l'apartat de resultats i discussió d'aquest mateix treball.

BIBLIOGRAFÍA

- BALLARÀ J., MAHIQUES R. & GARRIDO-BENAVENT I. (2017). Dades genètiques confirmen la presència de *Cortinarius puellaris* (Cortinariaceae, Agaricales) al Parc Natural del Cadí-Moixeró (NE Península Ibèrica). *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* **22**: 61–71.
- BOWMAN E.A. & ARNOLD A.E. (2021). School of Plant Sciences, University of Arizona, 1140 E. South Campus Dr., Tucson, AZ 85721, USA (GB: MZ017792). Unpublished.
- BRANDRUD T.E., LINDSTRÖM H., MARKLUND H., MELOT J. & MUSKOS S. (1994). *Cortinarius*. *Flora Photographica*. Vol. III. Cortinarius. HB. Matfors. Sweden.
- BRANDRUD T.E., SCHMIDT-STOHN G., LIIMATAINEN K., NISKANEN T., FRØSLEV T.G., SOOP K., BOJANTCHEV D., KYTÖVUORI I., JEPPESEN T.S., BELLÙ F., SAAR G., OERTEL B., ALI T., THINES M. & DIMA B. (2018). *Cortinarius* sect. *Riederi*: taxonomy and phylogeny of the new section with European and North American distribution. *Mycological Progress* **17**: 1323–1354.
- CAILLEUX A. (1981). *Code des couleurs des sols*. Boubée Ed., Paris, 16 p. + dépliant à 4 volets en couleurs. Boubée. Paris.
- FRØSLEV T.G., MATHENY P.B. & HIBBET D.S. (2005). Lower level relationships in the mushroom genus *Cortinarius* (Basidiomycota, Agaricales): a comparison of *RPB1*, *RPB2*, and ITS phylogenies. *Molecular Phylogenetics and Evolution* **37**: 602–618.
- GARNICA S., WEIB M., OERTEL B. & OBERWINKLER F. (2005). A framework for a phylogenetic classification in the genus *Cortinarius* (Basidiomycota, Agaricales) derived from morphological and molecular data. *Canadian Journal of Botany* **83**: 1457–1477.
- GBIF (2022). *Cortinarius aavae* Liimat. & Niskanen in GBIF Secretariat. GBIF Backbone Taxonomy. Checklist dataset: <https://doi.org/10.15468/39omei>. Disponible a GBIF.org. Data de consulta: 1 de juliol de 2022.
- HARROWER E., AMMIRATI J., CAPPUCINO A., CESKA O., KRANABETTER J.M., KROEGER P., LIM S. & TAYLOR T. (2011). *Cortinarius* species diversity in British Columbia and molecular phylogenetic comparison with European specimen sequences. *Botany* **89**: 799–810.
- KATO H., MISAWA K., KUMA K.-I. & MIYATA T. (2002). MAFFT: a novel method for rapid multiple sequence alignment based on fast Fourier transform. *Nucleic Acids Research* **30**: 3059–3066.
- KATO H. & STANDLEY D.M. (2013). MAFFT: Iterative Refinement and Additional Methods. *Methods in Molecular Biology* **1079**: 131–146.

KIRK P.M. & ANSELL A.E. (1992). *Authors of fungal names*. Index of fungi suplement. International Mycological Institute. C.A.B. International.

KNUDSEN H. & VESTERHOLT J. (2008). *Funga Nordica. Agaricoid, boletoid and cyphelloid genera*. Nordsvamp, Copenhagen. 965 pp. + dvd.

LIIMATAINEN K., NISKANEN T., DIMA B., KYTÖVUORI I., AMMIRATI J.F. & FRØSLEV T.G. (2014). The largest type study of *Agaricales* species to date: bringing identification and nomenclature of *Phlegmacium* (*Cortinarius*) into the DNA era. *Persoonia* **33**: 98–140.

LIIMATAINEN K., NISKANEN T., DIMA B., AMMIRATI J.F., KIRK P.M. & KYTÖVUORI I. (2020). Mission impossible completed: unlocking the nomenclature of the largest and most complicated subgenus of *Cortinarius*, *Telamonia*. *Fungal Diversity* **104**: 291–331.

NISKANEN T., LIIMATAINEN K. & KYTÖVUORI I. (2008). Two new species in *Cortinarius* subgenus *Telamonia*, *Cortinarius brunneifolius* and *C. leiocastaneus* from Fennoscandia (*Basidiomycota*, *Agaricales*). *Mycological Progress* **7**: 239–247.

NISKANEN T., LIIMATAINEN K., KYTÖVUORI I. & AMMIRATI J.F. (2012). New *Cortinarius* species from conifer-dominated forests of North America and Europe. *Botany* **90**: 743–754.

PEINTNER U., MONCALVO J.M. & VILGALYS R. (2004). Towards a better understanding of the infrageneric relationships in *Cortinarius* (*Agaricales*, *Basidiomycota*). *Mycologia* **96**: 1042–1058.

SUÁREZ-SANTIAGO V.N., ORTEGA A., PEINTNER U. & LÓPEZ-FLORES I. (2009). Study on *Cortinarius* subgenus *Telamonia* section *Hydrocybe* in Europe, with especial emphasis on Mediterranean taxa. *Mycological Research* **113**: 1070–1090.

TAMURA K., STECHER G., PETERSON D., FILIPSKI A. & KUMAR S. (2013). MEGA6: Molecular Evolutionary Genetics Analysis version 6.0. *Molecular Biology and Evolution* **30**: 2725–2729.

Una primera aproximació a l'etnomicologia de les comarques nord-occidentals del País Valencià

ANTONI CONCA FERRÚS^{(1)*} i MARIA A. AGUT MONFERRER⁽²⁾

(1) Pl. Poeta Joan Vimbodí, 5, 46870 Ontinyent, València, tconca@gmail.com

(2) Av. Castelló, 74, 12132 Atzeneta del Maestrat, Castelló, mari.agut6@gmail.com

* Autor per la correspondència

Resum. CONCA A. i AGUT M.A. (2022). Una primera aproximació a l'etnomicologia de les comarques nord-occidentals del País Valencià. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26: 47–74.

Aquest treball és el punt de partida de l'estudi dels noms i usos dels bolets a les comarques nord-occidentals del País Valencià. Com a resultat, s'han recopilat 85 noms populars i 16 variants que corresponen a 36 espècies diferents i a 9 grups d'espècies, de les quals són tradicionalment consumides 32 espècies i 6 grups d'espècies.

Paraules clau: Etnomicologia, Els Ports, l'Alt Maestrat, l'Alcalatén, La Tinença de Benifassà.

Resumen. CONCA A. y AGUT M.A. (2022). Una primera aproximación a la etnomicología de las comarcas noroccidentales del País Valenciano. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26: 47–74.

Este trabajo es el punto de partida del estudio de los nombres y usos de las setas en las comarcas noroccidentales del País Valenciano. Como resultado, se han recopilado 85 nombres populares y 16 variantes que corresponden a 36 especies distintas y a 9 grupos de especies, de las cuales son tradicionalmente consumidas 32 especies y 6 grupos de especies.

Palabras clave: Etnomicología, Els Ports, l'Alt Maestrat, l'Alcalatén, La Tinença de Benifassà.

Abstract. CONCA A. & AGUT M.A. (2022). A first approach to the ethnomycology of the north-western counties of the Valencian Country. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 26: 47–74.

This work is the starting point for the study of the names and uses of mushrooms in the north-western counties of the Valencian Country. As a result, 85 popular names and 16 variants corresponding to 36 different species and 9 groups of species have been compiled; of which 32 species and 6 groups of species are traditionally eaten.

Keywords: Ethnomycology, Els Ports, l'Alt Maestrat, l'Alcalatén, La Tinença de Benifassà.

INTRODUCCIÓ

Les comarques de Els Ports, l'Alt Maestrat, l'Alcalatén i la subcomarca de la Tinença de Benifassà, situades al nord-oest del País Valencià, són àrees muntanyoses, l'economia de les quals es basa fonamentalment en la ramaderia i l'agricultura i, darrerament, en el sector terciari, excepte la industrial. Ocupen una extensió de 2439 km², amb 27.313 habitants repartits en 33 municipis.

Figura 1. A: Massís de Penyagolosa amb el Pic al fons. B: Roureda de roure reboll. C: Pineda de pi roig a les rodalies del mas de les Xiquetes.

Es tracta d'una de les zones més plujoses del País Valencià, amb una precipitació mitjana superior als 650 mm/any a la majoria dels observatoris. Les pluges més importants són primaverals, tant a la primavera d'estiu com a la d'hivern, però es distribueixen regularment al llarg de tot l'any, mentre que el més de juliol sol ser el de menor precipitació (PÉREZ CUEVA 1994). Des del punt de vista tèrmic es tracta de la zona més freda del territori valencià, per la confluència de tres factors: altitud, latitud i allunyament de les masses marítimes (PÉREZ CUEVA 1994).

Els sòls majoritàriament són de naturalesa bàsica, ja que estan instaurats sobre calcàries; puntualment, al Massís de Penyagolosa, trobem sòls de neutres a àcids instaurats sobre gresos o quarsites.

La vegetació potencial varia en funció de l'altitud. De cotes baixes a mitjanes està formada per carrascars i es substituïda per rouredes de galer a partir dels 1100 m, puntualment per rouredes de roure reboll a les zones àcides del Massís de Penyagolosa, i a les seues parts més altes per pinedes amb savines (Figures 1 i 2A-B; COSTA 1986). Aquesta vegetació potencial es presenta en escassos enclavaments i es substituïda per matolls diversos i repoblacions de pins: pi blanc (*Pinus halepensis*) a les cotes més baixes i pi negre (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) a partir dels 1000 m.

L'objectiu d'aquest treball és plasmar la riquesa de la cultura micològica de la zona mitjançant el recull de noms populars dels fongs, dades sobre la seua comestibilitat i/o toxicitat a nivell popular, així com la seua fenologia. L'única informació escrita que coneguem en l'àmbit és el treball de divulgació sobre els bolets de PASTOR & RAMBLA (1992), on s'anomenen 15 bolets comestibles amb els noms usats als Ports. Els llibres Bolets dels Ports I i II (ARRUFAT ET AL. 2012; ARRUFAT & ROYO 2016) inclouen part de l'àrea d'estudi.

MATERIAL I MÈTODE

Hem usat com a model d'aquest treball els articles de FAJARDO ET AL. (2010), CONCA (2011–2012) i CONCA (2013).

El treball de camp s'ha dut a terme, de manera esporàdica, al llarg de més de 10 anys. Generalment s'han aprofitat les eixides al camp i les exposicions de bolets en què s'ha participat (Figura 2C); rarament s'han fet entrevistes estructurades. Els entrevistats han estat majoritàriament masovers, pastors, llauradors, caçadors o cercadors de bolets, amb edats superiors als 60 anys (Taula 1). S'ha realitzat un total de 40 entrevistes en les quals s'ha intentat esbrinar la màxima informació possible sobre els noms locals dels bolets i els que es mengen.

Taula 1. Distribució geogràfica i nombre d'entrevistes que s'han tingut en compte per realitzar el present estudi.

COMARCA	NOMBRE D'ENTREVISTES	POBLES ESTUDIATS
Els Ports	11	Castellfort, Herbers, Morella i Portell
L'Alt Maestrat	8	Albocàsser, Ares del Maestrat, Culla, Benassal i Vilafranca
L'Alcalatén	18	L'Alcora, Benafigos Atzeneta del M., Llucena, Vistabella del Maestrat i Xodos
La Tinença de Benifassà	1	Castell de Cabres

Assenyalem a continuació la relació incompleta d'informants, ja que no vam tenir la delicadesa de preguntar el nom a tots ells:

- Gonzalo, 80 anys (Albocàsser)
- Tica, 70 anys (l'Alcora)
- Antonio Agut Vidal, 90 anys (Atzeneta del Maestrat)
- Maria Monferrer Gual, 73 anys (Atzeneta del Maestrat)
- Ramón Tena, 67 anys (Atzeneta del Maestrat)
- José Manuel Ahicart, 63 anys (Atzeneta del Maestrat)
- José Ramón Llopis, 64 anys (Castell de Cabres)
- Alvaro dels Masets, 91 anys (Castellfort)
- Jaume, 70 anys (Culla)
- Rosa, 85 anys (Herbers)
- Enric, 58 anys (Herbers)
- Josep Gallen, 45 anys (Llucena)
- Enrique Terol, 70 anys (Morella)
- Agustí Almela (†), 64 anys (Morella)
- Ramón Cerdá, 91 anys (Portell)
- Adelaida Moles, 89 anys (Portell)
- Jacint Cerdá, 45 anys (Portell)
- Enrique Falcó, 75 anys (Vilafranca)
- Sergio Monfort, 50 anys (Vilafranca)
- Candi, 45 anys (Vilafranca)
- Miguel, mas de Mor, 72 anys (Vistabella del Maestrat)
- Basilio, mas del Collet, 74 anys (Vistabella del Maestrat)
- Juan Moliner, 68 anys (Vistabella del Maestrat)
- Julián, 70 anys (Xodos)
- Carles Escrig, 40 anys (Xodos)

De cada espècie o gènere s'assenyalen els noms populars i la localitat on han estat recollits, curiositats sobre el seu ús i l'època d'aparició. Les exsiccatcs, que s'aporten a moltes de les espècies llistades més avall, s'hi troben alçades als herbaris personals del primer autor (ACM) i de FERNANDO GARCÍA ALONSO (FGA), i al Fons de Fons de la Comunitat Valenciana (FdFCV), aquestes últimes recollides durant XVIII Jornades de la Confederació Europea de Micologia Mediterrània (CEMM) celebrades a Morella, lloc on realitzarem les primeres entrevistes, i publicades a CONCA & SEMPERE (2011).

Hem seguit, generalment, els criteris de l'Index Fungorum per anomenar les diferents espècies.

Relació d'espècies

Agaricus campestris L.

Figura 2D

Nom popular: Robiol (Albocàsser, Vistabella), Rubiol (Castell de Cabres).

En aquets cas, robiol s'aplica de forma restrictiva a les espècies del gènere *Agaricus* que creixen als prats, fonamentalment *Agaricus campestris* L. Apareixen tant a la primavera com a la tardor i tradicionalment són consumits. ACM202048, ACM218075 i FdFCV1215.

Agaricus sp. pl.

Figura 2E

Nom popular: Robiols (Castellfort, Morella, Benassal), Fongos (Vistabella, Xodos, Vilafranca).

En alguns pobles, el nom de robiol és genèric per a totes les espècies del gènere *Agaricus*, tant les de prat com les de bosc. Al Massís de Penyagolosa, els de bosc o els de prat grossos se'ls anomena fongos. Tots són consumits d'una manera tradicional, popularment no se separen a la cuina les espècies del *Agaricus* grup *xanthodermus*, amb certa toxicitat gastrointestinal, de les altres. Primavera i tardor. ACM202031, ACM202035, ACM207079. ACM220031, FdFCV1449 i FdFCV1499.

Amanita ovoidea (Bull.) Link

Figura 3A

Nom popular: Cogoma de pi (Atzeneta del Maestrat), Cogoma (Llucena), Pixacà (Albocàsser).

Mari, coautora d'aquest article, fa uns anys li mostrà a son pare (90 anys en l'actualitat), una *Amanita ovoidea* i, en veure-la, li comentà que sa mare Irene les anomenava cogomes de pi. Per menjar-se-les, després de netejar-les, primerament les escaldava, eliminava l'aigua de cocció, per després fregir-les amb alls; curiosament, el mateix tractament que fa Mari en l'actualitat. També li assenyala el pinar d'on les recollien i on continuen estant presents. De consum minoritari, però tradicional. Tardor. ACM96041, FdFCV1511 i FdFCV1599.

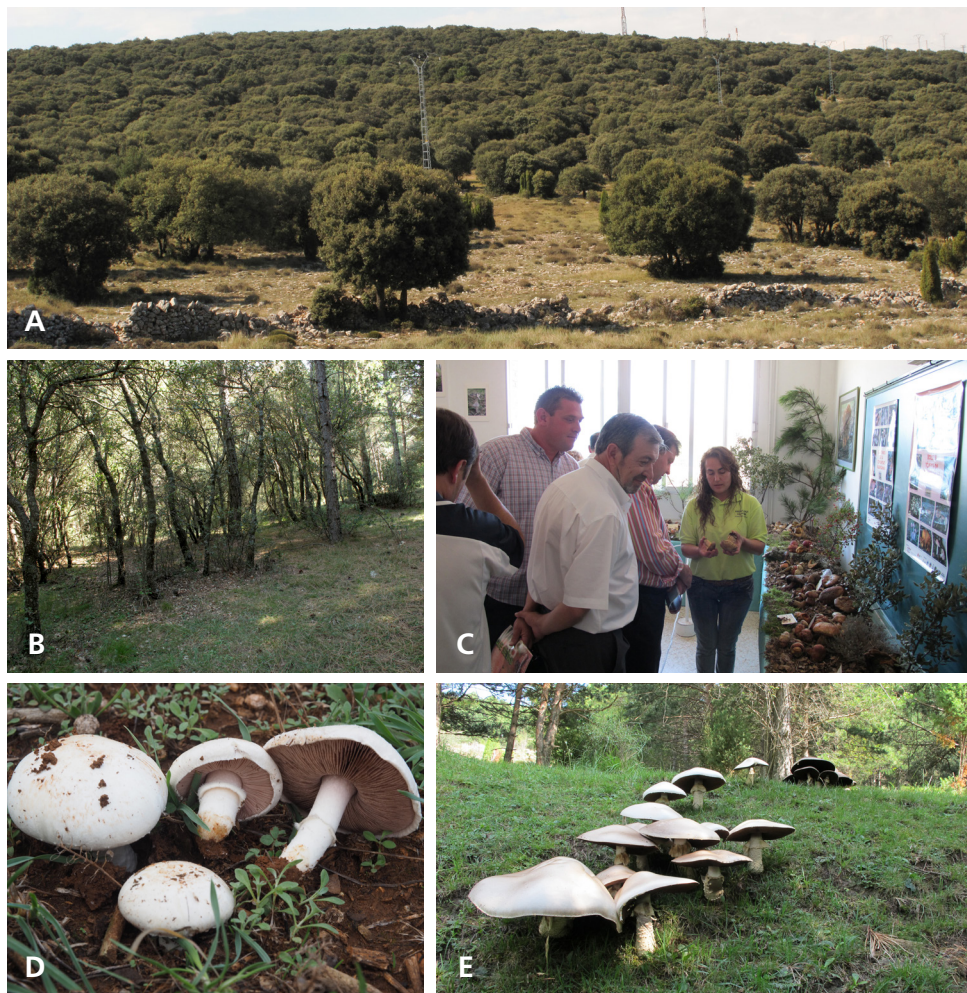

Figura 2. A: Bovalar de Vilafranca. B: Carrascar. C: Exposició de Bolets a la Fira de la Caça i la Natura a Atzeneta del Maestrat. D: Rubiols (*Agaricus campestris*). E: Fongos (*Agaricus cocodrilinus*).

Boletus s. l.

Figura 3B i 3C

Nom popular: Mataparent (Castell de Cabres), Bolets de bou (Portell).

Excepte a Penyalgosa, on trobem *Boletus s.s.* en el sentit actual, a la resta el que predomina són els actuals *Suillellus* i *Rubroboletus*, la majoria dels quals viren cap al blau en tallar-los. A Castell de Cabres els consideren tòxics i no se'ls mengen. A Portell tots els que tenen espongeta els anomenen "Bolets de bou" i no se'ls han menjat mai. Tardor. ACM99013, ACM214016, FdFCV1244, FdFCV1251, FdFCV1262.

***Calocybe gambosa* (Fr.) Donk**

Figura 3E

Nom popular: Muixardó (Vilafranca, Vistabella, Xodos), Moixardons (Vistabella, Xodos), Muixarnons (Portell).

Aquest bolet primaveral, la recerca del qual ha agafat força als darrers anys, ha estat tradicionalment consumit al Massís de Penyalgosa. "És el que més li agrada a la meua dona. Els olore abans de veure'ls. Abans al camí, hi havia un bassal, quan els cotxes passaven regaven la moixardera, des que han arreglat el camí ja no se'n fan tants" (Miguel del mas de Mor, Vistabella). A Portell, coneixen de la seua existència i saben que se'n fan als prats de més amunt, no pel poble. ACM221099.

***Cantharellus alborufescens* (Malençon) Papetti & S. Alberti**

Figura 3D

Nom popular: Pit de gallina (Ares del Maestrat).

Dels rossinyols, que ara s'han incorporat a la dieta de molts boletaires, sols en tenim constància del seu consum tradicional a la zona d'Ares del Maestrat, on observarem un cistell recol·lectat als carrascars calcaris de la zona. El seu nom popular coincideix amb el que es fa referència a l'*Hydnum albidum* a Morella i pobles veïns, possiblement pel seu mos semblant. Tardor. ACM207125, ACM208177 i FdFCV1280.

Figura 3. A: Cogoma de pi (*Amanita ovoidea*). B: Mataparents (*Rubroboletus lupinus*). C: Mataparents (*Rubroboletus satanas*). D: Pit de gallina (*Cantharellus alborufescens*). E: Muixardons (*Calocybe gambosa*) F: Poteta de perdiu (*Chroogomphus mediterraneus*). G: Camagroc (*Craterellus lutescens*).

Chroogomphus mediterraneus (Finschow) Vila, Pérez-De-Greg. & G. Mir

Figura 3F

Nom popular: Cabrit (Castellfort, Portell, Vilafranca), Cabrit roig (Morella), Pota de perdiu. (Vilafranca), Poteta de perdiu (Atzeneta, Vistabella, Xodos).

Aquest bolet de tardor és consumit tradicionalment a tota l'àrea d'estudi, formant part del sota, cavall i rei dels bolets de bosc que la majoria de boletaires coneix i consumeix, com ho afirmava Basilio del mas del Collet a Vistabella davant de cistells amb ous de reig, ceps, rossinyols... "Jo sols agafe i menge rovellons, pebrassos i potes de perdiu". A Portell i Morella, sols els agafen si no troben rovellons. FDFCV1431.

Craterellus lutescens (Fr.) Fr.

Figura 3G

Nom popular: Cama-grocs (Castell de Cabres).

Els cama-grocs són un dels bolets que abans no es consumien però des de fa un 15 anys són cercats per alguns veïns. Un informant ens preguntà: "Per què ara hi ha molts més cama-grocs als pinars que abans?" (Castell de Cabres). Tardor. FdFCV1238.

Cyclocybe aegerita (V. Brig.) Vizzini

Figura 4A

Nom popular: Cogoma de figuera (Atzeneta del M.), Gírgola de xop (Morella), Bolet de xop (Xodos, Culla, Herbers).

Conegut i estimat en aquells indrets on creixen, reben generalment l'epítet de l'arbre. Popularment diferencien per la seua consistència els de la figuera, més bastos que els de xop o om. "Quan érem joves (en l'actualitat té 90 anys), tu encara no havies nascut, tallaren els xops del molí de Xodos, ton tio José anà a collir-ne, ne feu un cabàs i mig" (Atzeneta del Maestrat). Rar a l'àrea d'estudi, creix tot l'any sempre que les pluges acompanyen. ACM208029, ACM209012.

Figura 4. A: Bolet de xop (*Cyclocybe aegerita*). B: Perolos (*Hebeloma laterinum*) C: Cistell amb bavoses negres (*Hygrophorus latitabundus*) i Pit de gallina (*Hydnum albidum*). D: Marceres (*Hygrophorus marzuolus*). E: Bavosa Blanca (*Hygrophorus gliocyclus*). F: Cabrit blanc (*Hygrophorus leucophaeo-ilicis*).

Hebeloma laterinum (Batsch) Vesterh.

Figura 4B

Nom popular: Perolos (Atzeneta del Maestrat).

El consum i el nom d'aquesta espècie de finals de la tardor fins a l'hivern es deu al Tio Perol, un català de la zona de Vilafranca del Penedès que s'instal·là a Cabanes. Ell ho ensenyà als seus conciutadans que, a la vegada, ho estengueren pels pobles veïns. FDFCV1320.

Hydnum albidum Peck

Figura 4C

Nom popular: Pit de Gallina (Morella).

El pit de gallina apareix a la fi de la tardor als carrascars i pinars, encara que minoritàriament ha estat consumit tradicionalment a la zona dels Ports. Amb ell s'elaboren truites, de vegades, en companyia de carn. "Els sofrig per fer paella, li dona un gustet molt bo" (Morella). FDFCV1370 i FDFCV571.

Hygrophorus sp. pl.

Nom popular: Bavoses (Morella, Vilafranca), Mocosos (Portell).

Bolets de tardor cercats i estimats tradicionalment, reben aquest nom per la viscositat de la superfície del capell en temps humits. La majoria dels entrevistats separen les negres i les blanques. FDFCV1534.

Hygrophorus gliocyclus Fr.

Figura 4E

Nom popular: Bavosa blanca (Vilafranca).

"Creix als pinars, a les parts altes, se'ls hem menjat des de sempre" (Vilafranca). L'hàbitat de creixement serveix per separar-los de les blanques que creixen als carrascars. FDFCV1367.

Hygophorus latitabundus Britzelm.

Figura 4C

Nom popular: Bavós (Morella), Bavosa (Castellfort), Bavosa negra. (Vilafranca), Bavoses (Vistabella del M.), Bateo (Castell de Cabres), Llanegues (Atzeneta del M.), Mocosos pardos (Portell).

"El que més m'agrada és el seu sabor" (Morella, Portell). "No apareix si no són anys plovedors" (Morella). "Cada vegada se'n fan menys, o hi ha molta

més gent que els busca o bé no plou com abans, és rar per este poble, però molt bo” (Castell de Cabres). Molt buscat i estimat a la comarca dels Ports. Al Massís de Penyagolosa i a Atzeneta, el seu consum és molt més recent, com així ho demostra el nom de “llenega”. Tardor avançada. FDFCV1239, FDFCV1503 i FDFCV1595.

Hygophorus leucophaeo-ilicis Bon & Chevassut

Figura 4F

Nom popular: Cabrit blanc (Morella), Mocosos blancs (Portell).

“Molt fi, creix sota les carrasques” (Morella). Bolet de tardor de consum minoritari. ACM202150 i ACM207013.

Hygrophorus marzuolus (Fr.) Bres.

Figura 4D

Nom popular: Marcera (Vistabella, Xodos).

Bolet de primavera conegut i consumit als llocs del Massís de Penyagolosa on creix. En créixer un poc amagat entre la molsa, els nostres informants ho asseveraven amb la dita “la marcera, desespera”. ACM221053.

Hypomyces lateritius (Fr.) Tul. & C. Tul.

Figura 5A

Nom popular: Mare del rovelló (Vilafranca), Rovelló mascle (Atzeneta del Maestrat, Vistabella) Rovelló cego (Castell de Cabres).

El consum o no del rovelló mascle varia en funció de les famílies i dins d’un mateix poble. Hi ha qui els recullen i els agrada més per ser més carnos; d’altres pensen que, en estar deformat el rovelló, “no pot ser bo”. Tardor i, de vegades, molt abundant en certes primaveres. FDFCV1589.

Infundibulicybe geotropia (Bull.) Harmaja

Figura 5D

Nom popular: Ala de frare (Castell de Cabres), Cap de frare (Morella), Orella de flare (Castell de Cabres).

Consumida tradicionalment, però minoritàriament als Ports i a la Tinença de Benifassà. Tardor. FDFCV1367.

Figura 5. A: Mare del rovelló (*Hypomyces lateritius*). B: Rovelló negral (*Lactarius sanguifluus*) i rovelló rojal (*Lactarius deliciosus*). C: Pet de frare (*Lycoperdon perlatum*). D: Cap de frare (*Infundibulicybe geotropa*). E: Bolet de garrofera (*Laetiporus sulphureus*). F: Enganyapastors (*Lactarius zonarius*). G: Cama-seca (*Macrolepiota procera*).

Lactarius sec. *Dapetes* Fr.

Figura 5B

Nom popular: Rovellons (Tots els pobles).

Conegut i cercat por tots els boletaires de la zona d'estudi, és el que desperta més passions. Per a molts boletaires si hi ha rovellons sobra la resta. Encara que tots van a la cistella, la majoria dels entrevistats separaven dues classes si als seus indrets de recerca hi estan presents. En un grup *Lactarius deliciosus* i en l'altre a *L. sanguifluus*. "De rovellons, en trobem de dues classes, el rovelló negral i el rojal, a banda dels rovellons de carrasca que no es mengem i el rovelló cego" (Castell de Cabres). També són els que més modalitats de cuinar-los presenten: torrats a la brasa, fregits amb tomaqueta, guisats... En moment antics i, fins i tot, en l'actualitat, han estat una manera de guanyar "quatre quinzets". En temps no massa llunyans, els masovers de la serra els intercanviaven per figues o raïm amb els dels pobles més a sota. Com que, quan se'n fan, creixen en quantitat, per a tenir-ne tot l'any els conservaven de dues maneres: ja assecant-los, "els solíem conservar fent 'raboses', els passàvem amb una agulla i fil i fèiem com uns collars que després penjaven als cabirons de les cases per assecar-los" (Portell), o ja ofegats i conservats en recipients ben recoberts d'oli, com el "frito" de la matança del porc. Tardor. FDFCV1304.

Lactarius deliciosus (L.) Gray

Nom popular: Rovelló rojal (Morella, Castell de Cabres), Rovelló (Vilafranca), Rovelló de "burguillo" (Atzeneta del Maestrat, Vistabella).

Aquesta espècie prefereix els sòls no calcaris, rars a la zona, o el pi rojal o roig (*Pinus sylvestris*) o el pinastre (*Pinus pinaster*), pins únicament presents a les parts més elevades o a les repoblacions. A Morella, Penyagolosa o Castell de Cabres es donen les dues espècies, i són indistintament arreplegades encara que, en general, se'ls té molta menys estima que *L. sanguifluus*. Tardor. ACM207049 i ACM 203098.

Lactarius sanguifluus (Paulet) Fr.

Nom popular: Albaet (Vilafranca), Rovelló de lloma (Atzeneta del Maestrat), Rovelló negral (Morella, Castell de Cabres).

El més estimat, per ser més carnós i saborós. El noms populars fan referència a la coloració més clara i menys zonada del capell (Vilafranca), o a l'hàbitat on creix, les llomes calcàries, de vegades, amb pins esparsos (Atzeneta del Maestrat) o al tipus de pi amb el qual s'associa (Morella i Castell de Cabres). És el més

frequient a la zona d'estudi, en ser una zona predominantment calcària. Tardor. FDFCV1588 i FDFCV1524.

Lactarius sec. *zonarius* (Quélet) Kühner & Romagnesii

Figura 5F

Nom popular: Enganyapastors (Atzeneta del Maestrat, Vistabella, Xodos), Rovelló bord (Castell de Cabres), Rovelló de carrasca (Morella, Vilafranca), Rovelló de carrascal (Portell), Rovelló coent (Albocàsser), Rovelló blanc (Llucena).

“No te'n vages a les carrasques que ahí ixen els enganyapastors, eixos de la llet blanca no són bons de menjar perquè piquen molt”. (Atzeneta del Maestrat, Vistabella). “Els de carrasca no trauen suc, no es mengen” (Morella). Tardor. FDFCV1321, FDFCV1360 i FDFCV1413.

Laetiporus sulphureus (Bull.) Murrill

Figura 5E

Nom popular: Bolo de garrofera (l'Alcora, Atzeneta del Maestrat), Cogoma de garrofera (Atzeneta del Maestrat).

Bolet molt estimat i cercat a les parts més baixes de les comarques estudiades, que és on es pot trobar. A l'Alcora, els pares li passen als fills en un paperet aquelles garroferes que en fan i el seu període de creixença. “Si em deixen triar entre tots els bolets, jo sempre agafe el bolo de garrofera” (l'Alcora). La mateixa informant deia que abans de res els bullia amb alls pelats, aigua i sal, “si l'all resta blanc, el bolo és bo”. Generalment es guisa amb tomata, acompanyat de pebreres; alguns l'acompanyen amb carn, d'altres no. Final de l'estiu i primeries de la tardor. ACM209097 i ACM217009.

Lycoperdon sp. pl.

Figura 5C

Nom popular: Pet de frare (Morella, Atzeneta, Vistabella), Pet de llop (Vilafranca).

El nom de pet de frare o de llop s'aplica a totes aquelles espècies o gèneres que, en tocar-les o pressionar-les lleugerament, desprenen un polsim que conté les espores. Des del punt de vista culinari no se li dona cap importància. La seua aparició és un poc anterior a la dels rovellons, “Si els pets de llop no tiren pols, encara és prompte pels rovellons” (Vilafranca). Tardor. FDFCV1382 i FDFCV1430.

***Macrolepiota procera* (Scop.) Singer** i espècies afins com *M. fuliginosa*, *M. mastoidea*

Figura 5G

Nom popular: Cama-seca (Castell de Cabres, Portell, Vistabella).

Consumida tradicionalment als Ports i al massís de Penyagolosa; a la serra d'Espadà, també rep el mateix nom i és igualment cercada i menjada. "Com a cosa curiosa és que per al meu pare (91 anys) és comestible però ma mare diu que no són bones (89 anys). Segurament per això, a casa no em menjàvem". (Portell). Tardor. FDFCV1377.

***Marasmius oreades* (Bolton) Fr.**

Figura 6A

Nom popular: Carreretes (Vistabella, Xodos).

Una dona de Vistabella ens contà que la seua iaia replegava carreretes, "bolets d'eixos xicotets que ixen en fileretes als prats", que les assecava i les posaven en els guisats en l'hivern. Primavera i tardor. ACM218008.

Morchella sp. pl.

Figura 6B

Nom popular: Bresquilles (Portell, Castellfort), Múrgoles (Castell de Cabres, Morella, Vistabella).

Ens ha resultat curiós el nom de 'bresquilles' amb què s'anomenen aquest bolets i ràpidament hem pensat en la ressemblança amb les bresques d'abelles. Bolet primaveral molt estimat. "Molt bones, però difícils de trobar" (Morella). "Com que apareixen en primavera i sol ploure poc, els meus pares no en portaven mai, encara que es tenen com a molt bones" (Portell). "Sols es troben quan la serra està remenada. Se'n veuen poques, com a molt a la temporada en fas un parell de dotzenes" (Castell de Cabres). Tradicionalment es cuinen tendres, acabades de collir, sense assecament previ. Sobre la seua toxicitat tenim dos succeïts, el primer passà fa uns 50 anys en un mas de Penyagolosa. Aquest home recollia habitualment les poques murgoletes que veia en una zona pedregosa de la part oest del massís, i un vespre de primavera va tindre la sort de trobar-ne unes quantes. De seguida les va collir i les va portar a casa, i se les va menjar torrades a la llar, com feia sempre. Després contà que en aproximadament una hora va tindre els dolors de panxa més forts que mai ha tingut durant unes quantes hores, però sense presentar cap vòmit ni cap altre símptoma. L'endemà, es va despertar com sempre. Afirmà no haver-ne menjat mai més. També ens

comenta J. Ramón Llopis de Castell de Cabres que li sentaven mal a ell que les cuinava, però no al seu germà que se les menjava ja cuites. La causa per a ell era que, en cuinar-les, anava tastant-les i olorant els vapors que desprenien, des que no està damunt de l'olla on es cuinen ja li senten bé. Primavera. ACM95004, ACM221038, i ACM221045.

***Omphalotus olearius* (DC.) Singer**

Figura 6C

Nom popular: Bolet d'olivera (Atzeneta del Maestrat).

Bolet tòxic popularment reconegut com a tal, fins i tot mortal, encara que la bibliografia existent sobre el tema (PIQUERAS 1996) assenyala que provoca únicament alteracions gastrointestinals més o menys fortes. A Atzeneta, ens contaven "A la postguerra, la gent *patie* molta fam, una família del Pla de Meanes, varen menjar bolets que creixien sobre una olivera i dos germans moriren." "No sols es fan a les oliveres, a les carrasques hi ha anys que són molt abundants" (Atzeneta del M.). Tardor. ACM208148 i ACM216083.

Panaeolus sp. pl., Stropharia sp. pl. i Coprinopsis sp. pl.

Figura 6D

Nom popular: Pixarrines o Pixarraes (Portell).

Aquests noms populars a Portell designa "eixos bolets fràgils que viuen sobre les merdes de vaca i de cavall". Sense cap ús popular. De la primavera a la tardor. FDFCV1279, FDFCV1463 i FDFCV1532.

***Pleurotus eryngii* (DC.) Quél.**

Figura 6E

Nom popular: Gírgola de panical (Portell, Morella, Boixar, Vilafranca), gèrbola de paniqual (Portell), Orelletes de panical (Castell de Cabres), Bolets de panical (Vistabella, Xodos, Atzeneta).

"Molt estimats pel seu sabor" (Portell). "Ara que no hi ha tantes raberes se'n fan més, abans ovelles i cabres se les menjaven" (Castell de Cabres). De la primavera a la tardor, sempre que les pluges acompanyen. FDFCV1420.

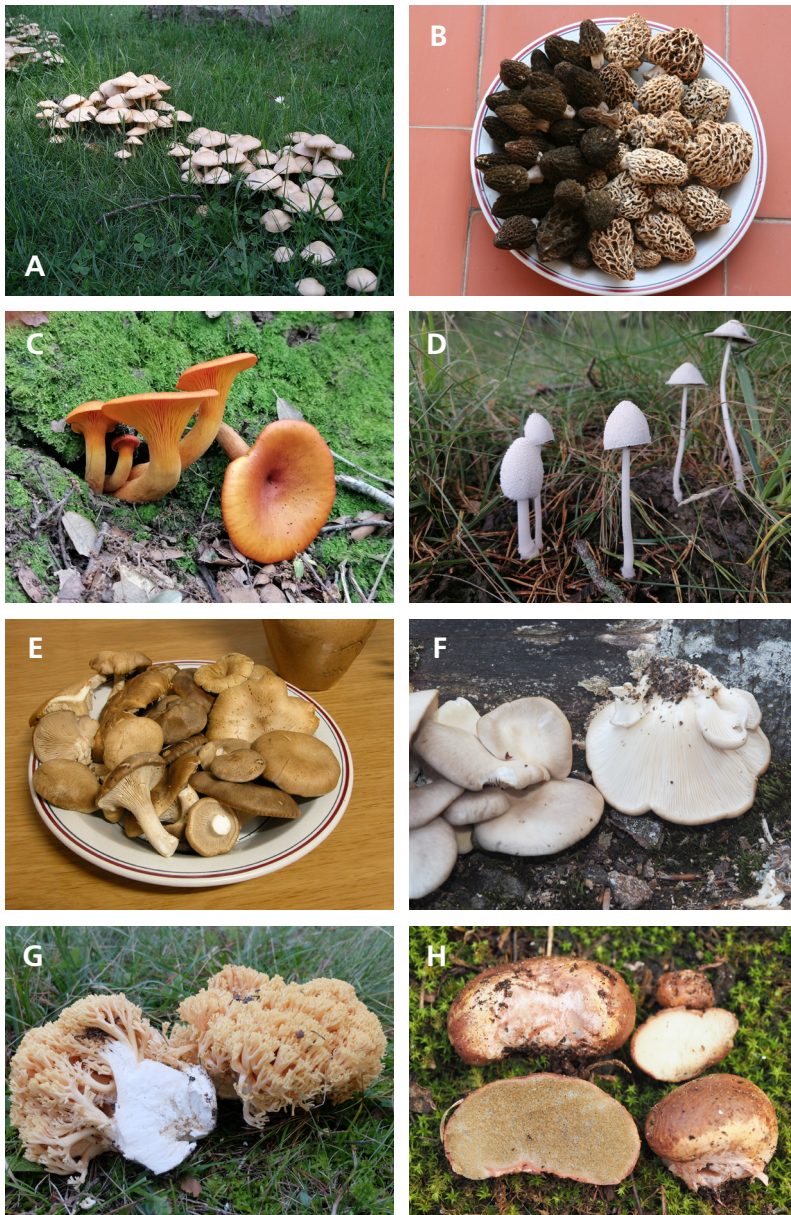

Figura 6. A: Carreretes (*Marasmius oreades*). B: Múrgoles (*Morchella* sp.). C: Bolet d'olivera (*Omphalotus olearius*). D: Pixarrines (*Coprinopsis nivea*). E: Gígola de Panical (*Pleurotus eryngii*). F: Gírgoles (*Pleurotus ostreatus*). G: Potes de rata (*Ramaria flavescens*). H: Pataques (*Rhizopogon roseolus*).

Pleurotus ostreatus (Jacq.) P. Kumm.

Figura 6F

Nom popular: Gírgoles (Vilafranca).

Encara que és un bolet rar a la zona per manca de formacions vegetals de ribera ben desenvolupades, es coneix i es consumeix popularment. A Alpont (els Serrens) identifiquen aquesta espècie com l'autèntica "seta de chopo" i consideren tòxica *Cyclocybe aegerita*. Tardor i primeries d'hivern. ACM214072 i ACM216002.

Ramaria sp. pl.

Figura 6G

Nom popular: Coa de rata (Xodos), Peus de rata (Castell de Cabres, Vilafranca, Xodos), Pota de rata. (Castellfort), Poteta de rata (Morella).

Les potes o potetes de rata són conegudes a tota l'àrea d'estudi; encara que tothom diu que són mengívoles, hem escoltat: "Alguns se les mengen" (Castell de Cabres, Morella). Al Massís de Penyagolosa, on s'hi fan diverses espècies, algunes morades, ens deien "totes les grogues són bones"; però en les nostres sortides pel camp no hem vist mai cap boletaire que en portara a la cistella. Tenim constància que els masovers de Penyagolosa baixaven a Xodos i Atzeneta amb les sàries plenes de potes de rata i rovellons i les bescanviaven per figues i raïm. Les potes de rata es frigen amb all o amb ous. A Herbers, les conservaven en pots de vidre escaldant-les abans d'incloure-les al pot. Tardor. FDFCV1414.

Rhizopogon sp. pl.

Figura 6H

Nom popular: Pataques (Llucena), Xumbes (Vistabella).

"Creixen mig soterrades als pinars, per dins són verdoses i esponjoses" (Llucena). "Ací no se les mengem, però els d'Onda sí" (Vistabella). Únicament ens consta el consum a Llucena. Tardor. FDFCV1376.

Russula sp. pl.

Figura 7A

Nom popular: Crueldes (Morella, Herbers), Cruvelles (Portell), Llora (Vilafranca), Cogomes (Vistabella, Xodos, Atzeneta).

A la majoria dels elements del gènere *Russula* popularment se'ls anomena crueldes i noms semblants al pobles situats al nord del riu de Montlleó, mentre que al pobles situats al sud del riu se'ls anomena cogomes. El mot cogoma és usat al

Principat i les Illes per referir-se a diferents classes de bolets (Cuello 2007), però mai en l'accepció de l'Alcalatén. A Vilafranca, hem recollit el nom de lllora per referir-se a les rússules i la dita "Quan la lllora plora, el rovelló està a la vora". Tardor. FDFCV1379.

***Russula delica* Fr.**

Figura 7B

Nom popular: Pebràs (Castell de Cabres, Morella, Vilafranca, Atzeneta del Maestrat, Vistabella, Xodos, Albocàsser), Pebràs de carrasca (Atzeneta del Maestrat), Pebrassos (Portell).

"Sempre han anat als carrascars a buscar-ne i, encara que no tant com els rovellons, són bolets apreciats" (Portell). "És un bolet fort i, de vegades, pica" (Castell de Cabres). Bolet de tardor consumit tradicionalment a tota l'àrea d'estudi, s'agafen els exemplars joves, ja que "els grans solen estar corcats i piquen" (Atzeneta). ACM210126 i ACM215066.

***Russula ilicis* Romagn., Chevassut & Privat**

Figura 7C

Nom popular: Cogoma parda (Albocàsser, Atzeneta del Maestrat, Vilafranca, Vistabella), Crueldra parda (Morella), Cruvelde pardes (Portell), Cualdra parda (Castellfort), Cuveldra parda (Castell de Cabres).

Amb el nom de cogoma o cruelda parda s'anomenen tots aquells elements del gènere *Russula* no picants i que tradicionalment han estat consumits. En la majoria dels casos es refereixen a *R. ilicis*, "creix a les carrasques grosses, moltes vegades a la vora dels camins, i sempre a les zones aclarides, és grossa i densa" (Atzeneta). També es poden incloure dins d'aquesta denominació *R. pseudoaeruginosa* o *R. parazurea*. A Castell de Cabres, ens la descrigueren de la següent manera "és de color canyella, no pica i creix als carrascars", possiblement es tracta de *R. insignis*, però hem de confirmar-ho. Són bolets molts estimats. Tardor. ACM203059, ACM215107 i ACM218127.

Figura 7. A: Crueldes (*Russula torulosa*). B: Pebràs (*Russula delica*).
 C: Cogoma parda (*Russula ilicis*). D: Cogoma roja (*Russula sanguinaria*).
 E: Cabassets (*Sarcosphaera coronaria*).

Russula sanguinaria (Schumach.) Rauschert, ***R. torulosa*** Bres. i semblants

Figura 7D

Nom popular: Cogoma roja (Albocàsser), Crueldra roja (Morella), Cruvelles roges (Portell), Cualdra roja (Castellfort), Cuveldra roja (Castell de Cabres), Llorra (Vilafranca).

En oposició a l'adjectiu parda, tenim el de roja, que agrupa totes aquelles rússules de colors rogencs i que piquen. Aquestes, a diferència de les anteriors, no es mengen i, per tant, no es recullen. La seua fructificació assenyalava la presència de rovellons: "Quan la llora plora, el rovelló esta a la vora" (Vilafranca); a Lluçena, els anomenen 'senyaladors' pel mateix motiu. Tardor. FDFCV1350, FDFCV1379 i FDFCV1404.

Sarcosphaera coronaria (Jacq.) J. Schröt.

Figura 7E

Nom popular: Cabassets (Castell de Cabres, Morella).

Els cabassets són uns bolets de primavera que a la zona dels Ports i la Tinença de Benifassà són reconeguts com a mengívols; encara que poca gent l'agafa, possiblement perquè costa molt de netejar en viure mig soterrat a terra. A la cuina es fregeix directament, sense fer cap tractament previ d'assecamment o bullir-lo. ACM221057.

Suillus sp. pl.

Figura 8A

Nom popular: Bolets de bou (Albocàsser, Castell de Cabres, Portell, Vilafranca), Bolets de les vaques (Vistabella, Atzeneta del Maestrat).

El nom de bolet de bou fa referència a tots els bolets que tenen "espongeta" a la part de sota, però, més concretament anomena els bolets del gènere *Suillus* que creixen als pinars. Tradicionalment no s'han consumit mai a l'àrea estudiada. FDFCV1351, FDFCV1555 i FDFCV1603.

Tricholoma batschii Gulden ex Mort. Chr. & Noordel.

Figura 8B

Nom popular: Bolets de bestiar (Castell de Cabres, Morella, Portell, Beseit, Arnes, Mosquerola, Benafigos).

El consum del bolet de bestiar és tradicional a la comarca dels Ports i la Tinença de Benifassà, estenent-se i conservant el mateix nom a les comarques veïnes de

Gúdar-Javalambre, Matarranya i Terra Alta. Bolet de tardor que creix al mateix temps que el rovelló que “creix en rengleres i files molt allargades com si un animal haguera anat pixant”. Hi ha controvèrsia sobre la seua comestibilitat. Per a Enrique Terol (Morella) està amarg, se’l menjaven en temps de guerra; però J. Ramón Llopis (Castell de Cabres) els consumeix a l’actualitat, i diu que “Cal triar els bolets vells, els joves tenen massa geni, no agafar els que estiguen prop de boix. Amb eixes característiques i pelant-los abans de cuinar-los, estan bons, no amarguen”. Un veí de Mosquerola i J. Ramón Llopis ens remataren la conversa de la mateixa manera “Amarguen, però no maten”. Aquest és un dels bolets que s’assecava “passant-los per un fil fent un rosari”. Per consumir-los es reviscolaven amb aigua. “Mira xiqueta, ara els agarre quasi com a record, però allà després de la guerra, que hi havia prou de fam, venia a la temporada amb el meu pare a buscar rovellons que després veníem per traure quatre quinzets. Com que n’hi havia molts també n’agafàvem per a menjar nosaltres. Ma mare els pelava i els assecava; en acabant, escaldats i a l’olla matàvem la fam i no eren roïns”(Benafigos).Tardor. FDFCV1394 i FDFCV608.

***Tricholoma terreum* (Schaeff.) P. Kumm.**

Figura 8C

Nom popular: Bolet de rosada (Morella, el Boixar), Gèrboles de rosà (Portell), Morenetes. (Castell de Cabres, Albocàsser), Negrets (Vistabella), Rosades o gèrboles de rosà (Portell) Boletes (Herbers), Fredolic (Albocàsser; Atzeneta del M...).

Bolets consumit tradicionalment als Ports i l’Alt Maestrat, amb un ventall de noms molt variable. Per una banda aquells que fan referència a la seua coloració fosca (morenets, morenetes, negrets) o a la seua capacitat de retenir la rosada (bolets de rosada, rosades o gerboles de rosada). Sembla que tant el nom de fredolic així com el seu consum a Atzeneta del Maestrat i rodalies és més recent. La seua aparició a primeries de la tardor assenyala que la temporada està a punt d’acabar-se. Final de la tardor. FDFCV1348.

Figura 8. A: Bolet de bou (*Suillus granulatus*) B: Bolet de bestiar (*Tricholoma batschii*). C: Bolet de rosada (*Tricholoma terreum*). D: Tòfona d'estiu (*Tuber aestivum*). E: Tòfona negra (*Tuber melanosporum*; foto: F. GARCÍA). F: Bord (*Tuber malençonii*; foto: F. GARCÍA).

Tuber sp. pl.

Nom popular: Trufes (Morella, Vistabella), Trumfes (Portell).

La recol·lecció de les diferents espècies de *Tuber* comestibles sembla que va començar a finals de la dècada dels 50 del segle passat als Ports, més tardanament a l'Alcalatén. A l'arxiu de Vistabella (Moliner 2020) existeix un document de l'any 1962 on el cap provincial del "Movimiento" demanà al cap local sobre la recerca de tòfones en eixe municipi i els beneficis que dita recollida aportava al poble. A la resposta, el cap local assenyala que els únics beneficis són per a l'hostaleria, que la recerca fou introduïda per gent d'Osca i que s'agafaven 3 classes diferents que, per les descripcions que dona, són en realitat dues espècies.

***Tuber aestivum* (Wulfen) Spreng.**

Figura 8D

Nom popular: Tòfona d'estiu (Vistabella).

Encara que de menor valor econòmic i gastronòmic, les seues poblacions naturals no estan tan exhaurides com les de la tòfona negra. Primavera-estiu. FGA073686 i FGA073761.

***Tuber melanosporum* Vittad.**

Figura 8E

Nom popular: Tòfona (Vistabella), Trufes (Morella), Trumfes (Castellfort, Vistabella).

Es tracta de la tòfona més apreciada i la que assoleix els preus més alts, però les seues poblacions naturals sembla que han minvat notòriament. La majoria que s'obté en l'actualitat procedeix del conreu. Tardor-hivern. FGA073904 i FGA073949.

***Tuber malençonii* Donadini, Riousset, G. Riousset & G. Chev. i altres espècies d'hipogeus sense interès comercial.**

Figura 8F

Nom popular: Bords (Vistabella).

Els cercadors de tòfones anomenen com a bords totes les espècies d'hipogeus que no tenen cap interès comercial ni gastronòmic. Dintre d'aquest grup es troben elements del gènere *Tuber* a més d'altres com *Genea*, *Hymenogaster*, *Gauteria*,... FGA073700, FGA073727, FGA073633 i FGA073955.

RESULTATS I DISCUSSIÓ

Encara que considerem el treball incomplet, s'han esbrinat un total de 85 noms populars i 16 variants. Considerem variants quan sobre un mateix nom hi ha canvis de gènere, com per exemple bavós o bavosa, o canvis fonètics com en el cas de cruelda, cruvelda, cualdra... Aquests noms corresponen a 36 espècies diferents i a 9 grups d'espècies. La majoria de noms es refereixen a bolets comestibles, però també hi ha dades sobre espècies que es consideren tòxiques o sense interès.

Respecte al nom genèric amb el qual s'anomena al cos fructífer dels fongs, únicament dos informants de punts allunyats (Llucena i Castell de Cabres) s'hi han referit a com a bolets. Podem postular, doncs, que el nom genèric era aquest terme que ha anat desapareixent com a hiperònim i ha restat, però, en la designació d'espècies concretes: bolet de bou, bolet de xop, bolet de panical, bolet de bestiar... Malauradament s'està estenent el barbarisme "setes". Els únics bolets que reben el mateix nom a tota l'àrea d'estudi són el rovelló i el pebràs; tot el contrari que li passa amb un altre dels bolets més estimats, *Hygrophorus latitabundus*, que rep els noms de bavosa, mocosa o bateo, segons la localitat dels Ports de què parlem.

Els noms d'albaet, cogoma de pi, pet de frare, perolos, marcera, orella de frare, pixarrines, rovelló cego i rovelló de lloma no apareixen en el recull de noms de bolets publicat per CUELLO (2007). Bresquilles, cogoma i cabrit roig, que sí que hi estan, s'apliquen a bolets diferents dels de la zona d'estudi.

En parlar de bolets comestibles, únicament hem inclòs aquells que fa més de 30 anys que es cerquen i consumeixen a la zona, no hem considerat alguns molts buscats en l'actualitat com el ceps (*Boletus s.s.*), que no tenen cap tradició i per tant cap nom popular. Amb aquestes premisses a tota l'àrea es consumeixen un total de 32 espècies i 6 grups d'espècies, com per exemple les potes de rata (*Ramaria sp. pl.*) o les múrgoles (*Morchella sp. pl.*). La distribució per comarques apareix a la Taula 2.

El bolet més consumit i cercat per tots els aficionats és el rovelló, després el segueixen: gírgola de panical, bavosa negra, cogoma parda, bolet de rosada, pebràs, pota de perdiu, robiol, múrgola i bolet de xop. És interessant anotar el consum tradicional al Massís de Penyagolosa de moixardons (*Calocybe gambosa*), carreretes (*Marasmius oreades*) i marceres (*Hygrophorus marzuolus*). També hem pogut contrastar a la comarca de l'Alcalatén el consum de la cogoma de pi (*Amanita ovoidea*).

Taula 2. Nombre d'espècies i grups d'espècies d'acord a les distintes comarques estudiades.

COMARCA	NOMBRE D'ESPÈCIES	NOMBRE DE GRUPS D'ESPÈCIES
Els Ports	20	4
L'Alt Maestrat	13	3
L'Alcalatén	21	4
La Tinença de Benifassà	17	3
Total	32	6

Són reconeguts com a bolets tòxics el bolet d'olivera (*Omphalotus olearius*) i els mataparents (*Suillellus* i *Rubroboletus*). Cada persona entrevistada cerca i consumeix una sèrie de bolets i considera que la resta "no són bons".

La majoria de persones entrevistades coneixen al voltant d'una dotzena de bolets.

Segons les dades actuals les comarques estudiades són, possiblement junt a les comarques centrals valencianes de l'interior (CONCA 2013), les zones més micòfiles del territori valencià pel nombre de fongs consumits, així com per l'existència d'un lèxic ric. Aquesta micofília ha augmentat els darrers anys amb la incorporació de bolets que abans no eren cercats com els cama-grocs o els ceps i l'extensió del conreu de la tòfona.

AGRAÏMENTS

En primer lloc a totes les persones que amablement ens han contestat a les nostres preguntes, i, sobretot, aquelles a les quals no tinguérem el detall de preguntar-los el nom. A Fernando García per facilitar-nos els números de les seues exsiccates d'ascomicets i per la seua determinació.

BIBLIOGRAFIA

ARRUFAT, M., BOIX S., CARDERO S., FONTANET J., GRAU A., LUQUE P., MOISÉS J., PRATS P. et Al. (2012). *Bolets del Port I Maestrat, Matarranya, Terres de l'Ebre*. Ed. Grup de Recerca Científica "Terres de l'Ebre". Tortosa.

ARRUFAT M & ROYO F. (2016). *Bolets del Port II Maestrat, Matarranya, Terres de l'Ebre*. Ed. Grup de Recerca Científica "Terres de l'Ebre". Tortosa.

- CONCA A. & SEMPERE F. (2011). Catàleg d'espècies de les XVIII Jornades de les CEMM. *Annales Confederationis Europaeae Mycologiae Mediterraneensis* 2010.
- CONCA A. (2011-2012). Tradició micològica a les Comarques centrals Valencianes. *Alba, revista d'estudis comarcal de la Vall d'Albaida* **22-23**: 4–33.
- COSTA M. (1986). *La vegetació del País Valencià*. Universitat de València. Cultura universitària popular. 5 València.
- CONCA A. (2013). Tradición micológica en las “Comarques Centrales Valencianes”. *Mediterránea, Serie de Estudios Biológicos* **24**: 160–197.
- CUELLO J. (2007). *Els noms dels bolets*. Ed Lynx. Barcelona.
- FAJARDO J., VERDE A., VALDÉS A., RIVERA D. & OBÓN C. (2010). Etnomicología en Castilla-La Mancha (España). *Boletín Sociedad Micológica Madrid* **34**: 19–38.
- Index Fungorum (s.d.). <http://www.indexfungorum.org/> [darreres consultes juny 2022].
- MOLINER R. (2020). Evolució de la tubercultura a Vistabella <http://www.cepenyagolosa.org/evolucio-de-la-tubercultura-a-vistabella/> [darreres consultes juny 2022].
- PASTOR J. & RAMBLA N. (1992). Els Bolets. *Au! Revista comarcal dels Ports*. VI. 23.
- PÉREZ CUEVA A.J. (1994). *Atlas Climàtic de la Comunitat Valenciana*. Ed. Generalitat valenciana. Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports. València.
- PIQUERAS J. (1999). *Intoxicaciones por plantas y hongos*. Ed. Masson S.A. Paris Barcelona.

PROJECTE MICOCATÀLEGCV: una molt bona iniciativa de participació i foment de la investigació

iNaturalist és una plataforma web que ajuda a registrar la biodiversitat mundial, albergant més de 100 milions d'observacions .

Converteix a cada persona amb un ordinador o un mòbil en algú que pot contribuir amb les seues observacions a la ciència.

La Junta de SOMIVAL, amb la finalitat d'estudiar el seu funcionament i les possibilitats que ofereix aquesta plataforma per al compliment dels seus objectius, com són fomentar la participació i la investigació científica entre el nostres socis, va procedir a donar-se d'alta en la mateixa creant el projecte MicocatalogoCV.

MicocatàlegCV pretén ser un registre i inventari de fongs, protozoaris i líquens trobats, fonamentalment, a la Comunitat Valenciana, procedents de les observacions micològiques dels socis i sòcies de SOMIVAL.

MICOCATALOGOCV

Micocatalogo CVA

Registro e inventario de hongos, protozoarios y líquenes hallados, fundamentalmente, en la Comunidad Valenciana.

Es van autoritzar 4 observadors (en un futur en poden ser més), que han realitzat 215 observacions micològiques, corresponents a 162 tàxons o espècies.

FUNCIONAMIENT:

Si un soci/a en una eixida al camp es troba un bolet i vol participar en el projecte, amb el mòbil ha de fer-li una foto georeferenciada. Les fotos georeferenciades, en el propi camp o des de casa, s'han d'enviar al compte de correu electrònic **somivalist@gmail.com**

Indicant:

- en l'assumpte: MicocatàlegCV
- i en el contingut: detalls de la recol·lecció (vegetació, olor, sabor, etc.) i tot allò que estime oportú, com, si així ho considera, el tàxon o gènere de que es tracta. No sent necessari indicar el lloc de la recol·lecció, si ja aquesta dada està continguda en la georeferència de la foto.
- Les fotografies han de tenir unes dimensions mínimes de 800 x 600 px.
- Les fotografies han d'estar fetes en el mateix lloc en què es troben els bolets i han de quedar ben visibles les seues parts: cutícula, himeni i peu sencer. En el cas dels *Boletus* i *Cortinarius* interessa tallar un exemplar per veure la carn.
- Exemple:

Cortinarius sancti-felicis.
MAHIQUES ET AL. (SOMIVAL).

SOMIVAL ha triat a 3 avaluadors, que procediran a analitzar les imatges enviades i les dades aportades al compte de correu electrònic anteriorment indicat.

Els avaluadors respondran a la recepció dels correus electrònics. Si estimen que les fotografies i les dades aportades són suficients per a classificar el tàxon, se li comunicarà en nom d'espècie a l'autor i es procedirà a pujar-ho al projecte, indicant a més el nom del recol·lector. En cas contrari es podrà sol·licitar més detalls.

Nota: Una mateixa espècie pot ser fotografiada i remesa diverses vegades, però ha d'existir una distància mínima de 1000 m entre elles.

1000 mts

1000 mts

Receptari

Portobello en escabetx de vinagre d'arròs i sake amb tonyina marinada

 PABLO FERMOSELLE MUÑOZ

Ingredients

• Per a l'escabetx:

- 80 Oli d'oliva
- 20 g. Oli de sèsam
- 100 g Aigua
- 50 g Salsa de soia
- 50 g Miren (vi d'arròs)
- 100 g Sake
- 100 g Vinagre d'arròs
- 50 g Api
- 50 g Carlota
- 50 g Porro
- 60 g Ceba
- 2 fulles de llorer
- 4 dents d'all
- 20 grans de pebre negre
- 10 Portobello

Per a la tonyina marinada:

- 1 Tac de tonyina
- 200 g soia
- Pebre

Si hem recollit molts bolets i no volem que se'ns posen dolents, es podria ficar en pots i fer en conserva tradicional.

Elaboració

Tallar els bolets en 4 o 8 trossos depenent la grandària del bolet i reservar.
Tallar la resta de verdures en la grandària desitjada i sofregir en l'oli d'oliva.
Agregar les fulles de llorer, els alls i els grans de pebre.
Vesar el vinagre i deixar reduir uns 3 minuts.
Afegir la resta dels ingredients líquids i donar un bulliment.
Agregar sal, parar el foc i agregar els portobellos.
Deixar refredar i conservar en frigorífic.

Per a la tonyina:

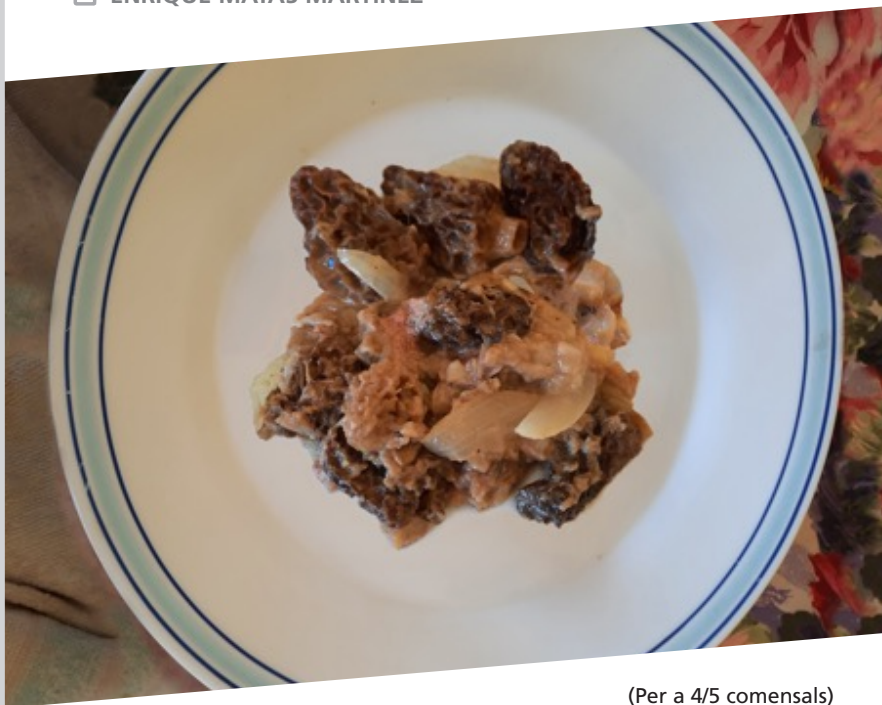
Tallar la tonyina en un rectangle de com 3 × 3cm i uns 15 de llarg.
Posar en un taper i cobrir amb la soja.
Deixar marinar per uns 20 minuts.
Traure de la marinada, assecar bé i salpebrar.
Marcar per tots els costats en una paella antiadherent i deixar refredar en el frigorífic.
Tallar en rodanxes i acabar el plat.

Nota: Per a l'acabat usarem un plat fondo, col·locarem la tonyina en el mig del plat i al voltant col·locarem l'escabetx de portobello i les verdures.

Múrgoles amb manetes de porc

(El que ve a ser el clàssic de múrgoles farcides, però amb un toc castellà).

 ENRIQUE MATAS MARTÍNEZ

(Per a 4/5 comensals)

Ingredients

- Una maneta de porc.
- 200 cc de caldo concentrat /reducció de vedella.
- 20/30 múrgoles deshidratades.
- Un parell de cebes .
- Sal i pebre al gust.

Elaboració

Preparar una base de brou de vedella i ossos en una olla amb manetes de porc posades en una malla dins l'olla i traure-les quan es desprenen amb facilitat dels ossos i que la resta de l'olla segueixi el seu camí. Bullir fins reduir el caldo i desgreixar.

Les manetes han d'estar meloses i desossades, i es poden congelar a l'igual que el caldo i es poden congelar, per tindre provisió per a altres vegades.

Si s'han de preparar per a l'ocasió, doncs en una cassola posar les manetes, cobrir amb d'aigua freda, una fulla de llorer i a foc lent, anem llevant l'escuma i entre tres i quatre hores podran estar llestes. Es desossen i es trossegen, reservem.

El caldo ha de ser concentrat, amb sabor de vedella i desgreixat.

Fiquem les múrgoles en un bol amb aigua freda, removem amb cura, traiem i escorrem, tirem l'aigua, les tornem a ficar, cobrim amb aigua i 10 minuts hidratant-se. Les traiem i les deixem escorrent i les posem damunt de paper de cuina, que s'escorri una poc més. -Ja s'acaben d'hidratar quan es cuinen amb el caldo i les manetes.

Una vegada escorregudes podem emplenar-les amb una mica de mousse d'ànec, que siga lleuger de sabor, només per a donar-li un toc, la idea és que no tape el sabor de la múrgola. Jo solc emplenar només les que tenen forma típica i són de bona grandària; les restants més menudes van a soles.

D'altra banda, tallem les cebes en juliana i les posem a escalfar en una paella gran amb un doll d'oli. Quan estiguen traslluïdes posem les manetes desossades, anem remoyent i esmicolant les manetes.

Quan tot estiga homogeni, afegim les múrgoles, removem amb cura i afegim el caldo, que prèviament haurem escalfat,. Sal i pebre al nostre gust.

Foc lent i remoure amb cura donant-li la volta a les múrgoles de tant en tant. 15 minuts que vegem que va reduint tot.

Rectifiquem de sal i a la taula.

Pudding de trompetes de la mort (versió sense trompetes de la mort)

(Homenatge a Emili Bermell de CA BERMELL,
esperant estar a la seua altura)

 AMADOR CANO RUIZ

✓
La recepta que faré
és un pudding de
Trompetes de la Mort,
però al no tindre, ja
que no he agafat mai,
farem per tant una
versió nova.

(Per a 6/8 comensals)

Ingredients

- Mescla de boletus secs i camagroc secs (al gust, però és recomanable entre 250/500 g)
- Porros
- Sal i pebre
- 6 Ous
- $\frac{3}{4}$ de litre de nata per a cuinar o si preferiu, també pot ser amb llet
- 2 cullerades soperes de mantega.
- Licor per a flambejar, per exemple: brandi, encara que serveixen altres licors

Elaboració

Per al pudding:

1r) Posar una cullerada de mantega en la paella, posar l'api tallat bé ("picadito") a calfar, i s'afeg la mescla de bolets secs, que prèviament haurem hidratat, i una miqueta de conyac per a flambejar.

2n) Es posa la nata (o segons gust la llet), sal i pebre en un bol, i s'afeg els bolets que s'han calfat amb el porro i es tritura.

3r) Una vegada triturat s'afeg els 6 ous, i es bat, molt ben batut.

4t) Es greixa amb mantega el motle del pudding, i s'aboca la mescla en aqueix motle, repartint-lo bé, i s'introdueix el pudding al bany maria en el forn a 180 °C aproximadament durant 15 a 20 minuts.

(CONSELL DEL CUINER: no us confieu amb els temps, i anar introduint un escuradents o pal de broqueta, quan aquest isca net, el pudding estarà al punt)

5é) Introduir en la nevera, fins al moment de servir.

Per a la salsa:

Es posa l'altra cullerada de mantega en una paella, i a continuació els camagroc ja hidratats, els flambejarem, i una vegada desapareguen les flames, abocar en la paella entre 250/350 g de nata, sal i pebre (a gust, però no molta) i aquesta salseta és la que es posarà damunt del pudding.

Presentació:

Traiem el pudding del motle i tallem les racions que posarem en un plat que ens agrade, cal fem al microones una miqueta (però poquet) la salseta, que abocarem per damunt del pudding i adornarem amb flors de timó, i a gaudir del plat.

Miscel·lània

La Societat Micològica Valenciana, és una societat legalment constituïda, que desenvolupa, en el territori de la Comunitat Valenciana, una intensa labor científica, divulgativa i pedagògica en l'àmbit de la micologia, sent una entitat col·laboradora de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica; Ajuntament de València; Universitat Politècnica i Universitat de València Estudi General, així com d'altres institucions, per a l'exercici d'activitats d'investigació, conservació i divulgació en la Comunitat Valenciana.

També la nostra societat (SOMIVAL) desenvolupa tasques d'informació i assessorament tècnic de forma continuada a la ciutadania al llarg de tot l'any – **els dilluns Micològics**-, possibilitant la informació i formació dels seus socis així com de qualsevol ciutadà que precise identificar, o assessorament al voltant d'espècies o qualsevol qüestió micològica. El nostre horari és a partir de les 19.00 hores fins a les 21.00 h (excepte el mes d'agost que romandrà tancada). Es disposa també d'un Servei de Biblioteca especialitzada en temes micològics i mediambientals. La major biblioteca amb llibres i revistes científiques, com aquest Butlletí, per a consulta general i préstec a socis. Com a societat científica, desenvolupem estudis i publicacions amb entitats i institucions públiques.

Cronològicament, s'exposen les activitats realitzades a l'exercici 2021. Un any en què les nostres activitats encara han estat condicionades per la pandèmia, i per unes pluges que no van vindre ben donades.

maig 2021

↗ Eixida
Fuente Del Canto,
Bronchales (Terol)
[17 de maig de 2021]

Gràcies per endavant a tots els participants. Va ser una eixida per al retrobament després d'un any sense poder veure'ns, en la qual vam poder gaudir d'un dia esplèndid al camp.

Les previsions per fer una bona collita eren bones, però el vent de ponent que va bufar durant tota la setmana va assecar brutalment el terreny. La collita va ser escassa i trobarem molt poques espècies; en molts casos un únic exemplar.

Llistat espècies recol·lectades

NOM CIENTÍFIC	NOM CASTELLÀ	NOM VALENCIÀ
<i>Agaricus sp.</i>	Champiñón	Morena, camperol, rubiol
<i>Boletus pinophilus</i> Pilát & Dermek	Boleto rojizo, Porro rojizo	Cep, sureny
<i>Bovista plumbea</i> Pers.	Bejín plumizo	Pet de llop gris
<i>Bovistella utriformis</i> (Bull.) Demoulin & Rebriv = <i>Calvatia utriformis</i>	Bejín aureolado	Pet de llop gros
<i>Calocybe gambosa</i> (Fr.) Donk	Bujarón, seta de San Jorge	Moixernó
<i>Cortinarius olens</i> Gasparini = <i>Hymenogaster aromaticus</i>	Criadilla olorosa	Turma olorosa
<i>Cortinarius croceus</i> (Schaeff.) Gray	Cortinario azafrán	Cortinari safrà
<i>Cortinarius sp.</i> (dos espècies)	Cortinario	Cortinari, bolet de mantellina
<i>Elaphomyces granulatus</i> Fr.	Criadilla de ciervo	Turma de cérvol

NOM CIENTÍFIC	NOM CASTELLÀ	NOM VALENCIÀ
<i>Entoloma cetratum</i> (Fr.) M.M. Moser	Entoloma cetrado	Entoloma amb escut
<i>Galerina</i> sp.	Galerina	Galerina
<i>Gloeophyllum trabeum</i> (Pers.) Murril	Yesquero de las cercas	
<i>Hebeloma laterinum</i> (Batsch) Vesterh	Anillo de hadas	Carlí
<i>Hygrophorus chrysodon</i> f. <i>cistophilus</i> E. Suárez & Suárez-Gracia	Higróforo de flecos amarillos	Llenega d'or
<i>Hypholoma fasciculare</i> (Huds.) P. Kumm.	Hifoloma de láminas verdes	Bolet de pi
<i>Laccaria laccata</i> (Scop.) Cooke	Lacaria lacada	Pimpinella rosada
<i>Lyophyllum</i> sp.	Liófilo	Gírgola de bruc
<i>Marasmius oreades</i> (Bolton) Fr.	Senderuela , seta de carretilla	Cama-sec
<i>Melanoleuca cognata</i> (Fr.) Konrad & Maubl.	Seta de caña color coñac	Moixernó cognat
<i>Melanoleuca</i> sp.	Seta de caña	
<i>Mitrula paludosa</i> Fr.	Mitra de los pantanos	Mitra paludosa
<i>Morchella deliciosa</i> Fr.	Colmenilla, cagarria	Múrgula
<i>Ramaria flavescens</i> (Schaeff.) R.H. Petersen	Ramaria, cascarria	Peu de rata groc, maneta groga
<i>Rhizopogon rocabrunae</i> M.P. Martín	Criadilla, turma	Turma, fetjó.
<i>Rhizopogon</i> sp.	Criadilla, turma	Turma, fetjó.
<i>Neoboletus erythropus</i> (Pers.) C. Hahn = <i>Boletus erythropus</i>	Pie rojo	Mataparent de peu vermell
<i>Suillus granulatus</i> (L.) Roussel	Boleto granulado	Bolet de pi/Mollerlic granellut
<i>Suillus luteus</i> (L.) Roussel	Boleto anillado	Mollerlic de calceta
<i>Hygrophorus marzuolus</i> (Fr.) Bres.	Marzuelo	Marçot
<i>Gyromitra esculenta</i> Pers. ex Fr.	Bonete	Bolet de greix
<i>Panaeolus papilionaceus</i> (Bull.) Quél.= <i>Panaeolus sphinctrinus</i> .	Paneolo alucinógeno	Bolet de femer campanulat

Llistat espècies recol·lectades

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
1	<i>Agaricus augustus</i> Fr.	Rubiol gros d'escates brunes	Agárico agosto
2	<i>Agaricus impudicus</i> (Rea) Pilát	Morena de bosc	Champiñón
3	<i>Agaricus sylvicola</i> (Vittad.) Peck	Morena anisada, rubiols de bosc	Champiñón anisado
4	<i>Agaricus sylvaticus</i> Schaeff.	Morena sangosa	Peziza anaranjada
5	<i>Agaricus urinascens</i> (Jul. Schäff. & F.H. Möller) Singer	Bola de neu	Champiñón gigante, bola de nieve
6	<i>Amanita muscaria</i> (L.) Lam.	Reig bord, matamosques	Matamoscas
7	<i>Aspropaxillus candidus</i> (Bres.) M.M. Moser = <i>Leucopaxillus candidus</i>	Moixernó blanc de tardor	Cándida, seta de enebro
8	<i>Atractosporocybe inornata</i> (Sowerby) P. Alvarado, G. Moreno & Vizzini = <i>Clitocybe inornata</i>		
9	<i>Boletus edulis</i> Bull.	Cep	Porro
10	<i>Bovistella utrififormis</i> (Bull.) Demoulin & Rebriv = <i>Lycoperdon utrififormis</i>	Pet de llop gros	Bejín aureolado
11	<i>Chroogomphus mediterraneus</i> (Finschow) Vila, Pérez-De-Greg. & G. Mir	Cama de perdiu, bitxac	Pata de perdiz
12	<i>Chroogomphus fulmineus</i> (R. Heim) Courtec.	Cama de perdiu, bitxac	Pata de perdiz
13	<i>Clitocybe nebularis</i> (Batsch) P. Kumm.	Bromosa, moixernó de tardor	Pardilla
14	<i>Clavariadelphus truncatus</i> Donk	Bossa truncada	Chupete
15	<i>Cortinarius</i> sp.	Cortinari, bolet de mantellina	Seta anisada
16	<i>Equinoderma equinaeum</i> (J.E. Lange) Bon		
17	<i>Floccularia luteovirens</i> (Alb. & Schwein.) Pouzar		

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
18	<i>Fomitopsis pinicola</i> (Sw.) P. Kars.	Bolet d'esca marginat	Yesquero del pino
19	<i>Galerina</i> sp.	Galerina	Galerina
20	<i>Geastrum fimbriatum</i> Fr.	Estreles de terra	Estrellas de tierra
21	<i>Hebeloma laterinum</i> (Batsch) Vesterh.	Carlí, perolo	Hebeloma olor a cacao
22	<i>Hygrophorus gliocyclus</i> Fr.		Llenega
23	<i>Hygrophorus hypothejus</i> (Fr.) Fr.	Llenega blanca	Babosa blanca
24	<i>Hygrophorus latitabundus</i> Britzelm.	Llenega negra	Babosa negra
25	<i>Hygrophorus agathosmus</i> (Fr.) Fr.	<i>Llenega gris, mocosa perfumada</i>	Babosa de olor a almendras amargas
26	<i>Hygrophorus chrysodon</i> (Batsch) Fr.	Llenega d'or	Higróforo de flecos amarillos
27	<i>Hypomyces lateririus</i> (Fr.) Tul.	Pebràs mascle, mare del rovelló	Lepra del niscaló, moho del niscaló
28	<i>Hydnum aurantiacum</i> (Batsch) P. Karst.	Bolet d'agulles ataronjat	Hydno anaranjado
29	<i>Hydnum conrescens</i> (Pers.) Banker		Hidno agrupado
30	<i>Hydnum scabrosum</i> (Fr.) E. Larss., K.H. Larss. & Køljalg = <i>Sarcodon scabrosus</i>		Diente amargo, erizo amargo
31	<i>Hydnum albidum</i> Peck	Llegua de bou blanca, agulles	Lengua de vaca blanca, gamuza blanca
32	<i>Infundibulicybe geotropa</i> (Bull.) Harmaja	Candela de bruc, pampa	Platera, cabeza de fraile
33	<i>Infundibulicybe mediterranea</i> Vizzini, Contu & Musumeci	Tassa de bruc	
34	<i>Lactarius atlanticus</i> Bon	Lleterola de peu pelut	Lactario color teja
35	<i>Lactarius chrysorrheus</i> Fr.	Pebràs coent, pinetell bord	Lactario de leche dorada
36	<i>Lactarius deliciosus</i> (L.) Gray	Rovelló, esclata-sang	Niscaló, rebollón

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
37	<i>Lactarius semisanguifluus</i> R. Heim & Leclair	Rovelló, esclata-sang	Níscalo, rebollón
38	<i>Lactarisu sanguifluus</i> (Paulet) Fr.	Esclata-sang, pebràs	Níscalo de sangre vinosa
39	<i>Lepista flaccida</i> (Sowerby) Pat.	Pampeta	Lepista inversa, lepista roja
40	<i>Lepista nuda</i> (Bull.) Cooke	Pimpinella morada	Pie azul
41	<i>Leucopaxillus gentianeus</i> (Quél.) Kotl.		Seta amarga
42	<i>Leucopaxillus paradoxus</i> (Costaintin & L.M. Dufour) Boursier		
43	<i>Limacella illinita</i> (Fr.) Maire	Limacella gelatinosa	Limacella babosa
44	<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.	Pet de llop perlat	Pedo de lobo perlado
45	<i>Lycoperdon molle</i> Pers.	Pet de llop	Pedo de lobo
46	<i>Lyophyllum decastes</i> (Fr.) Singer	Pet de llop d'agulletes	Bejín erizado
47	<i>Lyophyllum transforme</i> (Sacc.) Singer		
48	<i>Macrolepiota mastoidea</i> (Fr.) Singer	Paloma mamelluda, apagallums umbonat	Parasol mamelonado, apagador umbonado
49	<i>Macrolepiota procera</i> (Scop.) Singer	Apagallums, paloma	Parasol, apagador, matacandil
50	<i>Melanoleuca</i> sp.		Seta de caña
51	<i>Mycena pura</i> (Pers.) P. Kumm.	Micena neta	Micena pura
52	<i>Pluteus</i> sp.		
53	<i>Rhodocollybia butyracea</i> (Bull.) Lennox	Col·líbia relliscosa	Colibia butiràcea, colibia mantecosa
54	<i>Rhodocollybia maculata</i> (Alb. & Schwein.) Singer	Col·líbia tacada	Colibia manchada
55	<i>Rhizopogon obtextus</i> (Spreng.) R. Rauschert	Criadilla, fetjó	Criadilla
56	<i>Russula delica</i> Fr.	Pebràs, pebràs de carrasca	Rúsula blanca
57	<i>Russula integra</i> (L.) Fr.		

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
58	<i>Russula sanguinaria</i> (Schumach.) Rauschert	Marieta	Rúsula sanguínea, chivata
59	<i>Russula sardonica</i> Fr.	Poagre morat	
60	<i>Russula xerampelina</i> (Schaeff.) Fr.	Poagre vinós, Cualbra vinosa	Rúsula color hoja seca
61	<i>Sarcodon squamosus</i> (Schaeff.) Quél.	Sabatera d'escames	Pelo de corzo, hidno escamoso
62	<i>Suillus bovinus</i> (L.) Roussel	Molleríc de bou	Boleto bovino
63	<i>Suillus collinitus</i> (Fr.) Kuntze	Molleríc de peu rosa	Boleto pegajoso
64	<i>Suillus luteus</i> (L.) Roussel	Molleríc de calceta	Boleto anillado
65	<i>Suillus variegatus</i> (Sw.) Richon & Roze	Mataparent clapat	Boleto variegado
66	<i>Tapinella atrotomentosa</i> (Batsch) Šutara	Paxil de peu negre	Seta de pie negro
67	<i>Tricholoma argyraceum</i> (Bull.) Gillet		
68	<i>Tricholoma concolor</i> (Delile) P.-A. Moreau, Bellanger & Courtec.		
69	<i>Tricholoma imbricatum</i> (Fr.) P. Kumm.	Bolet d'ovella imbricat	Cabrera, tricoloma imbricado
70	<i>Tricholoma focale</i> (Fr.) Ricken	Bolet d'ovella anellat	Cabrera, tricoloma quemado
71	<i>Tricholoma fracticum</i> (Britzelm) Kreisell	Bolet d'ovella	Cabrera
72	<i>Tricholoma equestre</i> (L.) P.Kumm.	Verderol, groguet	Seta de los caballeros
73	<i>Tricholoma sejunctum</i> (Sowerby) Quél.	Canari, tricoloma enganyós	Tricoloma amarillo
74	<i>Tricholoma terreum</i> (Schaeff.) P. Kumm.	Fredolic	Negrilla, ratón

↔ Jornades a Orihuela del Tremedal (Terol)

[22 a 24 d'octubre de 2021]

Amb bona acollida per part dels nostres socis i amb expectatives d'una bona recol·lecció d'espècies, es van organitzar aquestes Jornades de 3 dies, amb pernoctació i règim de menjar complet, en la Residència de Temps Lliure d'Orihuela del Tremedal. Encara que les expectatives eren elevades, les escasses pluges i la calor van minvar una mica la recol·lecció d'espècies i l'exposició de la qual a més van poder gaudir altres residents no socis allotjats. Van ser doncs, unes jornades de convivència, d'establir vincles, de xarrades científiques i de compartir experiències.

Llistat espècies recol·lectades

Les espècies recolectades van ser en el paratge de la Majada de lasVacas i Fuente del Canto, amb predomini de pi roig (*Pinus sylvestris*) i alguna zona amb bosc mixt de pi roig i roure reboll (*Quercus pyrenaica*).

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
1	<i>Abortiporus biennis</i> (Bull.) Singer		Yesquero bienal
2	<i>Agaricus sylvicola</i> (Vittad.) Peck	Morena anisada	Champiñón anisado
3	<i>Albatrellus confluens</i> (Alb. & Schwein.) Kotl. & Pouzar	Sabatera	Pie de cabra
4	<i>Aleuria aurantia</i> (Pers.) Fuckel	Cassoleta taronja	Peziza anaranjada
5	<i>Amanita citrina</i> Pers.	Reig bord groc	Oronja color limón
6	<i>Amanita muscaria</i> (L.) Lam.	Reig bord, matamosques	Matamoscas
7	<i>Amanita porphyria</i> Alb. & Schwein	Amanita púrpura	Amanita purpúrea
8	<i>Armillaria mellea</i> (Vahl) P. Kumm.	Cama-sec de soca	Armillaria color miel
9	<i>Baeospora myosura</i> (Fr.) Singer		Colibia de las piñas
10	<i>Boletus edulis</i> Bull.	Cep	Porro
11	<i>Boletus reticulatus</i> Schaeff.	Cep d'estiu	Boleto de verano
12	<i>Bovistella utriformis</i> (Bull.) Demoulin & Rebriev = <i>Lycoperdon utriforme</i>	Pet de llop gros	Bejín aureolado
13	<i>Clavulina coralloides</i> (L.) J. Schröt. = <i>Ramaria cristata</i>	Peu de rata	Clavaria coral, clavaria crestada

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
14	<i>Clitocybe nebularis</i> (Batsch) P. Kumm.	Bromosa, moixernó de tardor	Pardilla
15	<i>Clitocybe odora</i> (Bull.) P. Kumm.	Bolet anisat	Seta anisada
16	<i>Clitocybe rivulosa</i> (Pers.) P. Kumm.	Clitocibe blanquinós	Clitocibe blanco
17	<i>Clitocybe vibecina</i> (Fr.) Quél.	Clitocibe pàl·lid, clitocibe blau	Clitocibe pàlido
18	<i>Chroogomphus rutilus</i> (Schaeff.) O.K. Mill.	Cama de perdiu	Pata de perdiz
19	<i>Coprinopsis nivea</i> (Pers.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo	Coprí nevat	Coprino nevado
20	<i>Coprinus comatus</i> (O.F. Müll.) Pers.	Bolet de tinta	Barbuda
21	<i>Cortinarius violaceus</i> (L.) Gray	Cortinari violeta	Cortinario violeta
22	<i>Cortinarius</i> sp.	Cortinari	Cortinario
23	<i>Cystoderma carcharias</i> (Pers.) Fayod	Cistoderma denticulada	Cistoderma denticulada
24	<i>Fomitopsis pinicola</i> (Sw.) P. Karst.	Bolet d'esca marginat	Yesquero del pino
25	<i>Galerina</i> sp.	Galerina	Galerina
26	<i>Gyromitra infula</i> (Schaeff.) Quél.	Bolet greix de la tardor	Bonete, oreja de gato
27	<i>Hebeloma laterinum</i> (Batsch) Vesterh.	Carlí	Seta del pino, hebeloma olor a cacao
28	<i>Hygrophorus chrysodon</i> (Batsch) Fr.	Llenega d'or	Higróforo de flecos amarillos
29	<i>Hypholoma capnoides</i> (Fr.) P. Kumm.	Bolet de pi grisenc, flota de pi grisenca	Hifoloma de láminas grises
30	<i>Hypholoma fasciculare</i> (Huds.) P. Kumm.	Bolet de pi	Hifoloma de láminas verdes
31	<i>Hydnellum aurantiacum</i> (Batsch) P. Karst.	Bolet d'agulles ataronjat	Hidno anaranjado
32	<i>Hydnellum conrescens</i> (Pers.) Banker		Hidno agrupado
33	<i>Hygrophoropsis aurantiaca</i> (Wulfen) Maire	Fals rossinyol	Falso rebozuelo
34	<i>Hygrophorus gliocyclus</i> Fr.	Llenega groga, mocososa groga	Babosa blanca
35	<i>Hygrophorus hypothejus</i> (Fr.) Fr.	Llenega perfumada, mocososa flairosa	Higróforo de láminas amarillas
36	<i>Imleria badia</i> (Fr.) Vizzini = <i>Xerocomus badius</i>	Sureny bai, cep bai	Boleto bayo
37	<i>Inocybe rimosa</i> (Bull.) P. Kumm.	Bruixa	Bruja

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
38	<i>Lactarius atlanticus</i> Bon	Lleterola de peu pelut	Lactario color teja
39	<i>Lactarius deliciosus</i> (L.) Gray	Rovelló, esclata-sang, pebràs	Níscalo, rebollón, pebrzo
40	<i>Lactarius chrysorrheus</i> Fr.	Pebràs coent, pinetell bord	Lactario de leche dorada
41	<i>Lactarius quieticolor</i> Romagn.	Rovelló blanc	Níscalo
42	<i>Lactarius semisanguifluus</i> (Paulet) Fr.	Esclata-sang, rovelló, pebràs	Níscalo de sangre vinosa
43	<i>Lactifluus vellereus</i> (Fr.) Kuntze = <i>Lactarius vellereus</i>	Terrandós	Lactario aterciopelado
44	<i>Lepista panaeolus</i> (Fr.) P. Karst.	Moixernó de tardor	Seta de brezo
45	<i>Leucopaxillus gentianeus</i> (Quél.) Kotl.	Bolet amarg	Seta amarga
46	<i>Lycoperdon echinatum</i> Pers.	Pet de llop d'agulletes	Bejín erizado
47	<i>Lycoperdon molle</i> Pers.	Pet de llop	Pedo de lobo
48	<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.	Pet de llop perlat	Pedo de lobo perlado
49	<i>Lyophyllum decastes</i> (Fr.) Singer	Gírgola de bruc, moixernó d'estepa	Liófilo agregado
50	<i>Macrolepiota procera</i> (Scop.) Singer	Apagallums, paloma	Parasol, apagador, matacandil
51	<i>Melanoleuca melaleuca</i> (Pers.) Murrill		Seta de caña,
52	<i>Mycena pura</i> (Pers.) P. Kumm.	Micena neta	Micena pura
53	<i>Neolentinus lepideus</i> (Fr.) Redhead & Ginns		Lentino escamoso
54	<i>Neoboletus erythropus</i> (Pers.) C. Hahn = <i>Boletus erythropus</i>	Mataparent de peu vermell	Pie rojo
55	<i>Panaeolus papilionaceus</i> (Bull.) Quél.	Bolet de femer campanulat	Paneolo alucinogeno
56	<i>Paxillus involutus</i> (Batsch) Fr.	Bolet temerari	Paxilo enrollado
57	<i>Phaeolus schweinitzii</i> (Fr.) Pat.		Políporo esponjoso
58	<i>Pholiota pinicola</i> Jacobsson		Foliota pinicola
59	<i>Pholiota squarrosa</i> (Vahl) P. Kumm.		Foliota erizada
60	<i>Porodaedalea pini</i> (Brot.) Murrill = <i>Phellinus pini</i>		Esponja de pino, yesquero peludo del pino
61	<i>Pseudoclitocybe cyathiformis</i> (Bull.) Singer	Tassa de bruc fosca	Clitocibe en forma de copa
62	<i>Rhizopogon obtextus</i> (Spreng.) R. Rauschert	Turma groguenca	Criadilla amarillenta
63	<i>Rhizopogon roseolus</i> (Corda) Th. Fr.	Fetjó rosat	Criadilla rosada
64	<i>Rhodocollybia butyracea</i> (Bull.) Lennox	Col-libia relliscosa	Colibia mantecosa

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
65	<i>Rhodocollybia maculata</i> (Alb. & Schwein.) Singer	Col·libia tacada	Colibia manchada
66	<i>Pluteus cervinus</i> (Schaeff.) P. Kumm.	Pluteu de cérvol	Plúteo cervino
67	<i>Ramaria flava</i> (Schaeff.) Quél.	Maneta groga, peu de rata groc	Pie de rata, cascarria, seta coral
68	<i>Ramaria pallida</i> (Schaeff.) Ricken	Peu de tata pal·lid	Pie de rata pàlido
69	<i>Ramaria</i> sp.	Manetes, peu de rata	Cascarria
70	<i>Russula caerulea</i> Fr.	Poagre geperut	
71	<i>Russula cyanoxantha</i> (Schaeff.) Fr.	Blava	Carbonera
72	<i>Russula integra</i> (L.) Fr	Rogeta	
73	<i>Russula delica</i> Fr.	Pebràs	
74	<i>Russula mustelina</i> Fr.	Mostela, Poagre color de mostela	Seta de comadreja
75	<i>Russula olivacea</i> (Schaeff.) Fr	Llora de cama rosada	
76	<i>Russula sanguinea</i> Fr.	Marieta	Rúsula sanguínea, chivata
77	<i>Russula sardonía</i> Fr.	Poagre morat	
78	<i>Russula</i> sp.	Poagre, cualbra	
79	<i>Sarcodon squamosus</i> (Schaeff.) Quél.	Sabatera d'escames	Pelo de corzo, hidno escamoso
80	<i>Sparassis crispa</i> (Wulfen) Fr.	Peu de rata reina	Seta coliflor
81	<i>Stropharia aeruginosa</i> (Curtis) Quél.	Estrofària verda	Estrofària verde
82	<i>Suillus bovinus</i> (L.) Roussel	Molleríc de bou	Boleto bovino
83	<i>Suillus luteus</i> (L.) Roussel	Molleríc de calceta	Boleto anillado
84	<i>Tremella mesenterica</i> (Schaeff.) Pers.	Tremel·la	Gominola, gelatina amarilla
85	<i>Tricholoma aurantium</i> (Schaeff.) Ricken	Tricoloma ataronjat	Tricoloma anaranjado
86	<i>Tricholoma equestre</i> (L.) P. Kumm.	Verderol, groguet	Seta de los caballeros
87	<i>Tricholoma imbricatum</i> (Fr.) P. Kumm.	Bolet d'ovella imbricat	Cabrera, tricoloma imbricado
88	<i>Tricholoma saponaceum</i> (Fr.) P. Kumm.	Tricoloma saponaci	Tricoloma olor a jabón
89	<i>Tricholoma sejunctum</i> (Sowerby) Quél.	Canari, tricoloma enganyós	Tricoloma amarillo
90	<i>Tricholoma terreum</i> (Schaeff.) P. Kumm.	Fredolic	Negrilla, ratón
91	<i>Tricholoma virgatum</i> (Fr.) P. Kumm.	Fredolic bord picant	Falsa capuchina, falsa negrilla
92	<i>Tricholomopsis rutilans</i> (Schaeff.) Singer	Gírgola vermella	Tricoloma rutilante
93	<i>Xerocomellus chrysenteron</i> (Bull.) Šutara	Mataparent de carn groga	Boleto de carne amarilla.

novembre 2021

➤ Eixida a Navalón Enguera (Valencia)

[6 de novembre de 2021]

Conjuntament amb l'Ajuntament d'Enguera i la Societat per a la Defensa de la Naturalesa d'Enguera (ADENE) es va realitzar una eixida i trobada en municipi de Navalón, on es van poder recol·lectar diverses espècies de la zona. En aquesta Jornada, vam estar acompanyats per Jean Paul Collins, president de la Confederació Europea Micològica mediterrània, que va estar amb nosaltres uns dies de visita en la nostra societat i amb el qual vam tindre l'ocasió de departir sobre la CEMM, els seus objectius i expectatives i l'organització de les XVII Jornades de la CEMM trobada internacional de societats micològiques europees a Bragança (Portugal) al novembre de 2022.

Jornada setas - Sábado 6 de noviembre

10:00 h. Recepción de grupos en la plaza de la Virgen de Belén de Navalón.
10:15 h. Salida búsqueda de setas.
13:00 h. Charla-coloquio identificación de lo recogido.
Una vez finalizada la charla la organización ha previsto para los grupos que quieran una zona de picnic y se ofrece la posibilidad de acceder a bolsa picnic 6€. Actividad para toda la familia.
Obligatorio la inscripción en adene@adene.es - 637250712
o Asociación cultural pedanía de Navalón 653382543

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
1	<i>Agaricus sylvicola</i>	Morena anisada	Champiñón anisado
2	<i>Amanita ovoidea</i>	Farinera	Oronja blanca
3	<i>Amaropostia stiptica</i>	Bolet de soca blanc	Yesquero blanco, políporo blanco
4	<i>Bovista aestivalis</i>	Pet de llop	Pedo de lobo
5	<i>Cantharellus ferruginascens</i>	Rossinyol rovellat	Rebozuelo herrumbroso
6	<i>Ceriopodus meridionalis</i>	Poliporus del romer	Políporo meridional
7	<i>Chalciporus pierrhuguesii</i>	Pebreta, molleríc pebrer	Boleto picante
8	<i>Chrooghonfus mediterraneus</i>	Cama de perdiu, bitxac	Pata de perdiz, carnero
9	<i>Clitocybe alexandri</i>	Pampa de pi	Corona de Álava
10	<i>Clitocybe odora</i>	Anisat	Clitocibe anisado
11	<i>Coprinus comatus</i>	Bolet de tinta	Barbuda
12	<i>Cortinarius aurilicis</i>	Cortinari daurat	Cortinario dorado
13	<i>Cortinarius</i> sp. (varios)	Cortinari	Cortinario
14	<i>Crepidotus variabilis</i>		Almejas de monte
15	<i>Entoloma incanum</i>	Entoloma verdoset	Rodófilo verde
16	<i>Entoloma</i> sp. tipo <i>E. corvinum</i>		
17	<i>Fomes fomentarius</i>	Bolet d'esca	Yesquero
18	<i>Galerina</i> sp. tipo <i>G. marginata</i>	Galerina	Galerina
19	<i>Gastrum triplex</i>	Estrela de terra	Estrella de tierra
20	<i>Gymnopus dryophilus</i>	Cama-sec de bosc	Colibia de los robles
21	<i>Hebeloma lateritia</i>	Carlí	Hebeloma dulce
22	<i>Helvella crispa</i>	Orella de gat	Oreja de gato
23	<i>Hemimycena lactea</i>	Micena làctea	Micena láctea
24	<i>Hydnellum ferrugineum</i>	Bolet sanguinolent	Hydno ferruginoso
25	<i>Hydnellum concrescens</i>		Hydno agrupado
26	<i>Hydnum albidum</i>	Llengua de bou	Lengua de vaca
27	<i>Hygrocybe conica</i>	Pixaconill	
28	<i>Hygrophorus latitabundus</i>	Llenega negra	Babosa negra, mocosa
29	<i>Infundibulicybe font-queri</i>		Clitocibe de Font-Quer
30	<i>Infundibulicybe meridionalis</i>		Clitocibe meridional
31	<i>Infundibulicybe costata</i>	Cama-sec de bosc, candeleta	Clitocibe acostillado

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
32	<i>Inocybe pudica</i>	Barret de bruixa roig	Inocibe pudoroso
33	<i>Inocybe rimosa</i>	Barret de bruixa	Bruja
34	<i>Inocybe</i> sp.	Barret de bruixa	Bruja
35	<i>Laccaria</i> sp.		
36	<i>Lactarius sanguifluus</i>	Esclata-sang, rovelló	Níscalo, robellón, rebollón, pebrazo
37	<i>Leccinum lepidum</i>	Tompellot tardà, Esteperol	Faisán de carrasca
38	<i>Lepiota brunneoincarnata</i>	Palometa rogenca, palometa metzinosa	Lepiota mortal
39	<i>Lepista inversa</i>	Pampeta	Lepista inversa
40	<i>Lepista sordida</i>	Pimpinella morada xicoteta, lileta	Pequeño pie azul
41	<i>Leucopaxillus gentianeus</i>	Bolet amargant	Seta amarga
42	<i>Lycoperdon molle</i>	Pet de llop	Pedo de lobo
43	<i>Lycoperdon pratense</i>	Pet de llop	Pedo de lobo
44	<i>Melanoleuca</i> sp. tipo <i>M. melaleuca</i>		Seta de caña
45	<i>Mycena pura</i>	Micena pura	Micena pura
46	<i>Mycena seyneii</i>	Micena de les pinyes	Micena de las piñas
47	<i>Mycena</i> sp.	Micena	Micena
48	<i>Phellodon niger</i>	Hidnum negre	Hidno negro, diente negro
49	<i>Pleurotus eryngii</i>	Gírgola de panical	Seta de cardo
50	<i>Rhizopogon occidentalis</i>	Turma rogenca, fetjó rosat	Turma, criadilla rosada
51	<i>Russula torulosa</i>	Poagre comú	Chivata (del rebollón)
52	<i>Schizophyllum commune</i>		Esquizófilo común
53	<i>Suillus collinitus</i>	Bolet de pi, molleríc de peu rosa	Boleto viscoso
54	<i>Suillus mediterraneensis</i>	Bolet de pi groc, molleríc groc	Boleto amarillo viscoso
55	<i>Tapinella panuoides</i>	Gírgola de pi	Paxilo en forma de concha
56	<i>Tricholoma caligatum</i>	Garlandí	----
57	<i>Tricholoma fracticum</i>	Bolet d'òvella	Cabrera
58	<i>Tricholoma pessundatum</i>	Bolet d'òvella	Cabrera
59	<i>Tricholoma scalpturatum</i>	Fredolic farinós, fredolic d'estepa	Negrilla de coscoja
60	<i>Tricholoma terreum</i>	Fredolic	Negrilla, ratón
61	<i>Sterium hirsutum</i>	Crosta de pi hirsuta	Estéreo hirsuto

➤ XXX Jornades
Micològiques de la
Societat Micològica
Valenciana.
Exposició de fongs,
conferències, tallers i
xviii exposició concurs
fotogràfic

[11 a 14 de novembre de 2021]

ORGANITZA:

COL·LABOREN:

INFORMACIÓ:
SOCIETAT MICOLÒGICA
VALENCIANA
C/Corredors, 6
València 46003
www.somival.org
somival@gmail.com

La realització d'aquestes XXX Jornades de SOMIVAL, que suposen el plat principal de les nostres activitats, van ser un èxit de participació per part dels nostres socis en la recollida de bolets per a l'exposició, així com de públic. Mes de 350 persones van visitar les exposicions de bolets i fotogràfica i més de 60 xiquets van participar en el Taller Infantil. Volem especialment, de nou, agrair per la seua generositat, el treball dels ponents, Drª Victoria Atienza i dels membres del Comité Científic Almudena Erasan i Antoni Conca amb el desenvolupament d'unes magnífiques i interessants presentacions de les seues ponències. De la mateixa manera, el nostre agraïment a les persones que es van fer càrrec del Taller Infantil i als socis per la seua implicació en el desenvolupament i consecució dels objectius proposats amb aquestes Jornades.

PROGRAMA CIENTÍFIC I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Lloc de realització

NATURIA, Jardí del Turia, tram.2
(entre Av. Manuel de Falla i
Passeig de la Petxina 46015 València)

➡ [Dijous, 11 de Novembre de 2021]

19.00h: Inauguració de les Jornades i de l'Exposició Fotogràfica.

19.30h: Conferència: "Fongs liquenitzats a la Comunitat Valenciana, conservació d'espècies i hàbitats, llista rotja". Ponent: Violeta Atienza Tamarit (Doctora en Biologia, Departament de Botànica, Facultat de Biologia de la Universitat de València).

➡ [Divendres, 12 de Novembre de 2021]

07.30h: Eixida als espais naturals de la Comunitat Valenciana, per a la recollida d'espècies.

NOTA: L'arreglada d'espècies es realitzarà segons aquestes instruccions:

1. L'eixida al camp és lliure, no existeix cap eixida programada.
2. Cal arreplegar com a màxim tres bolets de cada espècie.
3. Embolicar-les en paper d'alumini.
4. Indicar la procedència, tipus de sòl i vegetació i totes les dades possibles.
5. Agafar els exemplars sencers i sans.
6. Portar les espècies arreplegades a partir de les 17.00 h a NATURIA.

17.00 h: Entrega per a la seua catalogació i estudi de les espècies recol·lectades. Muntatge de l'exposició micològica

➡ [Dissabte, 13 de Novembre de 2021]

10.00 h: Obertura de l'Exposició Micològica i visites guiades.

12.00 h: Conferència: "Aplicaciones culinarias de las setas". Ponent Almudena Erasun Rubio, membre del Comité Científic de SOMIVAL.

13.00 h: Visites guiades a l'exposició micològica.

14.00 h: Tancament de les exposicions.

17.00 h: Obertura de les exposicions i visites guiades exposició micològica.

17.30 h: Taller infantil de micologia.

19.00 h: Conferència: "Russules comestibles i semblants". Ponent: Antonio Conca Ferrús, membre del Comité Científic de SOMIVAL.

20.30 h: Clausura de las Jornades

◆ [Diumenge, 14 de Novembre de 2021]

10.00h : Obertura de les exposicions i visites guiades a l'exposició micològica.

12.00 h: Taller infantil de micologia.

13.00 h: Clausura de les exposicions.

Nota: l'entrada és lliure i gratuïta a les exposicions i conferències.

Tots els actes i activitats es desenvoluparan atenent a les mesures anti covid vigents.

Llistat d'espècies recol·lectades

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
1	<i>Abortiporus biennis</i> (Bull.) Singer		Yesquero bianual
2	<i>Agaricus bitorquis</i> (Quél.) Sacc.	Morena	Champiñon bianillado
3	<i>Agaricus boisseletii</i> Heinem.	Morena	Champiñon
4	<i>Agaricus devoniensis</i> P.D. Orton	Morena	Champiñon
5	<i>Agaricus sylvicola</i> (Vittad.) Peck	Morena anisada	Champiñón anisado
6	<i>Agaricus porphyrizon</i> P.D. Orton	Morena	Champiñon
7	<i>Agaricus xanthodermus</i> Genev.	Morena traïdora, Morena pudenta	Agarico amarilleante
8	<i>Albatrellus confluens</i> (Alb. & Schwein.) Kotl. & Pouzar	Sabatera	Pie de cabra
9	<i>Albatrellus subrubescens</i> (Murrill) Pouzar	Sabatera	Pie de cabra
10	<i>Amanita citrina</i> Pers.	Reig bord groc	Amanita limón
11	<i>Amanita gracilior</i> Bas & Honrubia	Amanita esvelta	Amanita esbelta
12	<i>Amanita muscaria</i> (L.) Lam.	Reig bord, matamosques	Matamoscas, falsa oronja
13	<i>Amanita ovoidea</i> (Bull.) Link	Farinera	Oronja blanca
14	<i>Amanita proxima</i> Dumée	Farinera borda	Amanita pròxima
15	<i>Armillaria ostoyae</i> (Romagn.) Herink	Flota del roure	Armillaria oscura
16	<i>Amaropostia stiptica</i> (Pers.) B.K. Cui, L.L. Shen & Y.C. Dai	Bolet de soca blanc	Yesquero blanco, políporo blanco
17	<i>Arrhenia spathulata</i> (Fr.) Redhead		Seta espatulada
18	<i>Arrhenia rickenii</i> (Hora) Watling		
19	<i>Astraeus hygrometricus</i> (Pers.) Morgan	Estreleta de la pluja,	Estrella de tierra higrométrica
20	<i>Atractosporocybe inornata</i> (Sowerby) P. Alvarado, G. Moreno & Vizzini		
21	<i>Auricularia auricula-judae</i> (Bull.) Quél.	Orella de judes	Oreja de judas
22	<i>Boletopsis grisea</i> (Peck) Bondartsev & Singer	Mariner	Políporo gris
23	<i>Bovistella utriformis</i> (Bull.) Demoulin & Rebriev	Pet de llop gros	Bejín aureolado
24	<i>Cantharellus alborufescens</i> (Malençon) Papetti & S. Alberti	Rossinyol rovellat	Rebozuelo herrumbroso

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
25	<i>Cantharellus cibarius</i> Fr.	Rossinyol	Rebozuelo
26	<i>Cantharellus subpruinosis</i> Eyssart. & Buyck	Rossinyol pàl·lid, R. de surera	Rebozuelo pàlido
27	<i>Cerioporus meridionalis</i> (A. David) Zmitr. & Kovalenko	Poliporus del romer	Políporo meridional
28	<i>Chamaemyces fracidus</i> (Fr.) Donk		
29	<i>Choogomphus fulmineus</i> (R. Heim) Courtec.	Cama de perdiu, bitxac	Pata de perdiz, carnero
30	<i>Chroogomphus mediterraneus</i> (Finschow) Vila, Pérez	Cama de perdiu, bitxac	Pata de perdiz, carnero
31	<i>Clathrus ruber</i> P. Micheli ex Pers.	Gita de bruixa, cresta de gall	Jaula roja, rejas del diablo
32	<i>Clavariadelphus truncatus</i> Donk	Bossa truncada	Chupete, maza de mortero
33	<i>Clavulina rugosa</i> (Bull.) J. Schröt.	Peu de rata rugós	Clavaria rugosa
34	<i>Clitocybe costata</i> Kühner & Romagn.	Cama-sec de bosc, candeleta	Clitocibe acostillado
35	<i>Clitocybe dealbata</i> (Sowerby) P. Kumm.	Candela blanca	Clitocibe blanco
36	<i>Clitocybe fragrans</i> (With.) P. Kumm.	Anisat blanc	Clitocibe oloroso
37	<i>Clitocybe lituus</i> (Fr.) Métrod		
38	<i>Clitocybe matachroa</i> (Fr.) P. Kumm.		
39	<i>Clitocybe mediterranea</i> (Vizzini, Contu & Musumeci) E. Ludw.	Clitocibe mediterrani	Clitocibe mediterráneo
40	<i>Clitocybe odora</i> (Bull.) P. Kumm.	Anisat	Clitocibe anisado
41	<i>Clitocybe phaeophthalma</i> (Pers.) Kuyper	Gallinassa	Clitocibe olor a gallinero
42	<i>Clitocbe phyllophila</i> (Pers.) P. Kumm.	Bolet amargant	Seta amarga
43	<i>Clitocybe rivulosa</i> (Pers.) P. Kumm.	Pet de llop	Pedo de lobo
44	<i>Clitocybe squamulosa</i> (Pers.) P. Kumm.	Clitocibe esquamós	Clitocibe escamoso
45	<i>Clitopaxillus alexandri</i> (Gillet) G. Moreno, Vizzini, Consiglio & P. Alvarado	Pampa de pi	Corona de Álava
46	<i>Clitopilus prunulus</i> (Scop.) P. Kumm.	Moixernó blanc	Molinera, bujarón, chivata del hongo negro
47	<i>Coltricia perennis</i> (L.) Murrill	Coltrícia	Coltricia perenne, ojo de tigre
48	<i>Coprinus comatus</i> (O.F. Müll.) Pers.	Bolet de tinta	Barbuda, matacandil

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
49	<i>Cortinarius caligatus</i> Malençon	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario
50	<i>Cortinarius catharinae</i> Consiglio	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario
51	<i>Cortinarius delibutus</i> Fr.	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario untado
52	<i>Cortinarius infractus</i> (Pers.) Fr.	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario
53	<i>Cortinarius rapaceotomentosus</i> Delaporte & Eyssart.	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario
54	<i>Cortinarius subturibulosus</i> Kizlik & Trescol	Bolet de mantellina, cortinari	Cortinario
55	<i>Craterellus lutescens</i> (Fr.) Fr.	Camagroc	Gula de monte
56	<i>Cuphophyllum virgineus</i> (Wulfen) Kovalenko		Higróforo níveo
57	<i>Cyclocybe cylindracea</i> (DC.) Vizzini & Angelini	Gírgola de xop, pollancró	Seta de chopo
58	<i>Cystoderma amianthinum</i> (Scop.) Fayod		Seta color amianto
59	<i>Cystoderma carcharias</i> (Pers.) Fayod		Cistoderma denticulado
60	<i>Echinoderma carinii</i> (Bres.) Bon.		
61	<i>Entoloma incanum</i> (Fr.) Hesler		Rodófilo verde
62	<i>Entoloma juncinum</i> (Kühner & Romagn.) Noordel.		
63	<i>Entoloma undatum</i> (Gillet) M.M. Moser		
64	<i>Fomitopsis pinicola</i> (Sw.) P. Karst.	Bolet d'esca marginat	Yesquero del pino
65	<i>Galerina marginata</i> (Batsch) Kühner	Galerina solcada	Galerina rebordeada
66	<i>Ganoderma applanatum</i> (Pers.) Pat.	Pampeta	Lepista inversa
67	<i>Geastrum fimbriatum</i> Fr.	Estrela de terra	Estrella de tierra
68	<i>Geastrum rufescens</i> Pers.	Estrela de terra	Estrella de tierra
69	<i>Geastrum saccatum</i> Fr.		
70	<i>Gloeophyllum sepiarium</i> (Wulfen) P. Karst.		Yesquero de las cercas
71	<i>Gloeophyllum trabeum</i> (Pers.) Murrill		Yesquero de las cercas
72	<i>Guepinia helvelloides</i> (DC.) Fr.		
73	<i>Gymnopilus penetrans</i> (Fr.) Murrill		

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
74	<i>Gymnopilus junonius</i> (Fr.) P.D. Orton		
75	<i>Gymnopus dryophilus</i> (Bull.) Murrill	Cama-sec de bosc	Colibia de los robles
76	<i>Hebeloma cistophilum</i> Maire		
77	<i>Hebeloma laterinum</i> (Batsch) Vesterh.	Carlí, perolo	Hebeloma dulce, anillo de hadas
78	<i>Helvella crispa</i> (Scop.) Fr.	Orella de gat blanca	Oreja de gato
79	<i>Helvella juniperi</i> M. Filippa & Baiano	Orella de gat negra	Oreja de gato negra
80	<i>Hemimycena lactea</i> (Pers.) Singer	Micena làctia	Micena láctea
81	<i>Hydnellum aurantiacum</i> (Batsch) P. Karst.	Bolet d'agulles ataronjat	Hydno anaranjado
82	<i>Hydnellum ferrugineum</i> (Fr.) P. Karst.	Bolet sanguinolent	Hydno ferruginoso
83	<i>Hydnellum fuligineoviolaceum</i> (Kalchbr.) E. Larss., K.H. Larss. & Kõljalg		
84	<i>Hydnum repandum</i> L.	Llengua de bou	Lengua de vaca, gamuza
85	<i>Hydnum albidum</i> Peck	Llengua de bou blanca	Lengua de vaca blanca
86	<i>Hydnum rufescens</i> Pers.	Llengua de gat, llengua de bou vermella	Lengua de gato, gamuza roja
87	<i>Hygrocybe conica</i> (Schaeff.) P. Kumm.	Pixaconill	Higrocibe cónico
88	<i>Hypholoma fasciculare</i> (Huds.) P. Kumm.		Hifóloma de láminas verdes
89	<i>Hygrophopsis aurantiaca</i> (Wulfen) Maire	Rossinyol bord, vaqueta	Falso rebozuelo, rebozuelo anaranjado
90	<i>Hygrophorus agathosmus</i> (Fr.) Fr.	Llenega gris, mocososa perfumada	Babosa olor a almendras amargas
91	<i>Hygrophorus chrysodon</i> (Batsch) Fr.	Llenega d'òr	Higróforo de flecos amarillos
92	<i>Hygrophorus gliocyclus</i> Fr.	Llenega blanca, mocososa blanca	Babosa blanca
93	<i>Hygrophorus hypothejus</i> (Fr.) Fr.	Mocososa ensufrada	Babosa de láminas amarillas
94	<i>Hygrophorus latitabundus</i> Britzelm.	Llenega negra, mocososa negra	Babosa negra
95	<i>Hygrophorus persoonii</i> Arnolds	Llenega negra, llenegall	Babosa negra de carrasca
96	<i>Infundibulicybe geotropa</i> (Bull.) Harmaja	Candela de bruc	Platera, cabeza de fraile

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
97	<i>Infundibulicybe meridionalis</i> (Bon) Pérez-De-Greg.	Candela, tassa, orella de conill	
98	<i>Inocybe dunensis</i> P.D. Orton	Barret de bruixa	Bruja
99	<i>Inocybe flocculosa</i> Sacc.	Barret de bruixa	Bruja
100	<i>Inocybe phaeoleuca</i> Kühner	Barret de bruixa	Bruja
101	<i>Inocybe splendens</i> R. Heim	Barret de bruixa	Bruja
102	<i>Laccaria laccata</i> (Scop.) Cooke	Pimpinella morada	Laccaria violeta
103	<i>Laccaria proxima</i> (Boud.) Pat.		
104	<i>Lactarius atlanticus</i> Bon		
105	<i>Lactarius chryssorrhoeus</i> Fr.	Enganya pastors, pebràs coent, lleterola groga, pinetell bord,	Lactario de leche amarilla
106	<i>Lactarius deliciosus</i> (L.) Gray	Rovelló, pebràs, pinetell	Níscalo, rebollón, robellón
107	<i>Lactarius ilicis</i> Sarnari	Rovelló de carrasca fosc	
108	<i>Lactarius pseudoscrobiculatus</i> Basso, Neville & Poumarat	Lleterola pseudoescobriculada	Lactario pseudoescrobiculado
109	<i>Lactarius sanguifluus</i> (Paulet) Fr.	Esclata-sang, rovelló	Níscalo, rebollón, robellón de sangre vinosa
110	<i>Lactarius semisanguifluus</i> R. Heim & Leclair	Esclata-sang, rovelló	Níscalo, rebollón, robellón de sangre vinosa
111	<i>Lactarius tesquorum</i> Malençon	Lleterol d'estepa, pebràs pelut	Nízcalo falso de las jaras
112	<i>Leccinellum lepidum</i> (H. Bouchet ex Essette) Bresinsky & Manfr. Binder	Tompellot tardà, esteperol, alzinall	Faisán de carrasca, tentullo
113	<i>Lepiota brunneoincarnata</i> Chodat & C. Martín	Palometa bruneoincarnata, palometa metzinosa	Parasol pardorojizo, lepiota mortal
114	<i>Lepiota griseovirens</i> Maire	Palometa	Lepiota
115	<i>Lepiota erminea</i> (Fr.) P. Kumm.	Palometa	Lepiota
116	<i>Lepiota oreadiformis</i> Velen.	Palometa	Lepiota
117	<i>Lepiota subincarnata</i> J.E. Lange	Palometa metzinosa	Lepiota mortal
118	<i>Lepista nuda</i> (Bull.) Cooke	Pimpinella morada	Tricoloma violeta
119	<i>Lepista sordida</i> (Schumach.) Singer	Pimpinella morada xicoteta, lileta	Pequeño pie azul
112	<i>Leucoagaricus subvolvatus</i> (Malençon & Bertault) Bon		

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
121	<i>Leucopaxillus gentianeus</i> (Quél.) Kotl.		Seta amarga
122	<i>Leucopaxillus tricolor</i> (Peck) Kühner		Leucopaxilo tricolor
123	<i>Limacella furnacea</i> (Letell.) E.-J. Gilbert	Falsa llenega	
124	<i>Limacella illinita</i> (Fr.) Redhead	Limacela gelatinosa	Limacela babosa
125	<i>Lycoperdon excipuliforme</i> (Scop.) Pers.	Pet de llop	Pedo de lobo
126	<i>Lycoperdon molle</i> Pers.	Pet de llop	Pedo de lobo
127	<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.	Pet de llop	Pedo de lobo
128	<i>Lyophyllum decastes</i> (Fr.) Singer	Gírgola de bruc, Agrets	Liófilo, seta de membrillero
129	<i>Lyophyllum infumatum</i> (Bres.) Kühner	Gírgola de bruc, Moixernó d'estepa fumat	Liófilo ahumado
130	<i>Macrolepiota mastoidea</i> (Fr.) Singer	Paloma, apagallums umbonat	Parasol mameonado, apagador umbonado
131	<i>Marasmius wynneae</i> Berk. & Broome		
132	<i>Melanoleuca rasilis</i> (Fr.) Singer		Seta de caña
133	<i>Mycena amicta</i> (Fr.) Quél.		
134	<i>Mycena galericulata</i> (Scop.) Gray		
135	<i>Mycena pura</i> (Pers.) P. Kumm.	Micena pura	Micena pura
136	<i>Mycena rosea</i> Gramberg	Micena rosa	Micena rosa
137	<i>Mycena seynii</i> Quél.	Micena de les pinyes	Micena de las piñas
138	<i>Myxomphalia maura</i> (Fr.) Hora		
139	<i>Otidea bufonia</i> (Pers.) Boud.	Orella d'ase	Oreja de asno
140	<i>Otidea onotica</i> (Pers.) Fuckel	Orella d'ase	Oreja de asno
141	<i>Paralepista flaccida</i> (Sowerby) Vizzini	Pampeta	Lepista roja
142	<i>Paxillus involutus</i> (Batsch) Fr.	Bolet temerari	Paxilo enrollado
143	<i>Phallus impudicus</i> L.	Ou de diable, fal-lus impúdic	Falo hediondo
144	<i>Porodaedalea pini</i> (Brot.) Murrill		Esponja del pino, yesquero peludo del pino
145	<i>Phaeoclavulina curta</i> (Fr.) Giachini		
146	<i>Phellodon niger</i> (Fr.) P. Karst.	Hidnum negre	Hidno negro, diente negro
147	<i>Pholiota carbonaria</i> (Fr.) Singer	Foliota de carbonera	Foliota pirófila, seta de las carboneras

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
148	<i>Pisolithus arhizus</i> (Scop.) Rauschert	Cudol polsós	Seta de los tintoreros
149	<i>Pleurotus eryngii</i> (DC.) Quél.	Gírgola de panical	Seta de cardo
150	<i>Pseudosperma arenicola</i> (R. Heim) Matheny & Esteve-Rav.	Barret de bruixa, bruixa	Bruja
151	<i>Pseudosperma rimosum</i> (Bull.) Matheny & Esteve-Rav.	Barret de bruixa, bruixa	Bruja
152	<i>Ramaria flavosalmonicolor</i> Schild	Peu de rata, manetes	Pie de trata
153	<i>Ramaria formosa</i> (Pers.) Quél.	Peu de rata bord	Ramaria elegante
154	<i>Ramaria gracilis</i> (Pers.) Quél.	Peu de rata anisat	
155	<i>Ramaria sanguinea</i> (Pers.) Quél.	Peu de rata segnant	Pie de gallo sangrante
156	<i>Rhizopogon occidentalis</i> Zeller & C.W. Dodge	Turma, fetjó	Turma, criadilla
157	<i>Rhizopogon roseolus</i> (Corda) Th. Fr.	Turma rogenca, fetjó rosat	Turma, criadilla rosada
158	<i>Rhodocollybia butyracea</i> (Bull.) Lennox	Col-libia relliscosa	Colibia butirácea
159	<i>Russula ilicis</i> Romagn., Chevassut & Privat	Poagre d'alzina, blava	Rúsula de encinar
160	<i>Russula sanguinea</i> Fr.	Marieta	Rúsula sanguínea, chivata
161	<i>Russula torulosa</i> Bres.	Poagre comú	Chivata (del rebollón)
162	<i>Russula xerampelina</i> (Schaeff.) Fr.	Poagre vinós	Rúsula color de hoja seca
163	<i>Sarcodon squamosus</i> (Schaeff.) Quél.	Sabatera d'escames	Pelo de corzo, hidno escamoso
164	<i>Scleroderma cepa</i> Pers.	Pota de cavall	Escleroderma
165	<i>Stereum hirsutum</i> (Willd.) Pers.	Crosta de pi hirsuta	Estéreo hirsuto
166	<i>Stropharia aeruginosa</i> (Curtis) Quél.	Estrofària verda	Estrofaria verde
167	<i>Suillus bellini</i> (Inzenga) Kuntze	Bolet de pi, molleríc de bora clara, moixí	Boleto de pie moteado
168	<i>Suills collinitus</i> (Fr.) Kuntze	Bolet de pi, molleríc de peu rosa	Boleto viscoso
169	<i>Suillus mediterraneensis</i> (Jacquet. & J. Blum) Redeuilh	Molleríc groc	Boleto mediterráneo
180	<i>Tapinella panuoides</i> (Fr.) E.-J. Gilbert	Gírgola de pi	Paxilo en forma de concha
181	<i>Tephrocye rancida</i> (Fr.) Donk		
182	<i>Tricholoma caligatum</i> (Viv.) Ricken	Garlandí	Tricoloma calzado

	NOM CIENTÍFIC	NOM VALENCIÀ	NOM CASTELLÀ
183	<i>Tricholoma focale</i> (Fr.) Ricken	Bolet d'ovella anellat	Tricoloma quemado, Cabrera
184	<i>Tricholoma fracticum</i> (Britzelm.) Kreisel	Bolet d'ovella, bolet de bestiar	Cabrera, seta de pino
185	<i>Tricholoma gausapatum</i> (Fr.) Quél.	Fredolic pelut	
186	<i>Tricholoma imbricatum</i> (Fr.) P. Kumm.	Bolet d'ovella imbricat	Tricoloma imbricado, Cabrera
187	<i>Tricholoma portentosum</i> (Fr.) Quél.	Fredolic gros	Capuchina
188	<i>Tricholoma saponaceum</i> (Fr.) P. Kumm.		
189	<i>Tricholoma scalpturatum</i> (Fr.) Quél.	Fredolic farinós, fredolic d'estepa	Negrilla de coscoja
190	<i>Tricholoma atosquamosum</i> f. <i>squarrulosum</i> (Bres.) Kühner & Romagn.	Fredolic de peu escamós	Negrilla de pie escamoso
191	<i>Tricholoma sejunctum</i> (Sowerby) Quél.	Tricoloma enganyós	Tricoloma amarillo
192	<i>Tricholoma terreum</i> (Schaeff.) P. Kumm.	Fredolic, gírgola d'estepa	Negrilla, ratón
193	<i>Tricholomopsis rutilans</i> (Schaeff.) Singer	Fals carlet, gírgola vermella	Tricoloma rutilante
194	<i>Tuber melanosporum</i> Vitt.	Tòfona negra	Trufa negra
195	<i>Volvariella taylorii</i> (Berk. & Broome) Singer		
196	<i>Xerocomus subtomentosus</i> (L.) Quél.	Mataparent subtomentós	Boleto subtomentoso

Organigrama Societat Micològica Valenciana

IGNASI LERMA MONTERO

President

JOAQUIM HERREROS CONEJOS

Vicepresident

ANTONIO MACIÁN GALLEGO

Responsable de Tresoreria

CARMEN COMECHE GINÉS

Responsable de Secretària

Vocals

IGNACIO TARAZONA MARTÍNEZ

MIGUEL GÁLVEZ CAÑIZARES

MOR LARA FENOY

RAFAEL MARÍN REINA

Vocals Comitè Científic:

JOAQUIM HERREROS CONEJOS

IGNACIO TARAZONA MARTÍNEZ

Vocals Activitats:

MIGUEL GÁLVEZ CAÑIZARES

AMOR LARA FENOY

Vocal Manteniment:

RAFAEL MARÍN REINA

Butlletí de la Societat Micològica Valenciana

Normes de publicació

GENERALITATS

El *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* (SOMIVAL) recull l'essència del coneixement micològic a la Comunitat Valenciana i altres indrets de la geografia peninsular. Des que el seu primer volum es va publicar al 1995, el butlletí ha estat obert a tot tipus de treballs i articles de micologia en qualsevol dels seus àmbits d'estudi. Per vetllar per la qualitat científica i editorial dels articles publicats anualment al butlletí, un Comitè Científic compost per diversos micòlegs i especialistes revisarà els manuscrits rebuts, suggerint canvis als autors en cas que siga necessari.

FINALITAT I CONTINGUT DEL BUTLLETÍ

El *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* pretén ser un mitjà útil per a la difusió del coneixement sobre tot tipus de fongs, en especial d'aquells trobats a l'àmbit valencià. Pel que fa a la investigació, el butlletí busca donar suport escrit als treballs que combinen els estudis clàssics de micologia (taxonomia, anatomia, ecologia, corologia, nomenclatura i etnomicologia) i els mètodes més recents que usen dades de caire genètic (filogènia, genètica de poblacions, *barcoding* o codi de barres fúngic, i *metabarcoding* o seqüenciació massiva de mostres ambientals). Un objectiu fonamental d'aquesta publicació és millorar el coneixement de la diversitat micològica al territori valencià, de manera que les dades publicades es cediran al Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDB; <http://www.bdb.gva.es/es>) i formaran part del Micocataleg de la Comunitat Valenciana (<http://somival.org/mico-catalogo/>), una de les aspiracions més notables de SOMIVAL. També es vol recolzar la publicació de treballs on els fongs siguen protagonistes de processos aplicats a l'àmbit industrial, econòmic, i al forestal i agrícola, així com aquells que puguin afectar a la salut i benestar d'humans i altres animals (micologia mèdica i micotoxicologia). Darrerament, el Comitè Científic de SOMIVAL també està obert a acceptar manuscrits que estiguen enfocats a la divulgació científica de qualsevol aspecte relacionat amb la micologia, així com entrevistes, ressenyes bibliogràfiques i receptes culinàries o usos casolans dels fongs.

NORMES PER A LA PRESENTACIÓ TELEMÀTICA DELS MANUSCRITS

Es demana als autors que visiten la pàgina web de SOMIVAL (<http://somi-val.org/ca/inici/>) on disposen d'arxius en valencià i castellà que inclouen les normes de publicació amb molt de detall, exemples i un motle de manuscrit. Se ruego a los autores que visiten la página web de SOMIVAL (<http://somi-val.org/ca/inici/>) donde encontrarán archivos en valenciano y castellano que incluyen las normas de publicación con todo lujo de detalles, ejemplos y un modelo de manuscrito.

No obstant això, a continuació figuren tota una sèrie d'aspectes bàsics que han de tenir en compte els autors. Es tracta d'un resum, de manera que es recomana que es visite l'anterior enllaç per obtenir més informació:

- **Idioma:** valencià, castellà o anglès, tot i que el Comitè Científic podrà considerar també articles escrits en altres idiomes com ara el francès, italià i portuguès.
- **Entorn digital de preparació dels manuscrits:** preferiblement Microsoft Word amb els següents paràmetres: a) format DIN A4; b) marges de 3 cm; c) font *Times New Roman*; d) dimensió de 12 punts de tot el text, incloent el títol el qual haurà d'anar en negreta; e) interlineat senzill; f) justificació total de tot el text; g) tots els inicis de paràgrafs han de tenir una sagnia de 0,5 cm, a excepció d'aquells que es corresponguen amb el títol o subtítol d'un apartat (veure més avall); i, finalment, h) les referències bibliogràfiques han de tenir una sagnia de 0,5 cm. El document s'ha d'emmagatzemar en format *.docx.
- **Títol del treball:** s'ha de caracteritzar per ser informatiu alhora que concís, i ha d'anar amb negreta, lletres minúscules i sense punt a la fi. El títol mai podrà ser simplement el nom d'una espècie, o més generalment, el d'un tàxon.
- **Llistat d'autors:** ha d'anar a sota del títol i, en cas que hi haja més d'un autor, serà seqüencial, on el nom i primer cognom (o nom, més primer cognom i segon cognom units amb guió) de cadascun s'ha d'escriure en majúscula i sense negreta, i a la fi no s'hi posarà un punt. Entre el penúltim i últim autor es disposarà el símbol «&». En el cas que hi haja més d'un autor, al darrere de cada nom hi anirà un número entre parèntesi i en format superíndex, que és el que indicarà l'adreça. Cada autor disposarà d'una línia individual per indicar la seua adreça a sota del llistat d'autors. Aquesta adreça començarà amb el número corresponent entre parèntesi (ara sense format superíndex) i

inclourà la institució de treball o l'adreça personal, la població i codi postal, província i/o país, i una adreça de correu electrònic. No cal finalitzar aquesta línia amb un punt.

- **L'autor per a la correspondència:** en el cas que el manuscrit haja sigut presentat per més d'un autor, s'haurà d'indicar qui és el major responsable i, per tant, a qui han d'anar dirigits possibles missatges dels lectors. Per a això, s'haurà d'incloure un asterisc (*) al llistat seqüencial d'autors al darrere del número que indica l'adreça. Així mateix, a sota de l'última línia d'adreces s'haurà d'incloure la següent frase: «* Autor per a la correspondència».
- **Resum i paraules clau:** a continuació de l'apartat dels autors s'inclourà el resum en valencià, castellà i anglès (en aquest ordre). Cadascun d'ells s'ha d'organitzar en tres paràgrafs. El primer ha d'anar precedit de la paraula Resum, Resumen o *Abstract*. A continuació s'indicarà el llistat d'autors en majúscula, el títol del treball, així com la referència bibliogràfica que inclourà l'any de publicació, revista, volum i pàgines de l'article. El segon paràgraf ha d'incloure el text del resum que haurà de tindre una longitud compresa entre les 100 i 150 paraules. Ací, els taxons principals estudiats han d'anar acompanyats dels seus autors. Finalment, el tercer paràgraf és el corresponent a les Paraules clau (*Palabras clave* o *Keywords*). Les paraules clau han de ser entre 3 i 5, separades per coma i no poden repetir cap paraula que hi haja al títol del treball. Només el segon paràgraf, el corresponent al text del resum, ha de presentar una sagnia de 0,5 cm. No usar negretes en cap cas.
- **Text principal del manuscrit:** ha d'estar organitzat preferiblement en les seccions Introducció, Material i mètode, Resultats, Discussió, Agraïments i Bibliografia, les quals s'exposaran en línies individuals i en lletres majúscules.
- **Bibliografia:** en aquesta secció sols s'inclouran les referències bibliogràfiques que hagen sigut explícitament citades al text del manuscrit. Es tractarà de citar tots els autors fins a un número màxim de 8, i si el número és major, figuraran els 8 primers seguit de «& al.». Com a exemple de referències d'articles científics i llibres, mirar el següent: Ballarà J. & Mahiques R. (2014). Estudi de *Cortinariaceae* del Parc Natural del Cadí-Moixeró (I). *Moixeró* 6: 12-25 (article); Kirk P.M., Cannon P.F., Minter D.W. & Stalpers J.A. (2008). *Ainsworth & Bisby's. Dictionary of the Fungi* (10th ed.). CAB International, Wallingford (llibre); White T.J, Bruns T., Lee S. & Taylor J. (1990). Amplification and direct sequencing of fungal ribosomal RNA genes for phylogenetics:

315-322. In: Michael A.J., Gelfand, D.H. Sninsky J.J. & White T.J. *PCR protocols: a guide to the methods and applications*. Academic Press, New York, USA (Capítol de llibre).

- **Llistat de Taules i Figures:** a continuació de la secció de Bibliografia s'inclourà un llistat amb les llegendes de Taules i Peus de Figura que hagen d'anar incloses al treball.

Al text principal del manuscrit (Introducció, Material i mètode, Resultats i Discussió), les referències bibliogràfiques usaran el primer cognom si només hi ha un autor; si hi ha dos autors, el primer cognom d'ambdós i el símbol «&» enmig; i si hi ha més de dos autors, s'usarà el cognom del primer autor seguit de «*ET AL.*» en cursiva. Tot això seguit de l'any de publicació. En cas que es vullga citar només una pàgina en concret, s'inclourà aquesta dada després de dos punts «:» darrere de l'any de publicació. Darrerament, si el que es pretén es fer referència al que un autor escriu s'usarà el cognom de l'autor i a continuació la paraula «*in*» en cursiva i en minúscula. S'emprarà el tipus de lletra majúscula per expressar aquestes referències. Quan s'inclouen diverses referències a dins d'un parèntesi, s'ordenaran alfabèticament, mentre que l'ordre cronològic s'emprarà quan hi haja conflicte amb l'alfabètic. Se separaran les referències per punts i coma.

Totes les Taules i Figures hauran d'anar citades al text. La citació es realitzarà de forma ordenada segons el moment d'aparició al text i s'escriuran en versaleta de la següent manera:

- Per proveir les mesures microscòpiques, es treballarà en micres (μm) i se seguiran les següents normes: a) usar punts (i no comes) per denotar valors decimals; b) usar el símbol «x» i no la lletra «x» quan es donen dades de dimensions; c) incloure els valors extrems entre parèntesi i no claudàtors.
- Tots els noms científics que apareguen en qualsevol apartat de l'article han d'anar en cursiva independentment del rang o categoria taxonòmica.
- Citacions del material estudiat i dipositat a herbaris oficials o micoteques particulars: s'indicarà, en aquest ordre, el país, província, comarca, població, partida municipal i/o paratge singular, descripció de si hi havia un individu o diversos i la seua distribució (gregaris o cespitosos), possibles organismes (principalment plantes) associats i escrit en llatí, tipus de substrat (sòl àcid, calcari, etc.), coordenades UTM 1x1 km, altitud (seguit de «m» o «m.s.n.m.»), data de recol·lecció (dia/mes/any), *leg.* i *det.* seguit del nom abreujat del recol·lector i el cognom, codi personal de

recol·lecció, codi d'herbari (si escau) seguit, entre parèntesi, del codi de GENBANK de la seqüència genètica obtinguda (si escau).

Instruccions per a l'elaboració de làmines (o planxes) fotogràfiques i imatges individuals, i arbres filogenètics:

- a) Dimensions recomanades màximes DIN A4 (ample × alt: 210×297 mm) i mínimes DIN A7 (74×105 mm), tot i que podrien variar en funció del tipus d'il·lustració, de les necessitats dels autors i dels requeriments de l'entitat responsable de la maquetació definitiva.
- b) La làmina s'haurà de presentar en format RGB amb una resolució recomanada de 300 ppp. En el cas d'imatges individuals i arbres filogenètics, aquests s'hauran de presentar, si és possible, també amb una resolució de 300 ppp. i en format preferiblement *.tiff*, tot i que també s'acceptarà *.jpg* o *.jpeg*, i *.pdf*. S'acceptaran també els formats d'Adobe Photoshop (*.psd*) i Illustrator (*.ai*).
- c) Les imatges de microscòpia hauran de dur obligatòriament una barra d'escala, de color negre o blanca (en funció del color de fons de la imatge) amb un grossor suficient per què siga visible una vegada impresa. A sobre d'aquesta escala podrà afegir-se el valor numèric de les micres a què correspon la longitud d'aquella. La font serà *Times New Roman* i les dimensions seran al voltant de 10 punts.
- d) A les làmines, cadascuna de les imatges que les componen hauran d'incorporar una lletra majúscula amb la font *Times New Roman* i dimensions mínimes de 12 punts en el marge superior esquerra que es correspondrà amb la lletra del Peu de Figura. Aquesta lletra podrà anar envoltada d'un cercle blanc per donar més contrast.
- e) A les làmines, les línies que separen les diferents imatges seran blanques i amb un grossor suficient, al voltant de 15 píxels.

ENVIAMENT DELS MANUSCRITS, I LA SEUA RECEPCIÓ I REVISIÓ

Els manuscrits originals seran enviats en suport informàtic per correu electrònic al Comitè Científic de redacció a la següent adreça: igb4tonda@gmail.com. Hauran de presentar-se abans del 31 de maig per ser publicats en la revista el mateix any. **Es demana una vegada més que s'estudien les normes de publicació disponibles en la pàgina web de SOMIVAL (<http://somival.org/ca/inici/>) per conèixer les recomanacions a l'hora d'enviar els manuscrits.**

El Comitè, d'acord amb les normes per a la presentació dels treballs, podrà retornar als autors els treballs presentats per tal de fer modificacions de forma

o de contingut. Aquestes estaran basades, si escau, en la revisió duta a terme per especialistes externs. Si els autors no accepten les modificacions proposades, els treballs seran rebutjats. En cas que els autors raonen la seua negativa, el Comitè Científic estudiarà el motiu i comunicarà a l'autor la seua decisió final. Una vegada acceptat per a la seua publicació, els autors d'un manuscrit han de tenir en compte que cedeixen els drets de publicació a SOMIVAL en qualsevol suport que s'estime, inclosa la ubicació del mateix a la pàgina web de SOMIVAL (<http://somival.org/ca/butlletins/>) des d'on podrà ser descarregat lliurement.

SEU SOCIAL

Carrer Corredors, 6 (posterior)
entrada pel Carrer Juan Plaça

HORARI

Dilluns a la vesprada
de 19.00 a 21.30 h
(excepte agost)

PÀGINA WEB

www.somival.org

CORREU ELECTRÒNIC:

socmicval@gmail.com
somival@somival.org

REDACCIÓ BUTLLETÍ

igb4tonda@gmail.com

CORRESPONDÈNCIA

A.P. Correus 7048
E-46003 València

AMB LA COL-LABORACIÓ DE

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

www.somival.org